Datum
14 september 2023

Begroting AGV 2024

waterschap amstel gooi en vecht

Korte Ouderkerkerdijk 7
Amsterdam

Postbus 94370
1090 GJ Amsterdam

T 0900 93 94
KvK 41216593

agv.nl

Classificatie: Intern

Inhoud

Inhoud **3**

Voorwoord **5**

1 Inleiding **6**
1.1 Inleiding op de begroting 6
1.2 Actuele ontwikkelingen 8
1.3 Samenvatting 9
1.3.1 Budgetvolumes 2024-2028 9
1.3.2 Nominale ontwikkelingen 10
1.3.3 Tarieven waterschapsbelasting 10
1.3.4 Schuldpositie 11
1.3.5 Reserves 12

2 Programmaplan **15**
2.1 Begroting per effect 15
2.2 WATERVEILIGHEID 18
2.3 VOLDOENDE WATER 26
2.4 GEZOND WATER 36
2.5 GEZUIVERD AFVALWATER 44
2.6 CULTUURHISTORIE EN RECREATIE 54
2.7 BELASTINGEN 61
2.8 BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ 66

3 Begroting 2024 **77**
3.1 Begroting naar effecten 77
3.2 Begroting naar kostendragers 78
3.3 Begroting naar kosten- en opbrengstensoorten 80
3.4 Beknopte Meerjarenraming 83
3.4.1 Meerjarenraming per effect 83
3.4.2 Meerjarenraming per resultaat 85
3.5 Kerngegevens 89

Bijlage 1: Verplichte paragrafen **90**
1.1 Ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar 90
1.2 Uitgangspunten en normen 91
1.3 Incidentele baten en lasten 91
1.4 Kostentoerekening 92
1.5 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen 93
1.6 Waterschapsbelasting 93
1.7 Weerstandsvermogen 100
1.8 Financiering 104
1.9 Vreemd vermogen 109
1.10 Verbonden partijen 110
1.11 Bedrijfsvoering 113
1.12 EMU-saldo 113
1.13 Openbaarheidsparagraaf 115

Classificatie: Intern

Bijlage 2: Financiële overzichten **117**
2.1 Staat van personeelskosten 117
2.2 Staat van vaste activa 118
2.3 Staat van vaste schulden 121
2.4 Staat van reserves en voorzieningen 122
2.5 Berekening renteomslagpercentage 123
2.6 Meerjareninvesteringsprogramma 124
2.7 Overzicht netto-kosten naar beleidsproduct (inclusief meerjarenraming) 125

Classificatie: Intern

Voorwoord

Aan de lezer,

Wordt na DV toegevoegd

Namens het bestuur van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht,

S. Deurloo

lid Dagelijks bestuur,

Portefeuillehouder Financiën

Classificatie: Intern

1 Inleiding

1.1 Inleiding op de begroting

In deze begroting heeft het bestuur maatregelen getroffen om de financiën van het waterschap op orde te krijgen. Onderdeel hiervan is dat we de belastingtarieven flink moeten verhogen. Dit omdat het waterschap 2024 start met een negatieve reserve, kampt met achterstallige belastinginning en er -vooral door mondiale ontwikkelingen- kostenstijgingen zijn. De voornaamste kostenstijgingen worden veroorzaakt door de inflatie.

In deze begroting zijn daarom geen grote nieuwe zaken te zien en weinig nieuwe ambities. Het nieuwe bestuur heeft in het coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027 bewust ervoor gekozen om in 2024 eerst de basis op orde te brengen. Later is er pas weer ruimte voor nieuwe ambities. Slechts met een klein aantal nieuwe activiteiten wordt, op bescheiden schaal, gestart en alleen deze zijn opgenomen in de begroting 2024. De uitwerking van het volledige coalitieakkoord zal in de Voorjaarsnota 2025 - 2029 worden verwerkt.

Maak onderscheid tussen zuiveringsheffing en watersysteemheffing. Maak duidelijk waarom deze zoveel stijgen (zie hierboven).
Maak inzichtelijk met pie chart in inleiding / eerste hoofdstuk hoe de stijging van de belastingheffing is opgebouwd (dus deel uitgesteld, deel, beheer, deel ambities, deel vrijstellen koepelvrijstelling)

En wat doen we met onderstaande originele tekst? Wel in deze paragraaf in dit hoofdstuk, of ergens verderop?

Deze begroting heeft als vertrekpunt de eerste jaarschijf van de Kaderbrief AGV 2024-2028.
De Begroting 2024 bevat de benodigde budgetten voor de taken en het beleid uit het Waterbeheerprogramma AGV 2022-2027 en een deel van het coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027.
Daarnaast is de jaarschijf 2024 geactualiseerd als gevolg van bestuurlijke besluitvorming én kostenontwikkelingen.
In vergelijking met de Begroting 2023 zijn de volgende zaken in de Begroting 2024 verwerkt:

- Actuele ontwikkelingen die voortvloeien uit de beoordeling van de exploitatiekosten zoals opgenomen in de Begroting 2023/Kaderbrief AGV 2024 - 2028;
- Effecten van de jaarcijfers 2022 (onder andere mutaties in de reserves);
- De structurele mutaties blijkend uit de resultaten over de eerste 9 maanden van 2023;
- Actuele ontwikkelingen die effect hebben vanaf 2024 (middelen volgend uit visies, beleid en bestuurlijke keuzes);
- Een deel van het coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027;
- Verschuivingen en aanvullingen binnen het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP).

Het begrotingsvolume in 2024 bedraagt € 308,9 miljoen. In de Kaderbrief 2024-2028 was rekening gehouden met een volume van € 307,2 miljoen. Een toename van circa € 1,7 miljoen. Het verschil wordt verder in de begroting nader toegelicht.

Naast het inzicht dat in de begroting wordt gegeven over de voorziene investeringen en de ontwikkeling van exploitatielasten voor de uit te voeren taken worden ook de tarieven, op basis van de kostentoedelings-verordening, voor 2024 vastgesteld.

Classificatie: Intern

1.2 Actuele ontwikkelingen

Algemeen
In 2023 zijn er verschillende ontwikkelingen die een doorwerking hebben in de Begroting 2024. In de eerste plaats zijn de inflatie en de prijzen van grondstoffen en energie nog niet stabiel en kunnen meer en minder voorziene stijgingen nog aan de orde zijn. Een ander punt, specifiek voor AGV, is de ontwikkeling van de belastingheffing en -inning. Verder wordt verwacht dat de organisatie van Waternet in 2024 aangepast wordt, wat diverse consequenties of materiële gevolgen kan krijgen.

Belastingen
De ontwikkeling van functionaliteiten binnen de belastingapplicatie loopt door tot eind 2023. Er zal dan nog wel sprake zijn van een nog in te lopen achterstand in belasting- oplegging en -inning. In het najaar van 2024 zijn volgens de actuele planning de achterstanden in belastingheffing ingelopen. Vanaf dat moment kan de heffing regulier gaan verlopen. Het inhalen van de belastinginning loopt tot en met 2025.

Organisatiewijziging (governance)
Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam hebben hun samenwerking op de uitvoering van hun watertaken georganiseerd via de stichting Waternet. De samenwerking is herijkt en dat heeft begin 2023 tot besluitvorming door AGV geleid. Eind 2023 zullen de contouren van de nieuwe organisatie duidelijk worden, maar een volledig reorganisatieplan volgt daarna en de implementatie zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden. Ondanks de wens om tijdens de verbouwing de winkel open te houden, kan dit consequenties hebben, onder meer voor de voortvarendheid waarmee in 2024 uitvoering plaatsvindt.

Koepelvrijstelling omzetbelasting
De btw-koepelvrijstelling houdt in dat geen btw hoeft te worden berekend over de personeelskosten, die Waternet doorberekent aan Amsterdam en AGV voor de inzet op niet-belaste activiteiten. Het zonder meer vervallen van deze vrijstelling zou voor AGV kostenverhogend uitwerken voor in totaal circa € 13 miljoen.
In 2021 heeft de Belastingdienst gemeld, dat handhaving van de koepelvrijstelling vereist dat de drinkwatertaak buiten de koepel wordt geplaatst. In dit voorjaar is duidelijk geworden, dat ook bij verzelfstandiging van de drinkwatertaak, maar behoud van uitvoering door Waternet, de vrijstelling komt te vervallen. Daarna zijn er verschillende contacten geweest met zowel het Ministerie van Financiën als het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Deze contacten hebben geen nieuwe inzichten opgeleverd.

Water en bodem sturend
'Water en bodem sturend' betekent dat het ‘bodem- en watersysteem’ een doorslaggevende rol speelt bij de inrichting van Nederland. Het Rijk wil dat water en bodem sturend zijn bij beslissingen over de inrichting van ons land, om zo beter bestand te zijn tegen klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. Daartoe heeft het Rijk eind 2022 in een kabinetsbrief 33 principes hiervoor uiteengezet. De uitwerking van deze principes naar regionaal beleid en naar instrumentarium is in 2023 gestart, maar verdere concretisering wordt pas in 2024 verwacht. In 2024 worden de belangrijkste beleidswijzigingen opgepakt en zullen onze werkzaamheden en rolopvatting worden aangepast om invulling te geven aan de richtinggevende keuzes uit de kamerbrief Water en Bodem Sturend.

KRW
In 2022 heeft het bestuur het Implementatieplan voor de Kaderrichtlijn Water maatregelen vastgesteld. In dit plan is uitgewerkt wat nodig is om de maatregelen uit te voeren. Bij het vaststellen van het Implementatieplan heeft het bestuur de reeds in de meerjarenbegroting opgenomen middelen beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de maatregelen. Dit besluit zorgde ervoor dat de uitvoering van alle maatregelen voor het einde van 2027 haalbaar blijft. De besluitvorming in oktober 2023 heeft tot doel afspraken te maken over het verlenen van kredieten, mogelijkheden voor bijsturen en nemen van eventuele extra maatregelen.

1.3 Financiële samenvatting

In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de uitgangspunten, de budgetvolumes, de nominale ontwikkelingen en de tarieven. Daarnaast wordt ingegaan op de schuldquote en de reserves.

1.3.1 Financiële uitgangspunten

Deze begroting heeft als vertrekpunt de eerste jaarschijf van de Kaderbrief AGV 2024-2028.
De begroting wordt opgesteld met inachtneming van de vigerende Nota Financiiel Beleid (2019/?). De begroting bevat de benodigde budgetten voor de taken en het beleid uit het Waterbeheerprogramma AGV 2022-2027 en een deel van het coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027.
Daarnaast is de jaarschijf 2024 geactualiseerd als gevolg van bestuurlijke besluitvorming én kostenontwikkelingen.
In vergelijking met de Begroting 2023 zijn de volgende zaken in de Begroting 2024 verwerkt:

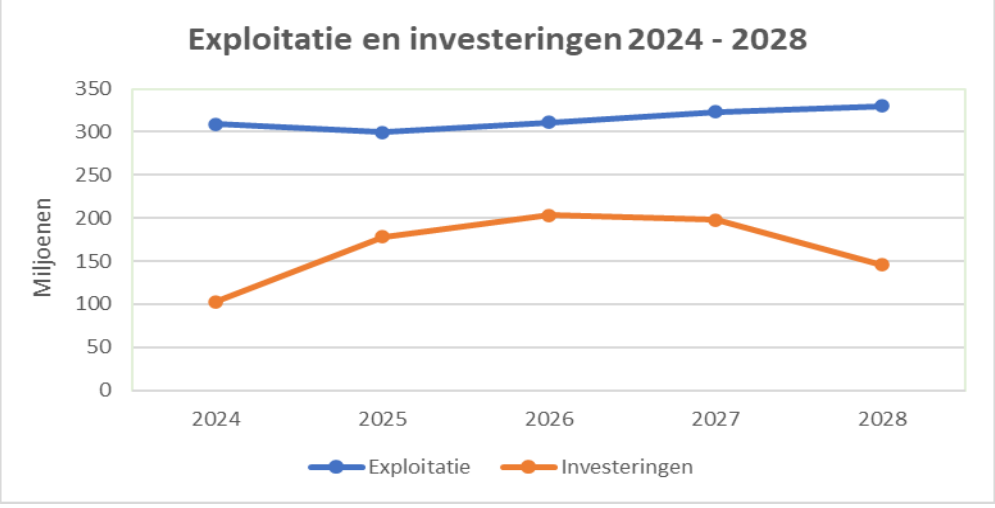
- Actuele ontwikkelingen die voortvloeien uit de beoordeling van de exploitatiekosten zoals opgenomen in de Begroting 2023/Kaderbrief AGV 2024 - 2028;
- Effecten van de jaarcijfers 2022 (onder andere mutaties in de reserves);
- De structurele mutaties blijkend uit de resultaten over de eerste 9 maanden van 2023;
- Actuele ontwikkelingen die effect hebben vanaf 2024 (middelen volgend uit visies, beleid en bestuurlijke keuzes);
- Een deel van het coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027;
- Verschuivingen en aanvullingen binnen het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP).

Het begrotingsvolume in 2024 bedraagt € 308,9 miljoen. In de Kaderbrief 2024-2028 was rekening gehouden met een volume van € 307,2 miljoen. Een toename van circa € 1,7 miljoen. Het verschil wordt verder in de begroting nader toegelicht.

Naast het inzicht dat in de begroting wordt gegeven over de voorziene investeringen en de ontwikkeling van exploitatielasten voor de uit te voeren taken worden ook de tarieven, op basis van de kostentoedelings-verordening, voor 2024 vastgesteld.

1.3.2 Budgetvolumes 2024-2028

Voor 2024 zijn investeringen gepland tot een bedrag van € 103,1 miljoen, in de periode 2025-2028 bedraagt het geplande, maar nog niet via de voorjaarsnota gecorrigeerde, investeringsprogramma gemiddeld circa € 181,1 miljoen per jaar.
De totale exploitatiekosten bedragen in 2024 € 308,9 miljoen en lopen op naar € 331,7 miljoen in 2028.
Deze stijgende trend in de exploitatiekosten is in lijn met de Kaderbrief 2024-2028.

De door de belastingopbrengsten te dekken kosten (inclusief kwijtschelding en oninbaar) bedragen in 2024 € 333 miljoen.

Ten opzichte van de kaderbrief zijn de volgende mutaties opgenomen in de begroting 2024:

Coalitieakkoord
Een deel van de nieuwe ambities uit het coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027 is opgenomen in de Begroting 2024 (€ 6,8 miljoen), deze waren niet opgenomen in de kaderbrief. Tevens is een inhaalslag van een deel van de besparingen uit 2023 (€ 1 miljoen) doorgevoerd in de begroting. Een specificatie van deze posten wordt gegeven bij de Effecten.

Temporiseringen/hogere opbrengsten
In de begroting zijn diverse temporiseringen en besparingen doorgevoerd waaronder het uitstellen van de inspectie van de slibgistingstanks op de RWZI Amsterdam-West. Daarnaast zijn ook hogere opbrengsten in de begroting opgenomen voor onder andere grensoverschrijdend afvalwater en verkoop van biogas (deze waren niet opgenomen in de kaderbrief). Het totaalbedrag van de temporiseringen en hogere opbrengsten bedraagt circa € 6,5 miljoen. Een specificatie van deze posten wordt gegeven bij de Effecten.

Nieuwe financiële mutaties 2024
In de begroting is € 450.000 aan aanvullende exploitatiekosten meegenomen. Deze waren niet opgenomen in de kaderbrief. Het betreft onder andere extra kosten voor het lokaal bedienen van de Groote Zeesluis in Muiden en een hogere bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

1.3.3 Nominale ontwikkelingen

De nominale ontwikkelingen (Cao en inflatie) in Begroting 2024 zijn gebaseerd op de augustusraming van het Centraal Planbureau (CBP). In de voorjaarsnota was conform het beleid van AGV (nog) geen rekening gehouden met de nominale ontwikkelingen omdat deze pas laat bekend zijn.
Wanneer de ramingen afwijken ten opzichte van waarmee in de vorige begroting is gerekend, vindt er een correctie plaats in de volgende begroting.
Volgens de ramingen van het CBP zal de inflatie[1] in 2023 uitkomen op 4,8% en bedraagt de verwachting voor 2024 3,5%.
In 2023 is een akkoord bereikt tussen de werkgevers- en werknemersorganisaties van de waterschappen over de Cao 2023. De uitkomst hiervan is een loonstijging van in totaal 8%. De Cao heeft een looptijd van 1 jaar. Naast de nieuwe Cao zijn de (pensioen-)premies ook anders dan waarmee is gerekend in de Begroting 2023. De verwachte loonstijging voor 2024 bedraagt 8% (5,5% Cao en 2,5% stijging sociale premies).

In de Begroting 2024 zijn de nominale ontwikkelingen met betrekking tot dat jaar opgenomen en is er een correctie uitgevoerd op de Begroting 2023.
In de Begroting 2023 was gerekend met 5,8% inflatie, volgens de raming van het CBP komt de inflatie in 2023 uit op 4,8% (een verschil van -1%). Deze correctie is niet doorgevoerd in de Begroting 2024 omdat in de afgelopen periode langjarige contracten zijn afgesloten met leveranciers tegen hogere tarieven die dus een doorwerken naar 2025 en verder.
Voor de loonstijging is in de Begroting 2023 rekening gehouden met 4%. De werkelijke loon- en premiestijging bedraagt in 2023 8% (een correctie van 4%). In Begroting 2024 bedraagt de loon- en prijscorrectie over 2023 4%.

1.3.4 Tarieven waterschapsbelasting

[1] Prijsindex over de materiële overheidsconsumptie (IMOC)

Classificatie: Intern

De waterschappen dekken de kosten uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. Hierop wordt in bijlage 1.6 uitgebreider ingegaan.

Zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing
Het tarief voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing stijgt in 2024 met 46,3% ten opzichte van de Begroting 2023 en komt uit op € 91,25. De tariefprognose vanaf 2025 (zonder inflatie) is gelijk gehouden aan 2024.

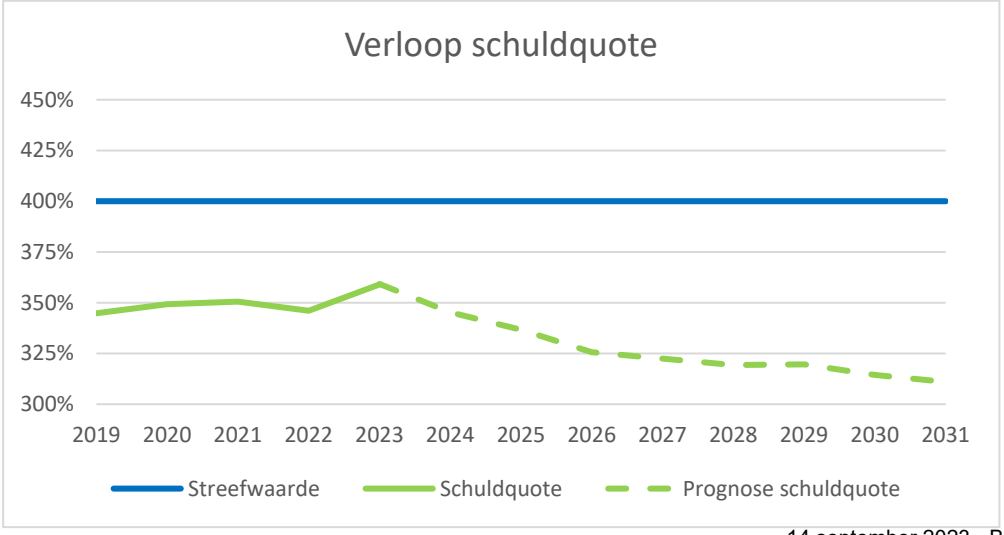
Watersysteemheffing
De tarieven binnen de watersysteemheffing stijgen in 2024 met gemiddeld 24,8% ten opzichte van de Begroting 2023. De tariefprognose vanaf 2025 (zonder inflatie) stijgt met 3% per jaar.

Gemiddelde tariefstijging
Het gewogen gemiddelde van de tariefprognoses voor beide heffingen samen komt het komende jaar ten opzichte van de Begroting 2023 uit op 34,4%.
Met toepassing van de Kostentoedelingsverordening, zijn per categorie binnen de watersysteemheffing de volgende tarieven voor 2024 bepaald:

Tarief per eenheid /Categorie:	2023	2024
Ingezetenen	€ 136,48	**€ 169,94**
Gebouwd	0,012522%	**0,015171%**
Natuurterreinen	€ 3,55	**€ 4,36**
Overig: ongebouwd	€ 91,99	**€ 115,03**
wegen	€ 183,98	**€ 230,06**

1.3.5 **S**

Het aantrekken van vreemd vermogen is onvermijdelijk voor een kapitaalintensieve organisatie als een waterschap, waarin voortdurend investeringen nodig zijn om de wettelijke taak adequaat te kunnen uitoefenen. Het vreemde vermogen van AGV bestaat uit een leningenportefeuille waarmee de totale boekwaarde van investeringen is gefinancierd. Door investeringen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe; door afschrijving neemt dit af. Daarnaast zijn mutaties op reserves, die voor financiering kunnen worden ingezet, van invloed op het aan te trekken vreemd vermogen.
De schuldquote geeft de verhouding aan tussen de schulden (leningen) ten opzichte van de jaarlijkse netto-opbrengst waterschapsbelasting.
Er is niet gekwantificeerd of genormeerd (ook niet in de *Wet Hof*) wat de maximale schuldpositie van decentrale overheden zou mogen zijn.
Op basis van de huidige gegevens wordt de schuldquote voor 2024 geraamd op 345% (realisatie 2022 346%)

Classificatie: Intern

Toelichting grafiek Netto-schuldquote AGV
Op basis van de meerjarenraming 2024-2031 blijft de schuldquote na 2028 significant onder de 400% en is een dalende lijn te zien. De prognose van de schuldquote betreft een voorlopige, omdat de feitelijke ontwikkeling van de schuldquote afhankelijk is van de realisatie van de investeringen.
De daling wordt ook mede veroorzaakt door de toename van de belastingopbrengsten (de schuldquote geeft de verhouding aan tussen de schulden (leningen) ten opzichte van de jaarlijkse netto-opbrengst waterschapsbelasting).

1.3.6 Reserves

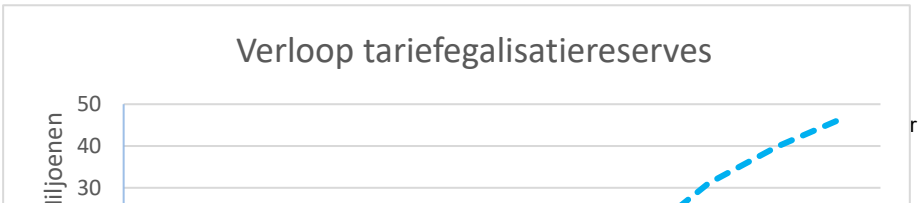
In het kader van het afvlakken van tariefschommelingen zijn tariefegalisatiereserves per financieringsbron ingesteld; één voor de zuiveringsheffing (ZH) en één voor de watersysteemheffing (WSH). Naast egaliseren kan de reserve ook bijdragen aan het beperken van de tariefstijging.
De prognose van de tarieven en de stand van de reserves strekt zich uit over de eerstvolgende 5 jaar.

Naast de twee bestemmingsreserves (tariefegalisatiereserves) kent het waterschap twee algemene reserves. De algemene reserves zijn vermogensbestanddelen zonder een specifieke bestemming en fungeren als een soort buffer, die vooral dienen om eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen.

In de Begroting 2024 heeft het bestuur maatregelen genomen om de reserves weer op orde te brengen. In de kaderbrief is een dotatie van € 12,1 miljoen opgenomen om de negatieve stand van de algemene reserve zuiveringsheffing weer aan de zuiveren. Omdat het verwachte negatieve resultaat uit de 2e Bestuursrapportage 2023 is meegenomen in de Begroting 2024, is aanvullend een dotatie aan de reserve van € 0,9 miljoen nodig. De totale dotatie in 2024 komt hierdoor uit op € 13 miljoen.

Bij de tariefstelling 2024 is rekening gehouden met de stand van de tariefegalisatiereserves. Beide reserves bedragen minimaal € 1,5 miljoen aan het einde van elk boekjaar en zijn, zonder verdere tegenvallers en kostenstijgingen, samen ruim € 55 miljoen positief aan het einde van de planperiode in 2028. De ruimte die is ontstaan in de reserve kan worden ingezet om het coalitieakkoord en daaruit voortvloeiende hogere exploitatielasten (bijvoorbeeld als gevolg van vierde trap bij RWZI's of als gevolg van klimaatverandering) te kunnen financieren.
Om de reserves ook op de lange termijn positief te houden zal het bestuur beleid hierover opnemen in de nog te herziene Nota Financieel beleid AGV.

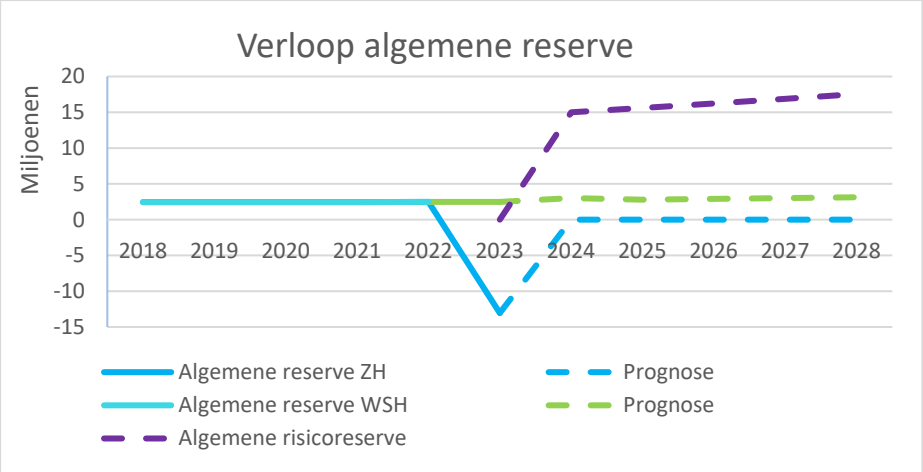
Tariefegalisatiereserves

Toelichting grafiek
De tariefegalisatiereserve watersysteemheffing bedraag aan het einde van de planperiode ruim € 8 miljoen. Aan de tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing is het rekeningresultaat 2022 onttrokken, hierdoor is de beginstand van de reserve nihil per 1 januari 2023. Bij de tariefstelling 2024 is hiermee rekening gehouden en is de reserve aangevuld tot € 1,5 miljoen per ultimo 2024 en neemt jaarlijks toe tot een bedrag van circa € 47 miljoen in 2028.
De toename van de reserve is het gevolg van de hoge tariefstelling in 2024 en de doorwerking hiervan in de jaren daarna. Het verhogen van het tarief van de zuiveringsheffing is noodzakelijk om onder andere de negatieve algemene reserve zuiveringsheffing (€ 13 miljoen) weer aan te zuiveren (zie hieronder).
De ruimte die is ontstaan in de reserve kan worden ingezet om het coalitieakkoord en daaruit voortvloeiende hogere exploitatielasten (bijvoorbeeld als gevolg van vierde trap bij RWZI's of als gevolg van klimaatverandering) te kunnen financieren.

Zie ook bijlage 2.4 'Staat van reserves en voorzieningen'.

Algemene reserves

Toelichting grafiek
Tot en met 2022 was de stand van de algemene reserve zuiveringsheffing en de watersysteemheffing gelijk (€ 2,5 miljoen). Door de onttrekking van het rekeningresultaat 2022 aan de algemene reserve zuiveringsheffing bereikt de reserve per ultimo 2023 waarschijnlijk een negatieve stand € 13 miljoen (inclusief het verwachte resultaat van 2023 verwerkt). In de Begroting 2024 wordt laatst genoemde reserve weer aangezuiverd door een dotatie, hierdoor is de stand per ultimo 2024 nul. Om de reserve verder aan te vullen zijn er extra dotaties nodig.

Het bestuur vormt daarnaast een nieuwe aanvullende algemene (risico)reserve in 2024 (€ 15 miljoen) voor het opvangen van extra risico's waaronder het verlies van de Koepelvrijstelling. Het vormen van deze reserve wordt aan het Algemeen bestuur voorgelegd.

Zie ook bijlage 2.4 'Staat van reserves en voorzieningen'.

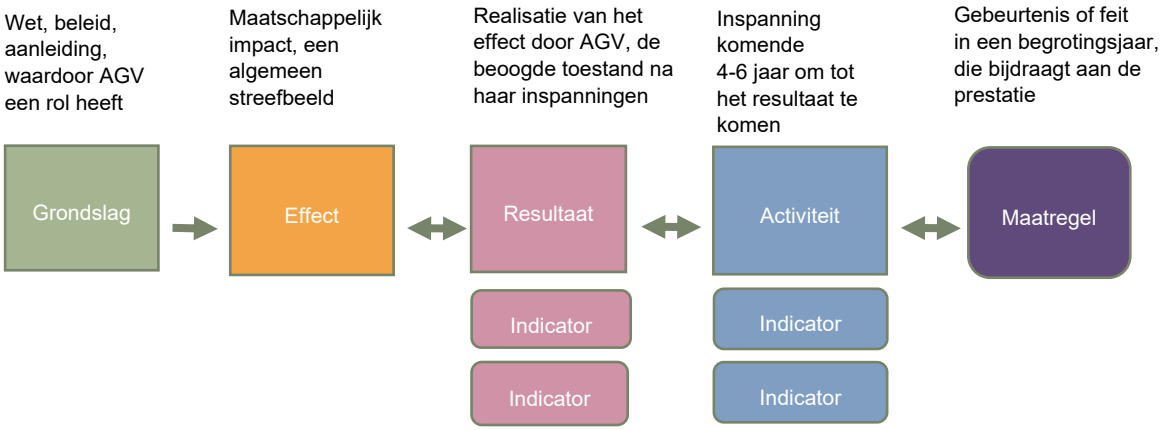
Classificatie: Intern

Programmaplan

2.1 Begroting per effect

De begroting is overeenkomstig de regelgeving opgesteld naar effecten (programma's), waarvan de opzet in principe vrij is. De indeling is gestructureerd langs de Effecten, Resultaten, Activiteiten en Mijlpalen.
In het systeem van integrale effectsturing is de verantwoordelijkheid voor Effecten en Resultaten (inclusief indicatoren en richtwaarden) bij het Algemeen bestuur belegd en voor Activiteiten (inclusief indicatoren en richtwaarden) bij het Dagelijks bestuur. De Effecten en Resultaten zijn in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* voor zes jaar vastgelegd (BBV21.0423).
De indeling sluit (deels) aan bij de thema-indeling van de landelijke benchmark 'Waterschapsspiegel'.
De begroting is onder andere gebaseerd op het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* en voor een deel op het coalitieakkoord Waterkracht. Voor een nadere toelichting wordt naar beide documenten verwezen.

ERA-structuur (Effecten, Resultaten, Activiteiten)

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft de volgende effecten benoemd:

- Waterveiligheid
- Voldoende water
- Gezond water
- Gezuiverd afvalwater
- Cultuurhistorie en recreatie
- Belastingen
- Bestuur en maatschappij

De eerste vier effecten bevatten de kerntaken van het waterschap en sluiten aan bij de landelijke benchmark. Daarnaast is in het effect 'Cultuurhistorie en recreatie' het vaarwegbeheer, recreatief medegebruik, natuurwaarden en cultuurhistorie, landschap en architectuur opgenomen.
Het effect 'Belastingen' bevat de activiteiten en de daarmee gemoeide kosten van het heffen en invorderen van de waterschapsbelastingen.
De activiteiten van bestuur en communicatie zijn afzonderlijk beschreven onder 'Bestuur en maatschappij'.
In totaal geven de effecten een compleet beeld van de kosten en opbrengsten.

Classificatie: Intern

Begroting per Effect/Resultaat

Onderstaande tabel is een samenvatting van de Begroting 2024 per Effect en daarbinnen per Resultaat. In de hierna volgende hoofdstukken volgt een nadere detaillering per Effect/Resultaat.

Begroting per Effect/Resultaat Netto kosten (x € 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024
Waterveiligheid	**46.543**	**45.632**	**52.316**
R1: Overstromingen voorkomen	*46.486*	*45.575*	*51.959*
R2: De gevolgen bij overstroming zijn beperkt	*57*	*57*	*357*
Voldoende water	**40.367**	**41.582**	**57.052**
R1: Het watersysteem is op orde en toekomstbestendig	*40.367*	*41.582*	*57.052*
Gezond water	**17.342**	**24.103**	**30.295**
R1: De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust	*17.342*	*21.168*	*27.189*
R2: Omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd	-	*2.935*	*3.106*
Gezuiverd afvalwater	**85.903**	**92.682**	**122.659**
R1: Effluent uit zuiveringsinstallaties is schoon	*85.903*	*90.846*	*120.814*
R2: Grondstoffen en energie uit afvalwater worden gewonnen en ingezet voor circulair gebruik.	-	*1.836*	*1.845*
Cultuurhistorie en recreatie	**3.865**	**5.111**	**7.095**
R1: Het Waterschaperfgoed is goed onderhouden en toegankelijk	*5.038*	*2.290*	*2.597*
R2: Goede balans tussen recreatie en natuur op en om het water	-	*584*	*539*
R3: Ons vaarwegennet is goed onderhouden en veilig	*-1.173*	*2.237*	*3.960*
Belastingen	**15.988**	**21.876**	**20.783**
R1: Waterschapsbelastingen zijn geheven	*10.916*	*15.637*	*14.968*
R2: Waterschapsbelastingen zijn geïnd	*5.072*	*6.239*	*5.815*
Bestuur en maatschappij	**11.865**	**11.820**	**18.709**
R1: Omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst	*9.256*	*11.300*	*17.251*
R2: Duurzaamheid staat centraal in het beheren en benutten van het watersysteem	*2.609*	*520*	*1.458*
Totaal	**221.873**	**242.806**	**308.910**

*1e Begrotingswijziging 2023

Het begrotingsvolume in 2024 bedraagt € 308,9 miljoen. In de Kaderbrief 2024-2028 was rekening gehouden met een begrotingsvolume van € 307,2 miljoen (jaarschijf 2024). Een toename van circa € 1,7 miljoen.
De belangrijkste oorzaken zijn:

- Opname in de begroting van de Ballpark figures van de nieuwe coalitievoornemens 2024 ter grootte € 6,8 miljoen (het inhaaleffect van de besparingen 2023 onderdeel van de Ballpark figures van € 1 miljoen was al opgenomen in de kaderbrief. Het totaalbedrag Ballpark figures bedraagt € 7,8 miljoen);
- Temporiseringen, besparingen en hogere opbrengsten (o.a. de inspectie van de slibgistingstanks € 2,4 miljoen) in totaal voor € 6,5 miljoen;
- Lagere kapitaallasten (rente en afschrijving) van € 0,3 miljoen (dit is een combinatie van een stijging van het renteomslagpercentage 2024 van 2,2% naar 2,4% en lagere verwachte investeringen in 2023);
- Afzien van inflatiecorrectie op de taakkosten 2023 € 1 miljoen (hogere kosten). De inflatie is 1% lager dan waarmee in de Begroting 2023 is gerekend;
- In de kaderbrief was rekening gehouden met een inflatie cijfer 2024 van 3,9% (maartraming CPB) in de augustusraming komt het inflatiepercentage uit op 3,5%, verschil € 0,6 miljoen;
- Verhoging van de dotatie in 2024 aan de algemene reserve zuiveringsheffing vanwege het verwachte negatieve jaarresultaat 2023 bij de zuiveringstaak van € 0,9 miljoen (er wordt een extra onttrekking verwacht over 2023 hierdoor is een hogere dotatie in 2024 noodzakelijk);
- Extra exploitatie-uitgaven € 0,4 miljoen.

Stijging taakkosten
De taakkosten 2024 zijn met circa € 67 miljoen toegenomen ten opzicht van de Begroting 2023. Dit heeft enkel oorzaken:

- In de eerste Begrotingswijziging AGV 2023 (BBV23.200) is het budget met € 18,4 miljoen uitgebreid. Hier tegenover stonden de incidentele besparingen (€ 13,7 miljoen). De structurele budgetuitbreiding in 2023 met € 18,4 miljoen werkt door in de Begroting 2024 echter zonder de besparingen omdat deze incidenteel van aard waren (dit leidt dus tot een stijging van de taakkosten in 2024 met € 18,4 miljoen);
- Ten laste van alle Effecten (Waterveiligheid, Voldoende water enz.) is een risicoreserve van € 15 miljoen gevormd (onder ander in verband met het eventueel verliezen van de Koepelvrijstelling). De taakkosten van alle Effecten nemen hierdoor toe;
- Ten laste van de zuiveringstaak is een dotatie gedaan aan de algemene reserve zuiveringsheffing van € 13 miljoen. Dit bedrag komt volledig ten lasten van het Effect Gezuiverd afvalwater;
- De stijging van de nominale ontwikkelingen ten opzicht van 2023 bedraagt circa € 10 miljoen. Deze kosten komen ten laste van alle Effecten;
- Diverse andere posten leiden in 2024 tot een verhoging van de taakkosten bij de Effecten; onder andere een hogere bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (€ 1,1 miljoen) en het verhogen urenbudget bij de zuiveringstaak (€ 1,8 miljoen). Deze posten zijn op genomen onder het kopje '*Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen'* bij de verschillende Effecten.

In het vervolg van dit hoofdstuk worden de Effecten nader uitgewerkt. Daarbij wordt de volgende indeling gebruikt:

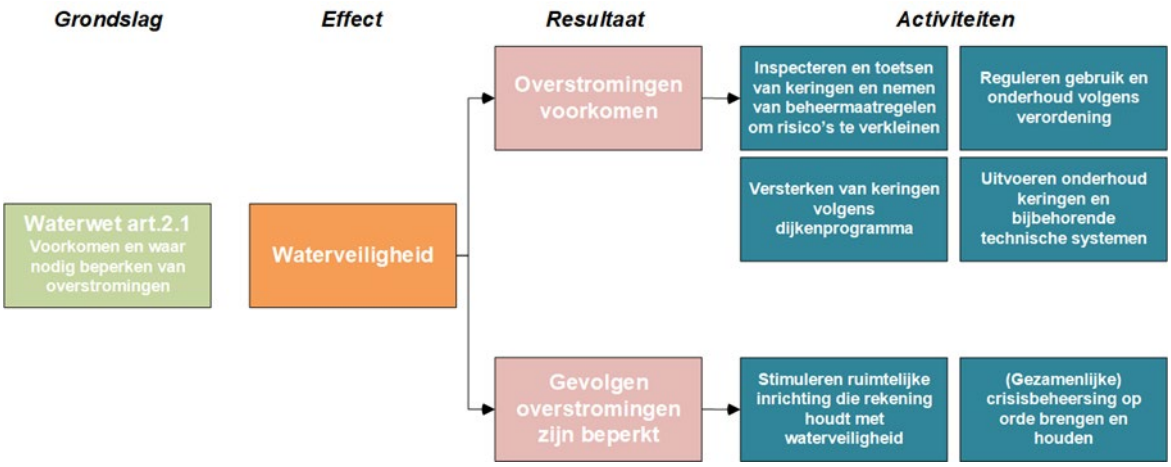
1. Beoogd effect
2. Beleids- en wettelijk kader
3. Exploitatiebegroting per resultaat
4. Indicatoren
5. Investeringen

WATERVEILIGHEID

3.3 BEOOGD EFFECT

We leven in een dicht bewoond, intensief gebruikt en mooi gebied met veel water, dat we zodanig hebben ingericht dat we er veilig kunnen leven. Het gebied ligt laag en mensen realiseren zich dat de gevolgen van een overstroming zeer groot kunnen zijn – dat er slachtoffers kunnen vallen en grote economische schade en maatschappelijke ontwrichting kan optreden bij een overstroming.
Klimaatverandering (o.a. versnelde zeespiegelstijging) en de toenemende druk op het ruimte gebruik hebben ‘waterveiligheid’ nog nadrukkelijker op de maatschappelijke agenda gezet. Waterveiligheid is niet alleen een opdracht voor het waterschap, die zorgt voor sterke waterkeringen, maar ook voor andere overheden, inwoners, kennisinstellingen, bedrijven en agrariërs. Samen zorgen we ervoor dat de kans op een overstroming klein blijft en dat ook het effect van een overstroming zoveel als mogelijk beperkt blijft.

Classificatie: Intern

3.3.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/en wettelijke kaders Waterveiligheid

Waterwet. In artikel 2.1 Waterwet is het doel van de wet verankerd: voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Deltaprogramma. Het doel van het Deltaprogramma is: Nederland nu en in de toekomst beschermen tegen overstromingen, zorgen voor voldoende zoetwater en de inrichting van het land klimaatbestendig maken. Het Kennisprogramma Zeespiegelstijging, waarin wij participeren, brengt in beeld wat ons op de langere termijn te wachten staat en hoe we daar nu al op kunnen participeren in het watersysteem én de ruimtelijke inrichting.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het doel van het HWBP is dat in 2050 alle primaire keringen op een sobere en doelmatige wijze zijn versterkt, zodat deze voldoen aan de wettelijke normen zoals die zijn vastgelegd in de Waterwet. Hiermee wordt de waterveiligheid van Nederland gewaarborgd.

3.3.2 EXPLOITATIE BEGROTING WATERVEILIGHEID

Totaal kostenoverzicht Waterveiligheid

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Waterveiligheid opgenomen.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	29.538	30.282	36.305
- taakopbrengsten	-189	-875	-1.045
- uitvoeringsprogramma	57	57	573
- kapitaallasten	17.137	15.853	16.484
Totaal Waterveiligheid	**46.543**	**45.317**	**52.316**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

Bovenstaande cijfers worden op de volgende pagina's per resultaat nader toegelicht.

Classificatie: Intern

WATERVELIGHEID Resultaat 1			
R1: Overstromingen voorkomen.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A1: Inspecteren van de keringen, toetsen aan de norm en nemen van slimme beheermaatregelen om de dijk in combinatie met het watersysteem te laten voldoen aan de norm.	- Toetsing regionale en primaire keringen		
A2: Versterken van keringen aan de hand van een dijkenprogramma, rekening houdend met biodiversiteit, KRW-doelen, boezemsysteem, omgeving en klimaatverandering.	- Dijkverbeteringsprogramma 2015-2024 (investering)		
A3: Reguleren van het gebruik en het onderhoud van dijken door eigenaren en gebruikers, zoals beschreven in de verordening (vergunningverlening, toezicht en handhaving).			
A4: Uitvoeren onderhoud aan keringen en bijbehorende Technische Systemen.	-Pilot muskusratten		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	29.538	30.282	36.248
- taakopbrengsten	-189	-875	-1.045
- uitvoeringsprogramma	-	-	273
- kapitaallasten	17.137	15.853	16.484
Totaal resultaat 1	**46.486**	**45.260**	**51.959**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die al in (een meerjarenraming van) de begroting waren opgenomen:

- De bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt in 2024 voor 90% rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht (10% gaat ten laste van een krediet).

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt;
- Hogere legesopbrengsten € 0,17 miljoen structureel (S).

Taakopbrengsten

De opbrengsten bestaan uit: huren, pachten, erfpacht, jacht- en visrecht (50% ten gunste van Waterveiligheid en 50% Voldoende water) € 175.000. Daarnaast bedragen de legesopbrengsten € 870.000.

Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord

In onderstaand overzicht is een deel van het coalitieakkoord opgenomen. Onderdeel hiervan is ook de inhaalslag van enkele besparingen in 2023. In de Voorjaarsnota 2025-2029 zal de financiële vertaling van het coalitieakkoord volledig worden opgenomen.

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Pilot muskusratten	250.000
Inhaalslag besparing op beleid (totaal € 75.000) verdeeld over meerdere effecten (I)*	22.500
Totaal	**272.500**

*Incidenteel

Classificatie: Intern

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A1: Toetsing regionale en primaire keringen
De toetsing van de regionale waterkeringen is in de afgelopen jaren langzamer gegaan dan gepland. Door de grote (andere) prioritaire opgaven op het vlak van digitalisering was er geen ruimte om de benodigde verschillende digitaliseringsvragen voor waterveiligheid op te pakken. Eind 2022 en in 2023 is vol ingezet om de toetsing te automatiseren, te digitaliseren en de gegevens op orde te brengen.
In 2024 wordt hier een vervolg aan gegeven. Eind 2024 wordt de uitkomst van toetsing via de bestuurlijke route gerapporteerd aan de provincies. Hiervoor is op 7 juli 2022 door het Algemeen bestuur een krediet van € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Ook is € 1 miljoen per jaar in de exploitatie gereserveerd (2022 t/m 2024). De totaal geraamde kosten zijn € 11 miljoen.

A3: Vergunningverlening
De Omgevingswet zal definitief per 1 januari 2024 in werking treden. Om de implementatie soepel te laten verlopen worden in het derde kwartaal 2023 2 tijdelijke krachten ingehuurd binnen het team vergunningen. Deze inhuurkrachten worden betaald vanuit het budget van het Programma Omgevingswet.

A3: Toezicht & Handhaving
Bij geconstateerde schadebeelden aan de waterkering worden de perceeleigenaren op grond van de Keur AGV aangeschreven om op eigen kosten geconstateerde gebreken te herstellen. De ervaring leert dat de eigenaren de schadebeelden over het algemeen binnen de door het waterschap gestelde termijn oplossen. Tegelijkertijd leert de ervaring in de afgelopen jaren ook dat de voortgang van het oplossen van schadebeelden door(grotere) overheden in hun positie als onderhoudsplichtige meer aandacht vraagt.

A4: Muskusrattenbeheersing
In het coalitieakkoord Waterkracht 2023 is aangekondigd dat AGV gaat inzetten op preventieve maatregelen tegen graverij, waarbij preventie op termijn in de plaats van beheer van muskusratten gaat komen.
De maatregelen en de aanpak moeten nog worden uitgewerkt. In elk geval is duidelijk dat er extra inzet nodig is voor het uitwerken van preventieve maatregelen. Er wordt een pilot graafwering voorbereid en gestart waarvoor € 250.000 wordt begroot.

Op basis van de lopende afspraken zijn de volgende kosten begroot.
De taak muskusrattenbeheer is ondergebracht bij een samenwerkingsverband met andere waterschappen (MRB WMNL[1]), waarvan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden de uitvoering voor zijn rekening neemt. Dit samenwerkingsverband voert het in Unie door de waterschappen vastgestelde beleid om landelijk de muskusratten op termijn terug te dringen tot aan de landsgrenzen.
De bijdrage aan het samenwerkingsverband MRB WMNL bedraagt € 2.119.000. De stijging ten opzichte van 2023 (€ 136.000) wordt veroorzaakt doordat het bedrag al is geïndexeerd voor prijsstijgingen, en door ontwikkelingen met betrekking tot het wagenpark. Daarnaast draagt AGV op grond van landelijke afspraken €132.694 bij aan de landelijke kosten voor muskus- en beverratten beheer, waardoor het totaal voor op 2024 op € 2.251.994 komt.

[1] Muskusrattenbeheer West- en Midden Nederland

Classificatie: Intern

WATERVELIGHEID Resultaat 2			
R2: De gevolgen bij overstroming zijn beperkt.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A5: Stimuleren dat medeoverheden bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, grote (bedrijfs)investeringen en onderhoudsprojecten de overstromingsrisico's meenemen en daarover heldere afwegingen maken.			
A6: Op orde brengen en houden van de crisisbeheersing, samen met andere betrokken partners en in staat zijn gezamenlijk effectief te handelen bij een overstroming.	-Voorbereiding Crisisbeheersingsplan -Digitale crisisbeheersing		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	-	57
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	57	57	300
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	**57**	**57**	**357**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Crisisbeheersing aanpassen op nieuwe ontwikkelingen	150.000
Digitale crisisbeheersing	150.000
Totaal	**300.000**

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 2)

A6: Crisisbeheersing

De grondslag voor de crisisbeheersing bij het waterschap is paragraaf 5.5 van de Waterwet. Deze wet bepaalt dat de waterbeheerder moet zorgen voor oefeningen in doeltreffend optreden bij gevaar en voor een calamiteitenplan voor zijn waterstaatswerken, maatregelen kan treffen bij gevaar voor die waterstaatswerken, die werken zo spoedig mogelijk weer in overeenstemming moet brengen met de voorgeschreven staat (conform de legger) en zorgt voor een evaluatie.
Het beoogd effect van een goede voorbereiding op calamiteiten is dat de schade aan waterstaatswerken en voor de samenleving zo klein mogelijk blijft. Dit bereiken we met actuele calamiteitenbestrijdingsplannen en

door het maken en uitvoeren van het programma voor het opleiden, trainen en oefenen van de medewerkers en teams in de crisisorganisatie. Daarnaast worden incidenten geëvalueerd en borgen en verwerken we de verbeterpunten.
Door onder andere de in mei 2023 uitgevoerde interregionale multidisciplinaire SCOR-oefening (op bestuurlijk en tactisch niveau) is de behoefte en het belang ontstaan om vaker te oefenen.
Het coalitieakkoord AGV 2023 vraagt om een verbetering van het stelsel van crisisbeheersing en om voorbereiding op nieuwe risico's. Daarnaast vragen de landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van risicomanagement en crisisbeheersing ook om een doorontwikkeling van de huidige crisisorganisatie.

De verwachting voor 2024 is dat het basisprogramma van Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO), samen met de geplande vernieuwing van de planvorming kan worden gerealiseerd binnen de huidige kaders.
In 2024 wordt ook het nieuwe crisisbeheersingsplan voorbereid om per 2025 in werking te treden. Het huidige budget, capaciteit en bezuinigingsopgave zetten de aanvullende ambities van het team en de ambities uit het coalitieakkoord onder druk. Voor 2024 zullen de aanvullende ambities crisisbeheersing in het jaarplan van het team worden afgewogen met de portefeuillehouder en wordt het huidige budgettaire kader aangehouden vanuit bezuinigingsoogpunt.

3.3.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

WATERVEILIGHEID		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2028
Resultaat						
R1	We voorkomen overstromingen	A. Regionale keringen die voldoen aan de dan geldende norm [Percentage van de km]	89%	83%	85%	100% (toetsronde 2012)
		B. Primaire keringen die voldoen aan de dan geldende norm [Percentage van de km]	100%	100%	100%	100%
		C. Keringen waarvoor het minimum veiligheidsniveau op orde is [Percentage van de km]*	97%	97%	97%	100%
R2	De gevolgen bij overstroming zijn beperkt	Gemeenten met risico op overstromingen die in hun beleid aandacht besteden aan de gevolgbeperking rondom overstromingen [Percentage van de inliggende gemeenten]	20%	40%	50%	100%

*Keringen die direct water keren moeten stabiel zijn, en moeten altijd hoger of gelijk zijn aan maatgevend boezempeil (regionale keringen) of vigerend peilbesluit (overige keringen). Wanneer op tijd een beheersmaatregel wordt genomen bij keringen onder het minimum niveau, gelden zij als 'op orde'.

Classificatie: Intern

3.3.4 INVESTERINGEN

Voor 2024 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

WATERVEILIGHEID	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)			
Investeringen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
- Dijkverbeteringsprogramma	14.000	15.000	15.000	16.000	18.000
- De Rondehoep	4.400	1.800	1.000	2.000	100
- Bijdrage in HWBP (investeringsdeel)	1.859	-	-	-	-
- Toetsing regionale keringen	3.000	-	-	-	-
- Opgave uit toetsing 2024	-	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	**23.259**	**21.800**	**21.000**	**23.000**	**23.100**

Toelichting

Dijkverbeteringsprogramma 2015-2024

Uitvoeringsprogramma I

In 2016 heeft het bestuur ervoor gekozen om dijkverbeteringen gebiedsgericht en in afstemming met de omgeving uit te voeren. Om de aanpak van het Uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen 2015-2024 (Uitvoeringsprogramma I) voort te kunnen zetten heeft het Algemeen bestuur in 2021 een krediet beschikbaar gesteld van € 29 miljoen. Ook is de gebiedsgerichte benadering herbevestigd en blijft er een restopgave over van circa 40 km na 2024. Om de restopgave af te kunnen ronden is instemming gekregen van de drie provincies op het verlengingsverzoek van het bestuur om de maatregelen voor de regionale waterkeringen af te ronden voor eind 2027. In 2024 is de verwachting dat € 14 miljoen wordt gefinancierd uit het eind 2023 toegekende krediet van € 60 miljoen om het uitvoeringsprogramma voort te zetten.
Projecten waarvan verwacht wordt in uitvoering te zijn en/of te worden afgerond in 2024:

- Stammerdijk
- Haarlemmervaart Noord/West
- Linneauskade
- Nieuwe Wetering Zuid
- 3e bedijking West
- Horstermeer Zuidwest
- Oudekerkerdijk – Binnenweg
- De Aa
- Kudelstaartseweg
- De Waver

Ook worden er projecten verder voorbereid voor uitvoering in de jaren 2025 - 2027. Naar verwachting wordt er in totaal in 2024 circa 15 km dijktraject fysiek verbeterd.

Uitvoeringsprogramma II

Vooruitlopend op de resultaten uit de toetsing 2024 is er naar verwachting eind 2023 een krediet van € 10 miljoen beschikbaar gesteld door het Algemeen bestuur om alvast een start te kunnen maken met dijkverbeteringsmaatregelen. De maatregelen voor het Uitvoeringsprogramma II dienen in 2030 gereed te zijn volgens afspraken met de provincies.

Classificatie: Intern

De Rondehoep

Op 7 juli 2021 heeft het Algemeen bestuur het uitvoeringskrediet voor de realisatie van de noodoverloop de Rondehoep ter beschikking gesteld. De aanbesteding is voorzien in 2024. De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2023 gestart en de realisatie van de inlaatvoorziening is voorzien in 2024-2025.
Van 2023 tot 2025 worden beschermende maatregelen getroffen die moeten voorkomen dat er schade ontstaat aan objecten in het noodoverloopgebied bij de inzet daarvan. De betrokkenen in het gebied kunnen planschade claimen bij de gemeente. Volgens de bestuurlijke afspraak uit 2011 financiert AGV de helft van de toegekende planschade.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (investeringsdeel)

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is een alliantie tussen het Rijk en de waterschappen (opgave: circa 2000 km dijken en 500 kunstwerken verbeteren). De jaarlijkse begroting bedraagt circa € 380 miljoen. De gezamenlijke waterschappen nemen hiervan de helft voor hun rekening. Deze solidariteitsbijdrage is verplicht op basis van de Waterwet.
De bijdrage van AGV in 2024 bedraagt € 17,3 miljoen. In de regel volgt er vanuit het HWBP nog een naheffing over het voorgaande jaar. Er zijn inmiddels door het HWBP maatregelen genomen om deze naheffingen zo veel mogelijk te voorkomen (op te vangen binnen het subsidiestelsel).
In 2024 wordt 10% van de solidariteitsbijdrage geactiveerd, 90% komt ten laste van de exploitatie. Vanaf 2025 zal de volledige bijdrage ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Toetsing regionale keringen

Volgens het uitvoeringsbesluit moeten de regionale keringen in 2024 volledig zijn getoetst, inclusief de kunstwerken en niet-waterkerende objecten. Op 7 juli 2022 is door het bestuur een krediet van € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Het krediet wordt ingezet voor de uitvoering van de toets regionale keringen 2024.
In 2024 zal een budget van € 1 miljoen uit de exploitatie worden aangewend voor de toetsing. De overige kosten van circa € 2 miljoen worden gefinancierd uit het toegekende toetsingskrediet.
In 2023 is het grootste deel van de toetsing geautomatiseerd en gedigitaliseerd. Begin 2024 wordt gebruikt om het veiligheidsoordeel op te stellen, het maatregelenprogramma te bepalen, de resultaten van de toetsing digitaal te kunnen ontsluiten en te rapporteren.
Halverwege 2024 wordt het bestuurlijke proces in gezet om eind 2024 de resultaten van de toetsing van de regionale waterkeringen te rapporteren aan de Gedeputeerde Staten van de provincies. Het jaar 2024 wordt verder gebruikt om het informatiebeheer en gegevensuitwisseling rond waterkeringen op orde te brengen.

Opgave uit toetsing 2024

In 2024 zal het exploitatiebudget van € 1 miljoen worden aangewend voor het afronden van de toetsing.
De overige kosten worden gefinancierd uit het toegekende toetsingskrediet van € 8 miljoen.
De dijkverbeteringsmaatregelen zijn onderdeel van de rapportage van de toetsing 2024 richting Gedeputeerde Staten die in 2024 wordt opgeleverd. Bij het veiligheidsoordeel zal een rapportage worden geleverd met de maatregelen om de regionale keringen weer op orde te brengen. Zodra de opgave inzichtelijk is wordt het benodigde budget hiervoor aangevraagd.
Vooruitlopend op de resultaten uit de toetsing 2024 is de verwachting dat door het Algemeen bestuur eind 2023 een krediet van € 10 miljoen beschikbaar wordt gesteld. Dit om alvast een start te kunnen maken met maatregelen van het Uitvoeringsprogramma II.

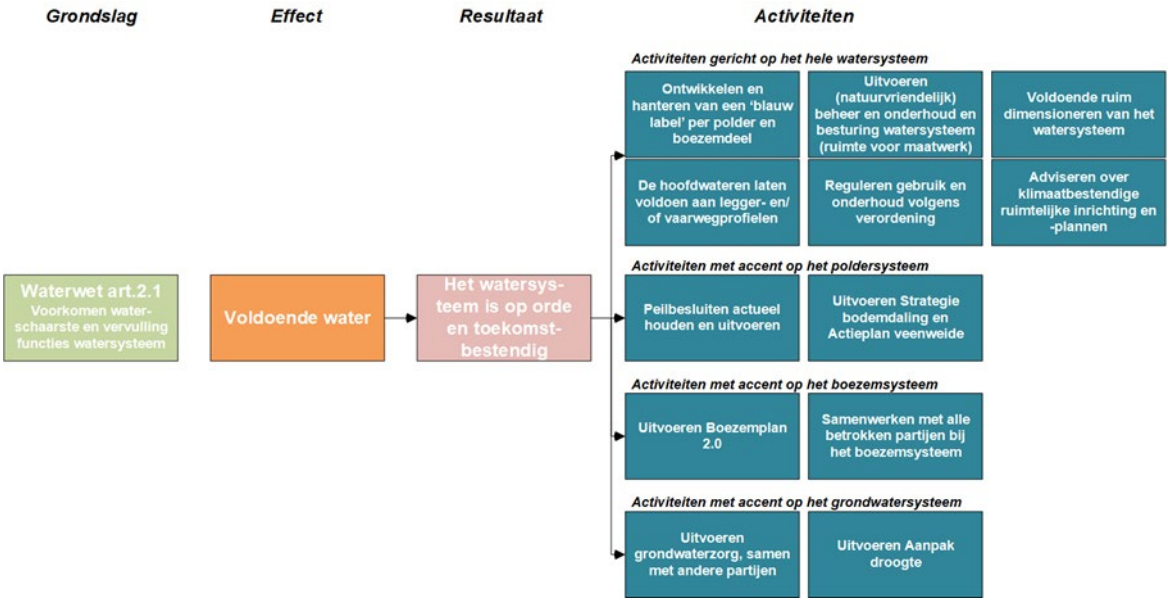
VOLDOENDE WATER

3.4 BEOOGD EFFECT

De inrichting van de ruimte en het watersysteem is zodanig, dat we met waterpieken en -dalen kunnen meebewegen en inwoners en ecosysteem zo weinig mogelijk last hebben van de gevolgen van klimaatverandering. Een robuust watersysteem dus, dat voldoet aan de provinciale normen voor wateroverlast, ook goed functioneert in periodes van droogte, veerkrachtig en onderhoudsvriendelijk is.
Bij droogte zijn we in staat om – samen met andere waterbeheerders - via een gebiedsgerichte aanpak het goede water slim te verdelen en op de juiste plek te brengen, waarbij er een evenwicht is tussen vraag en aanbod van zoet water. Bij veel neerslag in korte tijd zijn we – samen met gemeenten en bewoners - in staat het water tijdelijk op te slaan en waar dat niet mogelijk is af te voeren via een goed functionerend boezemsysteem. Het vasthouden en benutten van dit kostbare water is onderdeel van de bedrijfsvoering zowel in de stad (Wadi's, groen-blauwe daken, inrichting openbare ruimte en dergelijke) als in de polders, zodat er in drogere tijden meer buffers zijn. Ook is er sprake van een duurzaam, evenwichtig en billijk gebruik en beheer van grondwater.
Niet alleen het watersysteem is robuust en toekomstbestendig, dat geldt ook voor de ruimtelijke inrichting, zowel bovengronds als ondergronds. De ruimtelijke inrichting past bij het watersysteem – het watersysteem, inclusief grondwateraspecten, is de 'onderlegger' voor de ruimtelijke inrichting. Het oppervlaktewaterpeil, waterhoeveelheid en -kwaliteit en het grondgebruik van het gebied passen bij elkaar. De peilen zijn actueel en handhaafbaar.
In veengebieden is de bodemdaling geremd, zijn de broeikasgasemissies lager en zijn we samen met de stakeholders op zoek gegaan naar het optimale peilbeheer dat daarvoor nodig is. Het peilbeheer voor de landbouw is geen belemmering voor natuurontwikkeling in de polders. In natuurgebieden aan de voet van de Heuvelrug is de kwelstroom hersteld. Terreinen rondom gemalen en zuiveringen van AGV kennen een hoge biodiversiteit. De baggeraanwas in de wateren is veel kleiner geworden door een betere waterkwaliteit, betere oevervegetatie en natuurlijke oeverbescherming.

Classificatie: Intern

3.4.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/en wettelijke kaders Voldoende water

Waterwet. In artikel 2.1 van de Waterwet is het doel van de wet verankerd: voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Deltaprogramma. Het doel is Nederland nu en in de toekomst beschermen tegen overstromingen, zorgen voor voldoende zoetwater en de inrichting van het land klimaatbestendig maken.

Keur. In de Keur staan regels van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht over het gebruik en onderhoud van water, oevers en dijken. Met de Keur wil het waterschap de volgende doelen bereiken: schoon en genoeg water in onze sloten, grachten en meren, sterke dijken tegen overstromingen en gezonde waterplanten en vissen. Met de beoogde ingang van de *Omgevingswet* per 1 juli 2023 wordt de Keur juridisch omgezet in de Waterschapverordening.

Masterplan Technische Assets. Het Masterplan toont de noodzakelijke opgave om de assets weer op het noodzakelijke conditieniveau te brengen en om de ambities uit het Waterbeheerprogramma te behalen.

3.4.2 EXPLOITATIE BEGROTING VOLDOENDE WATER

Totaal kostenoverzicht Voldoende water

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Voldoende water opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	30.286	32.191	43.422
- taakopbrengsten	-342	-335	-335
- uitvoeringsprogramma	-	1.413	1.937
- kapitaallasten	10.423	11.383	12.029
Totaal Voldoende water	**40.367**	**44.651**	**57.052**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

Classificatie: Intern

VOLDOENDE WATER Resultaat 1	
R1: Het watersysteem is op orde en toekomstbestendig.	
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**
A1: Ontwikkelen en hanteren van een 'blauw label' om inzicht te geven in de toestand van de gebieden en voor de prioritering van het oplossen van knelpunten in het watersysteem.	
A2: Uitvoeren (natuurvriendelijk) beheer en onderhoud en besturing van het watersysteem en bijbehorende kunstwerken, met ruimte voor maatwerk (het juiste water op de juiste plek op het juiste moment).	- In 2024 wordt het risicogestuurd onderhoud verder ingericht - Agrarisch waterbeheer; in de Keur en schouwbeleid is ecologische werkwijze het uitgangspunt - onderhoudsbaggeren; 93 km
A3: Voldoende ruim dimensioneren van het watersysteem.	
A4: De hoofdwateren laten voldoen aan het afgesproken legger- en/of vaarwegprofiel.	
A5: Reguleren van het gebruik en onderhoud van wateren door eigenaren en gebruikers, zoals beschreven in de verordening (vergunningverlening, toezicht, handhaving).	
A6: Adviseren over klimaatbestendige inrichting en ruimtelijke plannen.	- Voorbereiden Stresstestenronde 2.0 - Water en Bodem Sturend in beleidsopgaven en gebiedsopgaven- en processen
A7: Peilbesluiten actueel houden en uitvoeren.	
A8: Uitvoeren Strategie bodemdaling en Actieprogramma veenweide.	
A9: Uitvoeren Boezemplan 2.0	- Boezemsysteem toekomstbestendig maken in samenhang met het hoofdwatersysteem
A10: Gebiedsoverstijgend samenwerken met alle betrokken partijen bij het boezemsysteem.	
A11: Uitvoeren grondwaterzorg, samen met andere partijen.	- positioneringsnotitie grondwater wordt ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd
A12: Uitvoeren Aanpak droogte.	- In 2024 zijn consequenties voor de korte termijn activiteiten uit de aanpak droogte duidelijk

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	30.286	32.191	43.422
- taakopbrengsten	-342	-335	-335
- uitvoeringsprogramma	-	1.413	1.937
- kapitaallasten	10.423	11.383	12.029
Totaal Voldoende water	**40.367**	**44.651**	**57.052**

NETTO KOSTEN

Toelichting:

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt;
- Temporisering Masterplan Technische Systemen: het is niet mogelijk om alle extra gelden voor het hiervoor uit te geven € 1,5 miljoen (I);

Classificatie: Intern

- Vrijval budget opstellen Masterplan Technische Systemen € 0,17 miljoen (S);
- Uitstel overdracht stedelijk water met 1 jaar € 0,1 miljoen (I).

Taakopbrengsten
De opbrengsten bestaan uit: huren, pachten, erfpacht, jacht- en visrecht (€ 175.000), (50% ten gunste van Waterveiligheid en 50% Voldoende water). Daarnaast huuropbrengst dienstwoningen (€ 160.000).

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Inhaalslag besparing 2023 baggeren (I)	394.000
Inhaalslag besparing 2023 Noodpompen (Masterplan Technische Systemen) (I)	370.000
Implementeren van risicogestuurd werken Masterplan Technische assets (S)	800.000
Inhaalslag besparing 2023 beleid (totaal € 75.000) verdeeld over meerdere effecten (I)	22.500
Inhaalslag besparing studie toekomstbestendige heuvelrug (I)	100.000
Inhaalslag besparing 2023 Actieprogramma Bodemdaling (rem nieuwe activiteiten) (I)	100.000
Voorbereidingskosten invoeren van een meldingsplicht voor onttrekken van water (I)	150.000
Totaal	**1.936.500**

Kapitaallasten
De kapitaallasten zijn de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A2: Masterplan Technische Assets
Het Masterplan Technische Asset is in 2022 vastgesteld. Het bestuursakkoord zegt dat we “zo snel mogelijk” risicogestuurd willen gaan werken, “in een tempo dat past bij de financiële mogelijkheden”.
Hierbij worden de belangrijke/kwetsbare zaken als eerste aangepakt. Om hier invulling aan te geven worden stap voor stap keuzes aan het bestuur voorgelegd die de transitie en haar snelheid van budgetgestuurd naar risicogestuurd onderhoud vormgeven. Op basis van deze keuzes worden de assetopgaven en de daarvoor benodigde besluiten uitgewerkt.
Sinds het vaststellen van het Masterplan Technische Assets zijn alle technische assets in het watersysteem beoordeeld op de belangrijkheid voor het functioneren van het totale watersysteem. Hiermee is de eerste stap voor de transitie naar risicogestuurd onderhoud gezet. Daarnaast zijn de projecten voor de belangrijkste renovaties en het aanpakken van de belangrijkste vismigratieknelpunten opgestart.
In 2023 en 2024 wordt het risicogestuurd onderhoud verder ingericht op basis van de belangrijkheid.
Ook wordt prestatiemanagement voor risicogestuurd onderhoud, risicogestuurd vervangen en renoveren en het realiseren van de ambities ingericht. In 2023 zijn bestuurlijke keuzes voor ambities en standaarden voorgelegd en in 2024 worden scenario’s voor het risicogestuurd vervangen en renoveren ter besluitvorming voorgelegd.

A2: Agrarisch waterbeheer
In 2024 is de begroting voor agrarisch waterbeheer geraamd € 0,7 miljoen. Een verschuiving in de uitgaven wordt voorzien richting een verhoogde inzet op communicatie en op uitvoering. De communicatie richt zich op maatwerk per gebied en op zowel agrariërs als loonwerkers.
Ontsluiten gebiedsspecifieke informatie, demo’s, proefsloten en studieclubs hebben hierbij tot doel dat aangepast beheer en onderhoud leidt tot een goede ecologische waterkwaliteit in het landelijk gebied en dat

ecologische beheerde sloten, oevers en perceelranden (groen blauwe dooradering) een erkend en gewaardeerd onderdeel van het landschap worden. Alleen waar nodig worden extra inrichtingsmaatregelen genomen, bijvoorbeeld ten behoeve van oeverherstel.
Ecologisch beheer en onderhoud moet het nieuwe normaal worden voor zowel waterschap, agrariërs en loonwerkers. Vanuit provinciale programma's landelijk gebied (PPLG) en gebiedsprocessen is de inzet dat dit via het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) in 2024 en met name in 2025 een impuls krijgt en fors uitbreidt. Voorzien is dat de cofinanciering vanuit het waterschap voor het uitvoeren van waterpakketten door individuele agrariërs mee stijgt. Daarnaast is het doel dat elke agrariër die deelneemt aan het ANLb een slootplan afsluit bij het agrarisch collectief. Dit slootplan is een integraal plan voor beheer en onderhoud van alle sloten, oevers en perceelranden binnen bedrijf.
Inzet is dat dit in 2024 via een online tool gebeurt (BedrijfsBodemWaterPlan, BBWP) zodat de inzet van agrariërs verbetert (niks doen is vaak een heel goede maatregel) en zichtbaar is.
In 2024 werken we toe naar een Keur en schouwbeleid waarin de ecologische werkwijze, waar mogelijk, het uitgangspunt is.

A2: Meerjarenplan onderhoudsbaggeren

Bij de Begroting 2023 is vastgesteld dat vanaf 2024 € 2,7 miljoen beschikbaar zal zijn voor het onderhoudsbaggeren. De KPI te baggeren kilometers heeft voor 2024 als streefwaarde 93 kilometer.
In de Voorjaarsnota 2023-2027 is aangegeven dat € 0,125 miljoen beschikbaar is voor het oplossen van knelpunten in de vaarwegen (=10% van de totale knelpuntenopgave). De streefwaarde voor de KPI vaarwegen op orde bedraagt in 2024 94%.

A2: Baggeren en verbetering ecologisch beheer

Natuurvriendelijk onderhoud (NVO), baggeren en maai- en slootwerk: In 2024 wordt het jaar waarin het natuurvriendelijk onderhoud verder wordt geïmplementeerd en geprofessionaliseerd. Doordat het bevoegd gezag van de natuurwetgeving (in lijn met wetgeving) eisen heeft gesteld voor 2024 die strenger zijn dan de bestuurlijke ambitie, zoals vastgelegd in het Biodiversiteitsherstelplan is voor 2024 een extra inspanning nodig. Daarbij wordt de digitale ondersteuning van het werkproces geïmplementeerd om daarna daarmee goed te kunnen sturen op het benodigde resultaat en ook het werk efficiënter te kunnen uitvoeren.
Met deze aanpak wordt het natuurvriendelijk onderhoud 1 jaar eerder gerealiseerd dan gevraagd in het Biodiversiteitsherstelplan.

A2: Onderhoud Bruggen en Sluizen

Het regulier onderhoud aan bruggen en sluizen wordt uitgevoerd conform het onderhoudsprogramma.

A6: Voorbereiden Stresstestenronde 2.0

In 2023 is nieuw modelinstrumentarium wateroverlast opgeleverd en het plan van aanpak Stresstesten 2.0. Dit dient voor zowel interne gebruik (onderbouwing investeringsbesluiten Dagelijks bestuur) als voor onze externe omgevingspartners. Met het instrumentarium kan de samenhang tussen de watersysteemschalen worden beoordeeld: van regionaal – boezem – poldersysteem naar lokaal. Daarmee vormt het input voor de 'tweede generatie' stresstesten (van de landelijke DPRA-cyclus) 2024-2030.
In 2024 dragen we bij aan de bovenregionale stresstesten van de provincies. Vanaf 2025 wordt door Waterschappen en gemeenten de 2e DPRA-cyclus doorlopen op basis van de nieuwe KNMI-klimaatscenario's (9 oktober 2023) en de richtlijnen vanuit het DPRA.
Voor beide trajecten werken we in 2024 aan meer inzicht in klimaatstress op droogte, wateroverlast en waterkwaliteit en aan een transparante presentatie hiervan, om uiteindelijk in de loop van 2025 een overzicht van adaptatiemaatregelen en keuzes hierover aan het bestuur voor te kunnen leggen.

A6: Vormgeven aan beleidsinstrumentarium Klimaatadaptatie

De vraag naar handzaam instrumentarium ten aanzien van klimaatadaptatie neemt toe. De Landelijke Maatlat Klimaatbestendige nieuwbouw is een mooi voorbeeld van concrete toepassing. Als waterschap gaan we in 2024 aan de slag met het actualiseren van de Verordening. Het thema klimaatadaptatie, inclusief de doorwerking van de Maatlat wordt hierbij geprogrammeerd.

A6/A9: Water en Bodem Sturend in beleidsopgaven en gebiedsopgaven- en processen

In november 2022 is de Kamerbrief over Water en Bodem gepubliceerd. De 33 structurerende keuzes in deze brief dragen bij aan een toekomstbestendige leefomgeving. De keuzes gaan over een groot deel van de taken van AGV en de rol die het waterschap speelt in de omgeving. AGV geeft invulling aan Water en Bodem sturend in het eigen beleid, en in onze advisering en participatie in lokale, regionale en bovenregionale opgaven. Om dit effectief te doen wordt in 2024 verder gekeken naar het verbeteren van ons instrumentarium en werkwijze. De uitwerking van het bestuursakkoord bepaalt de snelheid waarmee de principes van water en bodem sturend worden doorgevoerd.

A8: Bodemdaling 2024

Het *Nationaal Programma Landelijke Gebied* (NPLG), en daarmee de discussie rondom reductie van stikstof én broeikasgasemissies door het landelijke gebied, beïnvloedt de snelheid van uitvoering van het *Actieprogramma Aanpak Veenweiden*.
In dit laatste jaar zetten in we in op afronding van de gebiedsafspraken in een deel van de gebieden waar eerder gestarte gebiedsprocessen tijdelijk stil zijn gevallen door de landelijke stikstofdiscussie.
Samen met de opgave van het thema voldoende water starten we nog enkele gebiedsprocessen op in urgente veenpolders. Er wordt ruim € 0,4 miljoen uitgegeven aan uren van het kernteam Bodemdaling Veenweide.
De overige € 0,5 miljoen wordt gebruikt voor onderzoeken naar effecten van bodemdaling op waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterberging en inrichting watersysteem via modellering, uitvoeren van pilotprojecten en opgedane kennis uit het basismeetnet grondwater. Omdat we afhankelijk zijn van samenwerking in het gebied zijn de locaties, pilots en te besteden gelden het gehele jaar door onderhevig aan veranderingen.

A9: Boezemplan 2.0

Het Boezemplan AGV 2.0 is in november 2023 vastgesteld. Het beschrijft wat AGV zelf en AGV met andere partners in de komende jaren aan gaat werken en wil bereiken. Het doel is om het boezemsysteem van het waterschap in samenhang met het hoofdwatersysteem toekomstbestendig te maken voor wat betreft waterafvoer, zoet water beschikbaarheid, waterkwaliteit en beperken van verzilting. Het staat nu al enorm onder druk en met klimaatverandering neemt deze druk nog verder toe. Het is de basis voor een goed functionerend waterbeheer voor het gehele AGV-gebied.
Het waterschap participeert in diverse regionale en landelijke trajecten, zoals Toekomstbestendig Watersysteem ARK-NZK gebied, Slim Watermanagement, Deltaprogramma IJsselmeergebied, Deltaprogramma Zoet Water en Kennisprogramma Zeespiegelstijging. En heeft de ambitie uitgesproken om samen met de partners uit onze regio toe te werken naar een Deltaprogramma regio voor ons gebied, Centraal Holland genoemd.
Het waterschap financiert eigen onderzoeken (waaronder aan het boezemmodel voor onderbouwing van diverse boezem vraagstukken) en draagt ook financieel bij aan een aantal van deze trajecten, zodat de benodigde gezamenlijke studies en onderzoeken verricht kunnen worden en resultaten binnen AGV voor het (operationeel) waterbeheer worden meegenomen.

A11: Positionering Grondwater AGV

Het grondwaterbeheer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en particulieren. Het waterschap draagt bij aan dit resultaat als watersysteembeheerder door het verlenen van vergunningen voor diverse grondwateronttrekkingen, het beoordelen van grondwaterkwaliteit bij wateractiviteiten en het signaleren van knelpunten bij grondwaterverontreinigingen.
In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en het nieuwe coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027 wordt voorgesteld meer samenwerking te zoeken in de grondwaterzorg.

Classificatie: Intern

We richten ons in deze planperiode op het verhelderen van de rollen en verantwoordelijkheden binnen grondwater, op het delen van kennis en uitwisselen van gegevens en op adviseren: een gezond grondwatersysteem is een belangrijke randvoorwaarde voor een robuust oppervlaktewatersysteem, een bebouwde omgeving en infrastructurele werken zonder grondwaterproblemen en voor grondwaterafhankelijke natuur. We sluiten hierbij aan op het door de Unievisie Grondwater die in het voorjaar van 2023 is vastgesteld. Ook het advies van de Studiegroep Grondwater (ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Deltares, 2022) nemen we hierin mee.
In het eerste kwartaal van 2024 wordt een positioneringsnotitie van AGV ten aanzien van grondwater ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd. Met deze positioneringsnotitie willen we duidelijk(er) maken welke rol en taak AGV voor zichzelf ziet, welke doelen we beogen voor een gezond grondwatersysteem en hoe we samen met onze omgevingspartners grondwater verbinden met andere thema's als droogte, biodiversiteit, ruimtelijke ordening (Water en Bodem Sturend) en klimaatadaptatie. Deze positioneringsnotitie grondwater voorziet in de wens van het bestuur om een duidelijker kader en richting te geven voor grondwater en past ook in de landelijke tendens (bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, provincies en ook andere waterschappen) om grondwater beter mee te nemen in de transitie naar een toekomstbestendig watersysteem. De besluitvorming hierover zal verder richting geven aan de grondwatertaken en samenwerking met andere overheden.

A12: Droogte en waterbeschikbaarheid

De afgelopen 6 jaar heeft de urgentie laten zien van het thema droogte en waterbeschikbaarheid. We zien dat de droge periodes en lage Rijnaanvoer steeds vaker voorkomen en dat we als waterschap vaker (nood)maatregelen moeten nemen (2018 en 2022 noodpompen bij Muiden).
De gevolgen van klimaatverandering zijn nu al zichtbaar. Daarom is het belangrijk om wendbaar te zijn en de aanpak droogte continu bij te sturen. Doordat droogte een steeds meer structureel karakter krijgt, zal de organisatie hierop meer ingericht moeten worden. In de bijsturing Aanpak droogte (vastgesteld begin 2023) wordt hierop voorgesorteerd (o.a. verruimen peilmarge en geschikt maken bestaande boezemobjecten voor functioneren tijdens droogte).
De structurerende keuzes Water en Bodem Sturend zijn in de Aanpak Droogte meegenomen, maar konden bij het vaststellen van de aanpak droogte nog onvoldoende geconcretiseerd worden.
In 2024 zullen de consequenties voor de korte termijn activiteiten uit de aanpak droogte duidelijk worden.
Dit geldt bijvoorbeeld voor prioritering van (zoet)wateraanvoer naar het veenweidegebied voor beperken CO2-uitstoot van bodemdaling, en voor de regulering van grondwateronttrekkingen.

Zeespiegelstijging

In het najaar van 2023 is de voortgangsrapportage van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging gepubliceerd en er is voor Centraal Holland een serie strategische sessies gehouden met omgevingspartners over effecten en kansen van zeespiegelstijging voor de verschillende functies in het gebied. Uit deze landelijke initiatieven, waar wij actief bij betrokken zijn, zijn eerste 'regrets' en 'no regrets' voor de korte termijn uit gekomen.
In 2024 continueren we onze deelname in het kennisprogramma en bekijken we tegelijkertijd hoe de eerste resultaten zijn te verankeren in het handelen en beleid van AGV.

Classificatie: Intern

3.4.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

VOLDOENDE WATER		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2028
Resultaat						
R1	Het water-systeem is op orde en toekomst-bestendig.	A. Watergangen waarvan de waterpeilen zich bevinden binnen de marges van het vigerend peilbesluit [Percentage van het aantal watergangen]	92%	92%	95%	95%
		B. Wanneer een blauw label is ontwikkeld, komt hier een indicator gebaseerd op het blauwe label. Totdat een blauw label is ontwikkeld, een kwalitatieve beschrijving in de Bestuursrapportage van de bijzonderheden.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Classificatie: Intern

3.4.4 INVESTERINGEN

Voor 2023 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

VOLDOENDE WATER Investeringen (x € 1.000)	Begroting 2024	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2025	 2026	 2027	 2028
- Waterinrichtingsplannen/NBW/Watergebiedsplannen	3.300	3.000	3.000	3.000	3.000
- Programma Technische Assets (incl. upgrade modems)	24.785	39.400	45.700	40.350	29.950
- Fysieke beveiliging	1.100	1.000	1.000	-	-
- Dual datacenter	150	-	-	-	-
- Dageraadskering	-	167	155	103	-
Totaal	**29.335**	**43.567**	**49.855**	**43.453**	**32.950**

Toelichting

Waterinrichtingsplannen/NWB/Watergebiedsplannen

In 2024 starten de watergebiedsplannen Eerste en Tweede Bedijking, Derde Bedijking, Hilversum en Zuid-Bijlmer het bestuurlijk traject. De watergebiedsplannen Baambrugge Oostzijds, Nijenrode en Noordse Buurt/Westveen worden in 2024 ter vaststelling aan het Algemeen bestuur aangeboden.
Ook blijven we alert op meekoppelkansen in andere polders door risicodialogen en agrarische collectieven.
Prioritering van watergebiedsplannen vindt plaats op basis van het blauwe label.
Ook zal in 2024 worden gestart met de realisatie van de maatregelen uit de watergebiedsplannen Noorder IJpolder, Horn- en Kuijerpolder en Diemerpolder.
Voor de pilot Temmen van brakke kwel lopen de onderzoeken door in 2024. Deze geven inzicht in de invloed op het (grond)watersysteem en de mogelijkheden voor productie van drinkwater. Een advies over de (on)mogelijkheden voor opschaling (ook wel de business case genoemd) wordt in 2025 opgesteld.

Programma Technische Assets (inclusief upgrade modems Legacy)

Met het Masterplan Technische Assets in het Watersysteem hebben we een duidelijk kader voor het jaarlijks actualiseren, herijken en prioriteren van het investeringsprogramma technische assets. In 2021, 2022 en 2023 is een aanvang gemaakt met projecten voor de meest urgente assets. Voor de komende jaren is een verfijningsslag nodig om goed de urgentie en volgorde van het aanpakken van assets te kunnen bepalen. Volledige herziening van het programma doen we in principe slechts één keer per jaar ten behoeve van de voorjaarsnota.
Op basis van de herijking voorjaar 2023 is voorzien dat we in 2024 een aanvang maken met nieuwe projecten voor de assets zoals hieronder opgenomen. Daarvoor is een voorbereidingskrediet fase 1 noodzakelijk.
Met de voorjaarsnota 2025 zal het programma worden geactualiseerd en worden de laatste inzichten verwerkt. Afhankelijk van de financiële ruimte, (personele) capaciteit en prioriteiten kan het aantal objecten nog wijzigen en kunnen objecten nog in de planning schuiven. In 2024 zullen we waarschijnlijk starten met de volgende objecten:

- Poldergemaal Zuid Bijlmer
- Noordersluis
- Poldergemaal Hallinckveld
- Poldergemaal Zuidpolder beoosten Muiden
- Poldergemaal Sarphatipark
- Poldergemaal Raasdorperweg
- Poldergemaal Hilversumse Meent
- Poldergemaal Wilnis Veldzijde

Classificatie: Intern

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Onze Waterschapsverordening treedt gelijk met de Omgevingswet in werking. Het accent van de werkzaamheden lag in 2022 op het opleiden en trainen van medewerkers, de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het oefenen daarmee.
In 2023 ligt de focus op het verder verfijnen van uitvoeringsafspraken en het testen daarvan in het DSO. Ook de borging van processen en werkzaamheden in de lijnorganisatie heeft prioriteit. Stapsgewijs wordt de overdracht van programma naar lijnorganisatie afgerond.
Voor 2024 is een nazorgfase gepland. Nazorg is nodig om de lijnorganisatie in de eerste fase te ondersteunen na in werking treden van de Omgevingswet. De uitgaven hiervoor bedragen in 2024 € 0,5 miljoen als onderdeel van het in 2018 verstrekte krediet Omgevingswet (totaal € 5,8 miljoen).

Fysieke beveiliging

De fysieke beveiliging voldoet niet volledig aan alle eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheden. Fysieke beveiliging is de basis voor de informatiebeveiliging. De installaties zijn beoordeeld en ingedeeld in beveiligingsclassificaties. Op basis van de eerste realisaties en voortschrijdend inzicht blijkt het zinvol de classificaties en de bijbehorende maatregelen te herzien.
Vanwege de noodzaak om contracten opnieuw aan te besteden en problemen met leveringen van met name elektronische apparatuur zullen de activiteiten doorlopen tot in 2027. Tegelijk gaan we diverse bouwkundige maatregelen versneld uitvoeren. Eerder dan oorspronkelijk voorzien zullen alle objecten een minimale beveiliging hebben waardoor de risico's afnemen. Eind 2023 wordt het projectplan herijkt. De uitgaven voor het project zijn in 2024 geraamd op € 0,8 miljoen.

Dual datacenter

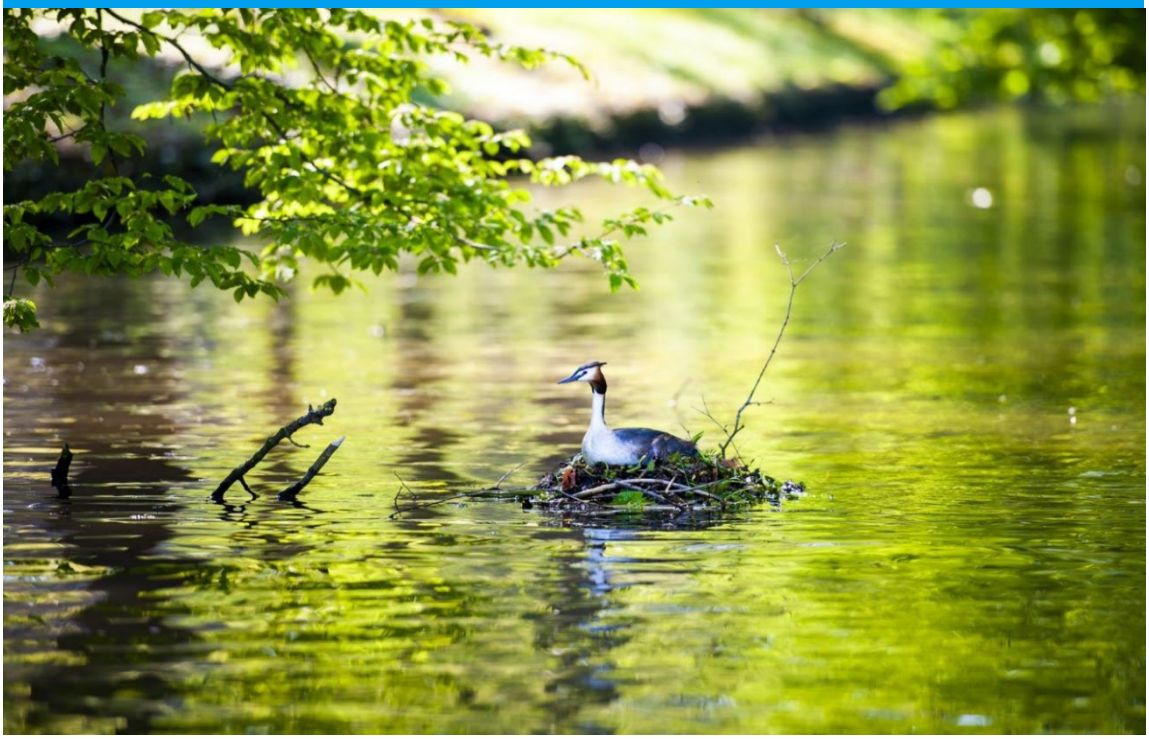
Voor het verbeteren van het Dual datacenter (verhogen veiligheidsnorm en vervangen server) en het WAN/LAN-netwerk (zero-trustbeleid implementeren) is totaal € 0,68 miljoen nodig. De investering zal na rato verdeeld worden over de waardeketens.
De huidige opzet voldoet niet aan de vereiste beschikbaarheidseisen en de investering is noodzakelijk om aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheden te voldoen. Door de vertraging in de uitrol van WAN/LAN-netwerk en beschikbare capaciteit zal de uitrol later in 2023 starten met een doorlooptijd tot en met begin 2024.

Dageraadskering

De Dageraadskering vormt een knelpunt in het Hoogwaterbemalingsgebied, een cruciaal onderdeel van het boezemsysteem ten tijde van hoogwater. De gemeente Amsterdam wil deze kering, op voordracht van het waterschap, aanpassen om de waterafvoer te verbeteren en vraagt het waterschap om cofinanciering.
Deze investering is bedoeld voor de uitvoeringskosten van de aanpassing van de Dageraadskering, welke tevens deels worden gesubsidieerd door het Rijk.

Classificatie: Intern

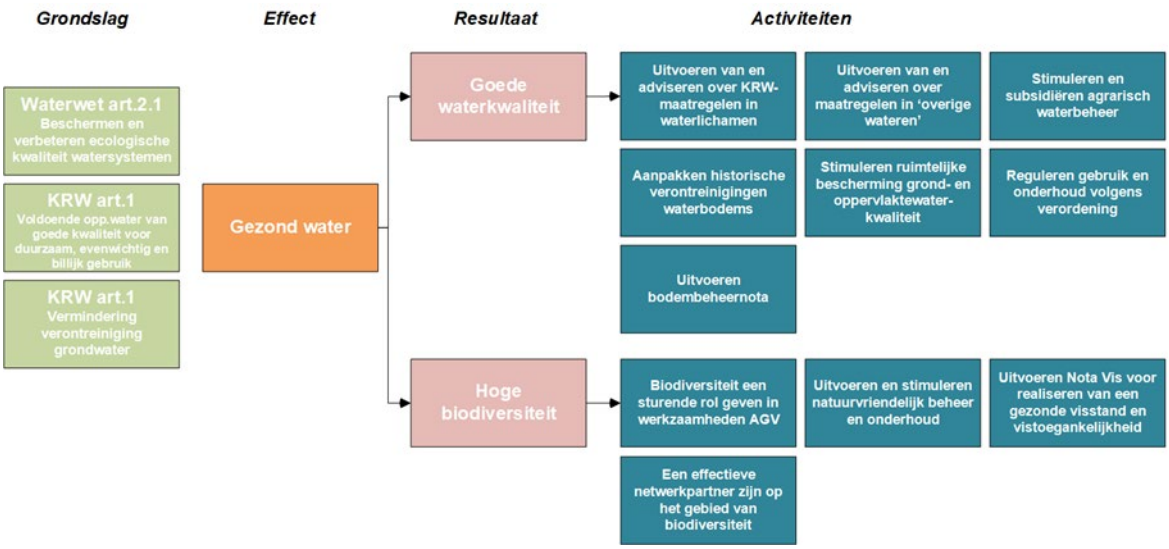
GEZOND WATER

3.5 BEOOGD EFFECT

De waterkwaliteit in het beheergebied is goed, zowel van het grond- als van het oppervlaktewater. Het water is geschikt om te gebruiken voor verschillende functies: als leefgebied voor een soortenrijke omgeving voor plant, dier en mens, het verbouwen van gewassen, proceswater, grondstof voor de drinkwaterbereiding, natuur, verschillende vormen van (water)recreatie, sport- en beroepsvisserij.
De goede waterkwaliteit is onder andere een gevolg van een gezamenlijke aanpak van de verontreinigingsbronnen, zoals overmatige voedingsstoffen. De verduurzaming van de agrarische sector is de waterkwaliteit ten goede gekomen. Door bedrijfsontwikkeling en innovatie in de landbouw zijn nutriëntenkringlopen grotendeels gesloten, is de bodemkwaliteit gezond, het oever- en slootbeheer ecologisch en de goede landbouwpraktijk algemeen verspreid, waardoor de belasting van natuur en milieu sterk is afgenomen.
De watersystemen zijn ecologisch gezond en robuust, dat wil zeggen: bestand tegen extreem weer (klimaatverandering) en zo natuurlijk mogelijk functionerend. Er zijn volop mogelijkheden voor planten en dieren die in het water en langs de oevers thuishoren, om zich daar te ontwikkelen, te schuilen, paaien, paren, broeden en van leefgebied naar leefgebied te trekken. De biodiversiteit in en langs het water is groot als gevolg van een goede waterkwaliteit en inrichting. Exoten en andere soorten van verstoorde systemen domineren niet. Watergangen vormen verbindingszones en leefgebied voor water- en moerassoorten en geen barrières voor landgebonden soorten. Er is sprake van veerkrachtige natuur- en landbouwgebieden die elkaar versterken: een vlechtwerk van licht- en donkergroen met ‘zachte’ grenzen tussen landbouw en natuur en meer mengvormen van natuur en landbouw (zoals groenblauwe dooradering). Ook in het stedelijk gebied zijn ‘zachte’ overgangen tussen water en bebouwing, die natuurvriendelijk worden onderhouden. Onze dijken, bermen en watergangen zijn geschikt als leefgebied en als ecologische verbindingszones.
In stedelijk gebied is de riolering op orde (geen foutaansluitingen en weinig overstorten). Afstromend hemelwater leidt niet tot meer ongewenste stoffen in het watersysteem. Ook is er een gezamenlijke aanpak geweest van verontreinigde waterbodems, plastics in het water, gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten, opkomende stoffen en microverontreinigingen.
Door bescherming van het grondwater zijn kwelgebieden zowel in kwaliteit als in omvang verbeterd.
Inwoners en bezoekers ervaren water in het gebied als een verrijking van de omgeving.

Classificatie: Intern

3.5.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/en wettelijke kaders Gezond water

Waterwet. In artikel 2.1 van de Waterwet is het doel van de wet verankerd: voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Europese Kaderrichtlijnwater (KRW). De doelstelling van de KRW is dat uiterlijk in 2027 in heel Europa de kwaliteit van alle wateren zowel chemisch (schoon) als ecologisch (gezond) op orde moet zijn.

KRW-programma AGV. Het doel van de KRW is dat uiterlijk in 2027 al het water in Europa schoon en gezond is. Dat is niet vrijblijvend: de KRW is Europese regelgeving die door alle lidstaten wettelijk is verankerd.
De KRW is aangenomen in 2000 en kent drie uitvoeringsperioden: 2009-2015; 2016-2021 en 2022-2027.

Stroomgebiedbeheerplan (SGBPIII). De doelstelling van het SGBPIII is een gezond ecosysteem en goede waterkwaliteit voor alle wateren in Europa. Begin 2022 stelt het Rijk het SGBPIII vast. De regionale overheden leggen de doelen en de bijbehorende maatregelen vast in hun eigen programma's.

Wet natuurbescherming. De wet beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten.
De wet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan.
Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen.

Nota Visbeleid. De nota Vis heeft tot doel de omstandigheden voor een gezonde visstand in het beheergebied van AGV te verbeteren. In de Nota is aandacht voor een gezond en geschikt leefgebied voor vis, veilige verbindingen (het oplossen vismigratieknelpunten) en visserij.

3.5.2 EXPLOITATIE BEGROTING GEZOND WATER

Totaal kostenoverzicht Gezond water

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Gezond water opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	14.198	19.140	26.097
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	2.200	823
- kapitaallasten	3.144	3.199	3.376
Totaal Gezond water	**17.342**	**24.539**	**30.295**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

Classificatie: Intern

GEZOND WATER Resultaat 1	
R1: De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust.	
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**
A1: Uitvoeren maatregelpakket voor de Europese Kaderrichtlijnwater (KRW) en er over adviseren.	- KRW; 16 waterlichaamuitvoerings-plannen worden afgerond - Onderzoek aanvullende KRW-maatregelen - Open Data; ontwikkelen van het dashboard Schoon Water en nieuwe technieken
A2: Uitvoeren maatregelpakket 'overige wateren' en er over adviseren.	
A3: Voortzetten stimulerings- en subsidieregelingen agrarisch waterbeheer.	
A4: Aanpakken van historische verontreinigingen in de waterbodem.	
A5: Stimuleren van een goede ruimtelijke bescherming van grond- en oppervlaktewater.	- Microverontreiniging: aanvullende zuiveringsstappen zijn in 2024 in uitvoering of in voorbereiding - Uitvoeren van de maatregelen uit het Actieprogramma Plastics - Voortzetten van de Bubble Barrier
A6: Reguleren van het gebruik en onderhoud van wateren door eigenaren en gebruikers, zoals beschreven in de verordening (vergunningverlening, toezicht, handhaving).	
A7: Uitvoeren Bodembeheernota.	

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	14.198	16.666	23.625
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	1.710	223
- kapitaallasten	3.144	3.163	3.342
Totaal resultaat 1	**17.342**	**21.539**	**27.189**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.
- Het project Aanpak Oude Haven en Gooise Vaart blijkt meer dan gemiddeld vervuilde slib te bevatten en wordt een investeringsproject. Voor 2024 en 2025 was geld toegekend. Het budget valt vrij € 0,25 miljoen (S).

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord	**Bedragen in €**
Onderzoek aanvullende KRW-maatregelen	200.000
Inhaalslag besparing 2023 beleid (totaal € 75.000) verdeeld over meerdere effecten (I)	22.500
Totaal	**222.500**

Classificatie: Intern

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A1: Kaderrichtlijn Water (KRW)
In 2024 worden de laatste 16 waterlichaamuitvoeringsplannen voor de Kaderrichtlijn Water afgerond. Hiervoor wordt beschikbare kennis bij elkaar gebracht en waar nodig nieuw onderzoek gedaan. Met deze plannen is voor alle 41 waterlichamen uitgewerkt welke maatregelen genomen gaan worden om de KRW-doelen te halen. In het kader van de landelijke tussenevaluatie, om te bekijken of we als Nederland op koers liggen om de doelen te halen, onderzoeken we of aanvullende maatregelen nodig zijn, anticiperend op toenemende druk op het watersysteem (hiervoor is € 0,2 miljoen extra budget toegekend).
Om te zorgen dat derde partijen ook actief aan de slag gaan met het nemen van maatregelen wordt een aanpak opgesteld voor het stimuleren van partijen en kennisdeling Met de inliggende gemeenten willen we toewerken naar convenanten.
In 2024 wordt de uitvoeringsbasis voor agrarisch waterbeheer voortgezet. Deze basis omvat de bijdrage van AGV aan het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), de subsidieregelingen Bodem & Water en de kennisregeling Bodem & Water via het Landbouwportaal. De uitvoering van effectieve maatregelen door agrariërs wordt zoveel mogelijk gefaciliteerd met zowel financiële middelen als met inhoudelijke ondersteuning. Om de KRW-doelstellingen van 2027 te kunnen halen blijft voor 2024 de focus op het uitwerken van enerzijds maatwerk en anderzijds een goede invulling van het wettelijk kader.
Bewustwordingsprojecten zoals ‘Sken je sloot’, brede boerenbijeenkomsten, studiegroepen en slootplannen focussen op handelingsperspectief en uitvoering. De samenwerking met de gebiedspartners zoals de agrarische collectieven en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer wordt bestendigd.

A1: KRW monitoren waterkwaliteit
De huidige monitoring van de waterkwaliteit wordt voortgezet en waar mogelijk uitgebreid; dit om te onderzoeken hoe KRW-maatregelen zich verhouden tot het beoogde effect en resultaat.

A1: Open Data
Met dit extra budget gaan we de afspraken uit het oude bestuursakkoord voor meer inzicht in de waterkwaliteit en het delen van deze kennis mogelijk maken. Het ontwikkelen van het dashboard Schoon Water en nieuwe technieken om sneller betere waterkwaliteitsinformatie te verkrijgen zetten we voort.
Activiteiten die door bezuinigingen zijn stilgelegd pakken we weer op.
In 2024 wordt de stap gemaakt van een inventariserende en verkennende aanpak naar een programmatische aanpak voor implementatie van open data. In de eerste helft van 2024 wordt de aanpak voorgelegd aan het Dagelijks bestuur.

A5: Actieprogramma Plastic
In 2024 gaat het waterschap door met het uitvoeren van de maatregelen uit het Actieprogramma Plastics. Tevens wordt een uitwerking gemaakt van het besluit van het bestuur over het voortzetten van de Bubble Barrier op de huidige locatie (Westerdok, Amsterdam) en eventuele andere locaties.

A5: Microverontreinigingen

In het Masterplan Zuiveren is opgenomen dat uiterlijk in 2035 alle zuiveringen zijn voorzien van een extra zuiveringsstap om microverontreinigingen tot 80% te verwijderen. Voor de volgende RWZI's zijn aanvullende zuiveringsstappen in 2024 in uitvoering of in voorbereiding:

- De pilotinstallatie (BBV19.0424) op RWZI Horstermeer is in bedrijf van 2020-2022. In 2022 is een voorstel in het bestuur behandeld voor een uitvoeringskrediet voor de fullscale installatie op RWZI Horstermeer. Deze installatie wordt momenteel gerealiseerd en in januari 2024 bedrijf genomen. De concentratie microverontreiningen op de Vecht wordt hiermee verlaagd;
- Voor het uitbreiden van RWZI Amstelveen is een voorbereidingskrediet verleend. In 2022-2023 wordt de installatie ontworpen en daaropvolgend een uitvoeringskrediet aangevraagd. Geplande uitvoering is 2025. Voor de zuiveringen Uithoorn en De Ronde Venen is in 2023 voorbereidingskrediet verstrekt voor aanvullende zuiveringsstappen. De aanvullende zuiveringsstappen op deze 3 RWZI's worden concentraties microverontreinigingen (en nutriënten) op de Amstel verlaagd.

Ten aanzien van microplastics wordt momenteel gezocht naar mogelijkheden voor een brede samenwerking en financiering van aanvullende metingen van micro- en nanoplastics in het influent en effluent van RWZI's

A6: Toezicht lozingen

Om te zorgen dat de waterkwaliteit ten minste op hetzelfde niveau blijft houden we het actief toezicht op agrarische- en glastuinbouw bedrijven, onder meer in relatie tot het vrijkomen en/of gebruik van nutriënten en bestrijdingsmiddelen. Ook wordt toezicht gehouden bij bedrijven waar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in het afvalwater aanwezig kunnen zijn. Om het (water)milieu, de gezondheid en veiligheid van werknemers en de omgeving te beschermen voeren we samen met handhavingspartners stringent toezicht uit bij de zogeheten BRZO-bedrijven.

GEZOND WATER **Resultaat 2**	
R2: De omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd.	
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**
A8: Biodiversiteit een sturende rol geven in alle werkzaamheden van AGV.	- Biodiversiteit wordt opgenomen in werkprocessen/update van het Biodiversiteitsherstelplan
A9: Een effectieve netwerkpartner zijn op het gebied van biodiversiteit.	
A10: Uitvoeren natuurvriendelijk beheer en onderhoud.	- Ambities natuurvriendelijk onderhouden uit het Biodiversiteitsherstelplan worden een jaar eerder gerealiseerd - Verder inzetten natuurvriendelijk onderhoud
A11: Uitvoeren Nota Vis voor het realiseren van een gezonde visstand en vistoegankelijkheid	- Pilot Nota Vis/Dieren welzijn - Beheersing uitheemse rivierkreeften

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	2.474	2.472
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	490	600
- kapitaallasten	-	36	34
Totaal resultaat 2		**3.000**	**3.106**

Classificatie: Intern

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Nota dierenwelzijn; Nota vis (S)	600.000
Totaal	**600.000**

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 2)

A8: Maatregelen biodiversiteitsherstel- en monitoringsplan

Biodiversiteit wordt in 2024 geborgd in onze werkprocessen; dit wordt gerealiseerd door aanpassingen in de ecologische werkprotocollen die onderdeel zijn van de uitvoering. Daarbij wordt een update van het Biodiversiteitsherstelplan gepresenteerd in het derde kwartaal en via diverse communicatiekanalen blijven we aandacht vragen voor dit belangrijke thema.

A10: Aanvullende maatregelen natuurvriendelijk onderhoud

In 2024 zetten we verder in op de doelstelling dat al ons onderhoud natuurvriendelijk wordt uitgevoerd.
De coach en inhuuropzichters gaan verder met ondersteuning van directievoerders en opzichters.
Digitale ondersteuning wordt geïmplementeerd zodat we daarna beter kunnen sturen op resultaten en efficiënter kunnen gaan uitvoeren.
Vanwege nieuwe eisen vanuit de Wet natuurbescherming worden de ambities in natuurvriendelijk onderhouden uit het Biodiversiteitsherstelplan een jaar eerder gerealiseerd, dus gereed in 2024 in plaats van 2025.

A11: Biodiversiteit/Nota Vis

Biodiversiteit

In 2021 is gestart met de implementatie en uitvoering van het Biodiversiteitsherstelplan. In 2024 investeren wij in:

- Realisatie van het blauwgroene netwerk: natuurvriendelijke oevers langs hoofdwatergangen en bloemrijke dijken;
- Onderzoek naar verdroging van kwelgevoelige natuur;
- Samenwerking met gemeenten op gebied van biodiversiteit onder andere om koppelkansen te signaleren en benutten.

Nota Vis
In 2022 is gestart met de uitvoering van deze nota. Vismigratie is onderdeel van het afwegingskader bij onderhoud en renovatie van kunstwerken in het Masterplan Technische Assets. Daarnaast zijn de volgende activiteiten gepland voor 2024:

- Vismigratie: verdiepend onderzoek naar haalbaarheid, effectiviteit en kosten van het oplossen van vismigratieknelpunten;
- Onderzoek naar de mogelijkheden van het realiseren van een aalreservaat in de Sloterplas;
- Loodvrij vissen: het waterschap en de Hengelsportverenigingen blijven inzetten op het stimuleren van loodvrij vissen in het beheergebied;
- Bij het verlenging van huurovereenkomsten voor visrecht in wateren van AGV worden aanvullende voorwaarden opgenomen in de huurovereenkomsten met betrekking tot loodvrij vissen, vissen nabij vispassages en uitzetten van vis.

A11: Beheersing uitheemse Rivierkreeften

We zetten de in 2023 gestarte praktijktest in de Molenpolder door om de uitheemse rivierkreeft te beheersen. Deze praktijktest omvat activiteiten die nodig zijn om het ecosysteem zelf robuust en weerbaar te maken. Dit om uitbreiding van de uitheemse rivierkreeften tegen te gaan. De praktijktest loopt in de periode 2023-2025.

3.5.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

GEZOND WATER		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2028
Resultaat						
R1	De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust.	A. Doel is 100% uitvoering maatregelen uit implementatieplan KRW 2022-2027 in 2027	0%	0%	10%	100%
		B. Met 90% van de gemeenten zijn convenanten afgesloten in 2025	0%	0%	10%	100%
		C. Meer dan 80% van de agrariërs neemt deel aan agrarisch waterbeheer in 2025	25%	30%	35%	100%
		D. We analyseren en rapporteren de waterkwaliteit over de 42 waterlichamen	50%	50%	80%	100%
R2	Omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd.	*Totdat een monitoring biodiversiteit is ontwikkeld:* Kwalitatieve beschrijving in Bestuursrapportage over bijzonder- heden in de toestand van de biodiversiteit	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Classificatie: Intern

3.5.4 INVESTERINGEN

Voor 2024 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

GEZOND WATER Investeringen (x € 1.000)	Begroting 2024	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2025	 2026	 2027	 2028
- Programma KRW/SGBP3 (spoor 1)	500	1.500	7.500	7.500	600
- Programma KRW/SGBP3 (spoor 2 t/m 4)	3.680	20.400	24.400	12.300	5.300
- Saneren waterbodems	1.815	1.900	12.000	14.800	7.500
- Horstermeer, baggeren	550	400	-	-	-
- Polders op diepte	1.650	100	100	-	-
- Aanpak Oude Haven en Gooise Vaart (H'sum)	200	550	-	-	-
Totaal	**8.395**	**24.850**	**44.000**	**34.600**	**13.400**

Toelichting

Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)/KRW SGBP3 (spoor 1 t/m 4)

In 2024 worden de laatste 16 waterlichaamuitvoeringsplannen afgerond. Hiermee is voor alle 41 waterlichamen in beeld hoe de KRW-doelen kunnen worden gehaald en welke specifieke acties hiervoor nodig zijn. In tussentijd is al gestart met de voorbereiding en realisatie van de eigen maatregelen, geclusterd in deelprojecten. In deze deelprojecten zijn de eigen maatregelen uit de 41 waterlichamen logisch geclusterd. Denk hierbij aan deelprojecten zoals waterbodemmaatregelen, natuurvriendelijke dijkreconstructies, optimalisatie defosfateringsintallaties Vinkeveense Plassen en Naardermeer en waterinrichtingsplannen.
In 2024 starten we voortvarend met de realisatie van enkele deelprojecten, zoals project DFI Botshol en project 'herstellen peilscheidingskades Botshol'.

Sanering waterbodems

In 2024 wordt gewerkt aan de sanering van vier saneringslocaties:

- Cluster 1 rondom Prinseneiland (Amsterdam) (90% financiering Rijk);
- Cluster 2 rondom Wittenburgervaart (Amsterdam) (90% financiering Rijk);
- De Gooiergracht (Eemnes/Blaricum) (90% financiering Rijk), onderdeel van een integrale herinrichting in gezamenlijkheid met de drie betrokken gemeenten en in combinatie met renovatie of alternatief voor gemaal Eemmeer. Een en ander op basis van bestuurlijke afspraken in een nog overeen te komen samenwerkingsovereenkomst op basis van de in 2023 ondertekende overeenkomst fundament voor samenwerking;
- Amstel nabij Cindu (100% financiering Rijk).

Baggeren Horstermeer

Voor onderhoud van de Horstermeerpolder is een bedrag van € 1 miljoen nodig waarvan in 2023 het voorbereidingskrediet is aangevraagd (BBV23.0149 € 0,1 miljoen).
In 2024 wordt gestart met de werkzaamheden; in uitvoeringsjaar 2024 is € 0,55 en in 2025 is € 0,4 miljoen nodig. In de bodem van de Horstermeer zitten hoge concentraties natuurlijk Arseen. Dit Arseen komt met het grondwater mee omhoog en zorgt in de bagger voor hoge concentraties.

Polders op diepte

Lekke polders:
We leggen een voorstel voor wat er nodig is om bewustwording te vergroten en handhaving mogelijk te maken. Op basis van de opgestelde gebiedsgerichte aanpak worden in 2024 maatregelen in gang gezet om particulieren te bewegen inlaten afsluitbaar te maken of met gebiedseigen water het peil op hoogte te houden.

Waterdiepte op maat:
In 2024 worden gebiedsgerichte normen geformuleerd op basis van metingen die zijn uitgevoerd in drie pilotgebieden.

Classificatie: Intern

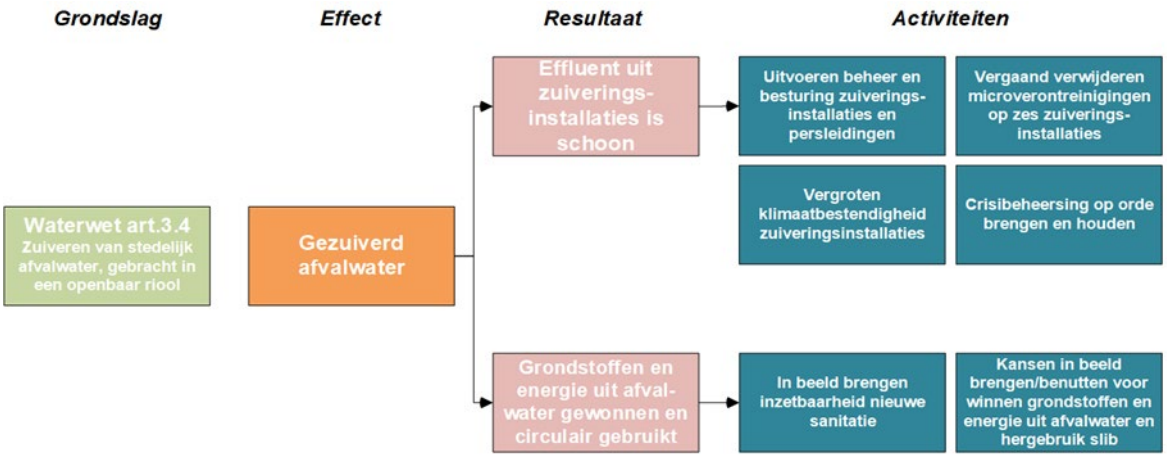
GEZUIVERD AFVALWATER

3.6 BEOOGD EFFECT

Een robuust en flexibel systeem zorgt voor het transporteren en zuiveren van afvalwater, met aandacht voor duurzaamheid, doelmatigheid en de kringloopgedachte. Het inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater (de waterketen) is een gedeelde verantwoordelijkheid, waar het waterschap samen met (private en publieke) partijen een rol in speelt. Samenwerking tussen AGV, gemeenten, drinkwaterbedrijven en marktpartijen leidt tot kostenbesparingen en tot een gezond watersysteem tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. Probleemstoffen zoals medicijnresten en hormoonverstorende stoffen komen veel minder terecht in het oppervlaktewater door aanpak bij de bron en door effectieve verwijdering op de centrale rioolwaterzuiveringsinstallaties.
Afvalwater kan een bron zijn voor grondstoffen, energie en bruikbaar water. In het transportsysteem en/of op de (centrale) zuivering is de terugwinning van grondstoffen, energie en water uit afvalwater en slib geïntegreerd in de bedrijfsvoering. Waar mogelijk gebeurt dit zowel op de centrale zuiveringen, als bij lokale zuiveringen, waar afvalwater wordt gescheiden aan de bron (nieuwe sanitatie). Dankzij terugwinning tegen zo laag mogelijke kosten, levert de waterketen een belangrijke bijdrage aan een meer duurzame samenleving.
De capaciteit van het systeem is groot genoeg om de toegenomen hoeveelheid afvalwater te kunnen verwerken. De rioolwaterzuiveringsinstallaties zijn zo ontworpen en ingericht dat deze blijven functioneren bij extreme weersomstandigheden als gevolg van klimaatverandering. Nieuw ingerichte woon- en werkgebieden sluiten goed aan op de afvalwaterketen – er zijn geen foutaansluitingen en ongezuiverde lozingen. Afstromend hemelwater wordt – waar dat nuttig is - gebruikt en/of lokaal verwerkt, als het daar schoon genoeg voor is. Afstromend hemelwater wordt – waar dat nuttig is - gebruikt en/of lokaal opgeslagen of verwerkt, als het daar schoon genoeg voor is.

Classificatie: Intern

3.6.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Gezuiverd afvalwater

Waterwet (art 3.4). Artikel 3.4 uit de Waterwet beschrijft de plicht van een waterschap om stedelijk afvalwater, dat via een rioolstelsel wordt aangeleverd, te zuiveren zodat het geloosd kan worden op oppervlaktewater. Voor dit doel heeft AGV 11 rioolwaterzuiveringen in bedrijf. Op basis van dit artikel zijn in de jaren 80 en 90 alle gemeentelijke rioolwaterzuiveringen overgegaan naar de waterschappen.

EU Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Deze richtlijn betreft het opvangen, de behandeling en de lozing van stedelijk afvalwater alsmede de behandeling en de lozing van afvalwater van bepaalde bedrijfstakken. Deze richtlijn heeft ten doel het milieu te beschermen tegen de nadelige gevolgen van lozingen van bovengenoemde soorten afvalwater.

Masterplan Zuiveringsbeheer. Het Masterplan geeft een compleet beeld en richting aan ten aanzien van de zuiveringskringen voor de langere termijn tot 2050. Hierin staan onze doelen voor het zuiveren van vuil water.

Strategie Microverontreinigingen. In 2018 stelde het Algemeen bestuur de Strategie Microverontreinigingen vast. In het bestuursakkoord heeft AGV de ambities uit de strategie microverontreinigingen aangescherpt. De RWZI Horstermeer wordt daarom van een aanvullende zuiveringsstap voorzien. Het plan van aanpak om de overige RWZI's voor 2035 te voorzien van een aanvullende zuiveringsstap wordt eind 2021 vastgesteld.

3.6.2 EXPLOITATIE BEGROTING GEZUIVERD AFVALWATER

Totaal kostenoverzicht Gezuiverd afvalwater

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Gezuiverd afvalwater opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	58.362	62.568	97.527
- taakopbrengsten	-8.004	-6.941	-11.250
- uitvoeringsprogramma	-	350	-
- kapitaallasten	35.545	34.750	36.382
Totaal Gezuiverd afvalwater	**85.903**	**90.727**	**122.659**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

Classificatie: Intern

GEZUIVERD AFVALWATER Resultaat 1			
R1: Effluent uit zuiveringsinstallaties is schoon.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A1: Uitvoeren beheer en besturing zuiveringsinstallaties en persleidingen.			
A2: Vergroten van de klimaatbestendigheid van zuiveringsinstallaties.	- Uitvoeren onderzoek naar de klimaateffecten op zuiveringsprestatie en waterkwaliteit		
A3: Vergaand verwijderen van microverontreinigingen op zes zuiveringsinstallaties die lozen op kwetsbaar water.	- Voorbereiden extra zuiveringsstap RWZI's Horstermeer en Amstelveen (investeringen)		
A4: Op orde brengen en houden van de crisisbeheersing.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	58.362	62.334	97.007
- taakopbrengsten	-8.004	-6.941	-11.250
- uitvoeringsprogramma	-	50	-
- kapitaallasten	35.545	33.447	35.057
Totaal resultaat 1	**85.903**	**88.891**	**120.814**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt;
- Hogere opbrengstengrensoverschrijdend afvalwater € 1,6 miljoen (S).

Taakopbrengsten

Het betreft de opbrengsten van het zuiveren van afvalwater voor derden (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Vallei en Veluwe en Rijnland) € 8,5 miljoen en opbrengst Biogas € 2,8 miljoen.

Coalitieakkoord

n.v.t. in 2024

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A1: Masterplan Zuiveren

Het Masterplan Zuiveren is in 2022 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld. In het coalitieakkoord Waterkracht heeft het bestuur gekozen voor het ambitieniveau 3 (op topsnelheid) ten aanzien van de volgende thema's:

1) accuraat bedrijfsvoeren;
2) vergroten klimaatbestendigheid RWZI's;
3) verlagen emissies van stikstof en fosfor via het effluent van de RWZI's;
4) innovatief zuiveren/nieuwe sanitatie;

Classificatie: Intern

5) duurzame verwerking slib;
6) winnen thermische energie;
7) hergebruik van effluent;
8) circulaire economie en klimaatneutraliteit;
9) energieneutraliteit;
10) zwemkwaliteit voor bijvoorbeeld de Amstel. De komende periode wordt met het bestuur in het uitvoeringsprogramma de maatregelen en acties opgesteld en geprioriteerd.

A2: Onderzoek klimaatverandering op zuiveringsprestaties

We voeren onderzoek uit naar de klimaateffecten op zuiveringsprestatie en waterkwaliteit, teneinde zicht te krijgen of er eventuele noodzaak is om aanvullende maatregelen te treffen.

A3 Heroverwegen van tempo aanleg vierde trappen

In het coalitieakkoord houdt het bestuur vast aan de inhoudelijke ambitie. Het kiest ervoor om de zuiveringen die lozen op kwetsbaar oppervlakte water uiterlijk 2027 te voorzien van een aanvullende zuiveringsstap.
Dat betekent dat de volgende zuiveringen voor 2027 voorzien worden van een aanvullende zuiveringsstap, te weten: RWZI's Horstermeer, Amstelveen, De Ronde Venen en Uithoorn.
In 2035 moeten alle zuiveringen een aanvullende zuiveringsstap hebben voor het verwijderen van microverontreinigingen. De volgende programmaplanning wordt aangehouden:

RWZI Hilversum 2028
RWZI Huizen 2027 - 2030 (afhankelijk van de nieuwbouw RWZI);
RWZI Amsterdam-West 2032;
RWZI Westpoort 2033;
RWZI Loenen 2034;
RWZI Weesp 2035.

GEZUIVERD AFVALWATER **Resultaat 2**			
R2: Grondstoffen en energie uit afvalwater worden gewonnen en ingezet voor circulair gebruik.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A5: In beeld brengen van de kansen voor de inzetbaarheid van nieuwe riolerings- en zuiveringstechnieken (nieuwe sanitatie) en de maatschappelijke rol van AGV hierbij.	- Start plaatsing van 4 windturbines op de RWZI Amsterdam-West		
A6: In beeld brengen en benutten van de kansen voor winnen van grondstoffen en energie uit afvalwater en hergebruiken van zuiveringsslib.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	233	521
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	300	-
- kapitaallasten	-	1.303	1.325
Totaal resultaat 2	**0**	**1.836**	**1.845**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:
De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord
n.v.t. in 2024

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 2)

A5: Energietransitie en kringloopeconomie

Het coalitieakkoord van het nieuwe AGV bestuur laat opnieuw zien dat het waterschap zich verder inzet voor het verduurzamen van haar activiteiten.
Het programmaplan circulaire economie (2021) geeft invulling aan het Grondstoffenakkoord en werkt toe naar een milieu-impact van nul (MKI=0) in 2050. Daarnaast ziet AGV het als een resultaatverplichting om in 2030 klimaatneutraal te zijn. In 2023 heeft de 'backcasting MKI=0 in 2050' ons verscherpte inzichten opgeleverd, op basis waarvan in 2024 verder geprioriteerd gaat worden.
In 2024 wordt dan ook gestart met de plaatsing van 4 windturbines waarmee het waterschap alle benodigde energie zelf opwekt. Voor de inkoop en aanbesteding hanteren we het Duurzaam opdrachtgeverschap, hiervoor zal in 2024 het beleid verder worden geconcretiseerd.
De MKI analyse heeft het inzicht opgeleverd dat het reduceren van de methaan en lachgas uitstoot van de RWZI's significant bijdraagt aan de reductie van de milieu impact, hier zal in 2024 dan ook prioriteit aan worden gegeven.

3.6.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

GEZUIVERD AFVALWATER		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2028
Resultaat						
R1	Effluent uit zuiveringsinstallaties is schoon.	A. Nalevingspercentage van het effluent dat voldoet aan zowel Europese regelgeving als de Omgevingswet [Percentage]	99,9%	99,5%	99,5%	99,5%
		B. Zuiveringsprestatie: percentage van jaarlijkse verwijdering van CZV, stikstof en fosfaat [Percentage]	90%	88%	88%	89%
R2	Grondstoffen en energie uit afvalwater worden gewonnen en ingezet voor circulair gebruik	A. Terugwinning van fosfaat in de vorm van struviet, uit het rioolwater [Jaarlijks gewicht]	106%	200 ton	200 ton	550 ton
		B. Nuttig ingezet biogas [Jaarlijks percentage van het gewonnen gas]	99%	95%	95%	95%
		C. Opgewekte warmte energie uit effluent [Jaarlijkse schatting GJ]*	0%	0%	0%	10.000 GJ

*De verwachting is dat er in 2024 nog geen warmte wordt opgewekt uit oppervlaktewater of afvalwater.
De voortgang bij Aquathermie projecten wordt vooral bepaald door andere partijen met een warmtevraag zoals gemeentes en woningbouwcoöperaties. AGV kan daardoor slechts beperkt invloed uitoefenen op de voortgang van deze activiteiten. In 2024 zal wel verder worden gewerkt aan een aantal Aquathermie initiatieven zoals warmte levering uit afvalwater op de RWZI Amstelveen en Hilversum en bij het WG terrein in Amsterdam.

Classificatie: Intern

4.6.4 INVESTERINGEN

Voor 2024 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

GEZUIVERD AFVALWATER	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)			
Investeringen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
- In stand houden assets	19.120	15.300	22.100	22.500	22.500
- Herstelmaatregel	1.490	15.450	250	-	-
- Nieuwbouw, uitbreiding of optimalisatie	14.915	20.750	27.500	43.000	43.000
- Nieuwe ontwikkelingen	5.850	36.000	38.200	31.000	10.700
Totaal	41.375	87.500	88.050	96.500	76.200

Toelichting

In standhouden assets (zuiveringen, gemalen en leidingen)

Rwzi Amstelveen; verbouw (BBV15.0410, 16.0131 en 19.440)

Na de hernieuwde aanbesteding en gunning in 2021 - 2022 is de uitvoering in mei 2022 gestart. De renovatie ligt op schema en de afronding is gepland eind 2023, met een financiële afsluiting in 2024. De begrote kosten in 2024 zijn € 0,2 miljoen. De totale projectkosten blijven naar verwachting binnen het kredietbudget.

Vervanging procesautomatisering (PA) 1e en 2e deel (BBV15.0652, 17.0640 en 21.036)

Door de huidige krapte op de in- en externe arbeidsmarkt en lange levertijden van PA-apparatuur is het een uitdaging om het werk binnen de planning uitgevoerd te krijgen. De uitvoering vertraagt en loopt door tot 2025. De PA-vervanging op RWZI Amsterdam-West verloopt slecht door een slechte samenwerking met de aannemer. Ondanks opschaling en gesprekken met de directie van de aannemer zien we geen verbeteringen. De werkzaamheden lopen door tot 2e kwartaal 2024. De PA-vervanging op RWZI's Westpoort en Loenen is in 2023 voorbereid en wordt deels in 2024 uitgevoerd. De kosten in 2024 zijn begroot op € 3,3 miljoen. Dit is geïndexeerd met 10% inflatie.

Vervangingsinvesteringen zuiveringen (BBV19.0100, 20.0121 en 20.0263 en 23.0194)

Voor de instandhouding van de elektromechanische installaties op de zuiveringen zijn jaarlijks cyclische vervangingen noodzakelijk; uitgangspunt € 21,3 miljoen per jaar. Dit is gebaseerd op de gangbare norm van 3% per jaar van de totale aanschafwaarde van de assets.
Voor de periode 2024 - 2028 is een nieuw programmakrediet, binnen het kader van het Masterplan Zuiveren, verstrekt. Met name voor de RWZI Amsterdam-West is er de komende periode een grote investeringsopgave. De zuivering is circa 20 jaar inbedrijf en verschillende grote elektromechanische installaties moeten vervangen/gerenoveerd worden. De kosten in 2024 zijn begroot op circa € 14,4 miljoen.

Gemalen in standhouden tot 2023-2027 (BBV22.0430)

Voor het in standhouden van de gemalen en leidingen houden we rekening met € 1,3 miljoen per jaar aan cyclische noodzakelijke vervangingen. Dit is volgens het Masterplan Zuiveren. De kosten in 2024 zijn begroot op € 1,2 miljoen.

Fysieke beveiliging assets (BBV19.0182 en 20.0420)

De fysieke beveiliging voldoet niet volledig aan alle BIWA-eisen (Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen). De uitvoeringswerkzaamheden lopen door tot en met 2025. De kosten in 2024 zijn begroot op € 0,8 miljoen.

RWZI Amsterdam-West; verbeteren gasveiligheid en diverse optimalisaties (BBV19.0228)
Binnen het krediet worden diverse optimalisaties gerealiseerd, zoals: gasveiligheid verbeteren, drijflaag afvoervoorzieningen aanpassen en de goten van de nabezinktanks afdekken. De maatregelen worden merendeels in 2023 uitgevoerd en in 2024 afgerond. De kosten in 2024 worden begroot op € 0,3 miljoen. De totale kosten blijven binnen budget.

RWZI Amsterdam-West; aanpassen fakkel en skimmers fase 2 (BBV20.0387)
Het project wordt, na aanpassing van de laatste skimmers, in 2024 afgerond. De kosten in 2024 zijn begroot op € 0,4 miljoen. De totale kosten blijven binnen budget.

Gasveiligheidsmaatregelen fase 2 en aanpassen nood- en oogdouches (BBV22.0281)
De huidige oog- en nooddouches voldoen niet aan de verscherpte wet- en regelgeving (waaronder de ARBO-regelgeving). Daarnaast zijn verbeteringen noodzakelijk in de gasveiligheid op RWZI's Amsterdam-West en Horstermeer om aan de Europese ATEX-richtlijnen (ofwel gasveiligheidsrichtlijnen) te voldoen. De investering van beide maatregelen bedraagt in totaal € 3,8 miljoen. De maatregelen zijn in uitvoering en lopen door tot 2025. De kosten in 2024 zijn begroot op € 1,7 miljoen.

Optimalisaties en inspecties zuiveringen t/m 2027 (BBV22.0483)
Voor het in inspecteren en optimaliseren van de zuiveringen houden we rekening met gemiddeld € 2 miljoen per jaar aan kosten. Voor het programma tot en met 2027 is eind 2022 een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld. De maatregelen zijn in uitvoeren en de kosten voor 2024 zijn begroot op € 2,2 miljoen.

RWZI Amsterdam-West, afdekken uitgegistslibbuffer (gepland)
In 2023 wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd voor het afdekken van de uitgegist slibbuffer (USB) op RWZI Amsterdam-West. Het doel van het krediet is het afdekken van de USB waarmee de methaangas emissie wordt afgevangen, waardoor jaarlijks circa 3.420 ton CO2-equivalenten minder wordt uitgestoten. Om de USB af te dekken moet onder andere ook de fundering worden gerenoveerd en de mengers worden vervangen. Het project zal worden voorbereid in 2024 en uitgevoerd in 2025. De kosten in 2024 zijn begroot op € 0,6 miljoen.

Herstelmaatregelen (zuiveringen, gemalen en leidingen)

Planning Persleiding Jan de Jonghstraat/Krijn Breurstraat fase 2 en 3 (BBV21.0181)
De voorbereiding, het onderzoek naar het herstellen van de leiding, loopt door tot eind 2023. Afhankelijk van het onderzoeksresultaat, de aanbesteding en gunning zal de uitvoering begin 2024 starten. De verwachte kosten in 2024 zijn € 0,2 miljoen met een minimale aanpak. Wellicht komt uit het onderzoek naar voren dat er meer maatregelen nodig zijn. In dat geval zijn de kosten vooralsnog ingeschat op € 1,1 miljoen.

RWZI Amsterdam-West; herstel effluentleidingen (BBV20.0262)
Dit is een categorie 3 project. De voorbereiding is complex en wordt deels in samenwerking met een specialistische aannemer van ProRail voorbereid. Voor het afronden van de voorbereiding is in 2023 een voorbereidingskrediet fase 2 aangevraagd van € 2,6 miljoen. De voorbereiding loopt door in 2024.
Met het voorbereidingskrediet 2e fase doorlopen we de Definitieve Ontwerpfase in een bouwteamconstructie en realiseren we een permanent redundante bedrijfswaterleiding. Deze leiding is nodig om de bedrijfsvoering te continueren tijdens het herstellen van de effluentleiding. Na een Europese aanbesteding wordt in 2024 een uitvoeringskrediet aangevraagd.
De kosten in 2024 worden begroot op circa € 1,3 miljoen. Na het realiseren van windturbines op RWZI Amsterdam-West is het herstellen van de effluentleiding in 2025 - 2026 gepland.

Nieuwbouwen, uitbreiden of optimaliseren assets (zuiveringen, gemalen en leidingen)

De fullscale extra zuiveringsstap op RWZI Horstermeer; verwijderen medicijnresten (BBV21.00047)

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt ook apart gerapporteerd. De bouw van de ozoninstallatie op RWZI Horstermeer is in uitvoering en ligt op schema. De installatie is naar verwachting eind 2023 operationeel en daarmee voldoen we aan de eisen van de subsidie van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W). De uitvoeringskosten worden vooralsnog conform het kredietbudget geprognosticeerd op € 10 miljoen. Dit is inclusief de risicoreservering. Tot op heden is de risicoreservering nog niet benut. De kosten in 2024 zijn begroot op € 2,8 miljoen. In 2024 volgt de nazorgfase en dus de afronding van het project.

Extra zuiveringsstap op RWZI Amstelveen; verwijderen medicijnresten (BBV21.0467)

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt apart gerapporteerd. Op RWZI Amstelveen lopen de voorbereidingen voor de aanvullende zuiveringsstap. In 2023 zijn de scope aanpassingen door het Algemeen bestuur goedgekeurd. Het proces om een rechtmatige aanbesteding te doen voor de ontwerpfase heeft langer geduurd dan voorzien. Hierdoor hebben we vertraging opgelopen en zal het ontwerp 2e kwartaal 2024 afgerond zijn. Echter dit heeft geen gevolgen voor de financiële bijdrage vanuit het ministerie van I&W.
De kosten in 2024 zijn begroot op € 1 miljoen. In het 2e kwartaal 2024 wordt het uitvoeringskrediet aangevraagd zodat in 2025 en 2026 gebouwd kan worden. Uiterlijk 2027 moet de installatie inbedrijf zijn om in aanmerking te komen voor de financiële bijdrage vanuit ministerie van I&W.

Extra zuiveringsstap op RWZI De Ronde Venen en extra zuiveringsstap op RWZI Uithoorn (BBV23.011)

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt apart gerapporteerd. In 2023 is een voorbereidingskrediet fase 1 van € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn inmiddels gestart en lopen door tot 2025.
In 2024 vragen we de voorbereidingskrediet fase 2 aan. De kosten in 2024 zijn begroot op € 1,3 miljoen.
De bouw is gepland in 2025 - 2027. Uiterlijk 2027 moet de installatie inbedrijf zijn om in aanmerking te komen voor de financiële bijdrage vanuit het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat.

Extra zuiveringsstap op RWZI Hilversum (gepland)

In 2024 wordt een voorbereidingskrediet fase 1 aangevraagd voor het realiseren van een installatie om medicijnresten te verwijderen. De kosten in 2024 zijn begroot op € 0,2 miljoen. De uitvoering is gepland in 2026 - 2028.

RWZI Amsterdam-West en Westpoort; uitbreiding (BBV220397)

De RWZI Amsterdam-West is naar verwachting in 2027 volbelast als gevolg van de groei van de regio Amsterdam. Eind 2022 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 1,5 miljoen om te onderzoeken hoe de zuivering het beste kan worden uitgebreid. Het proces om tot een rechtmatige aanbesteding te komen voor de onderzoeken heeft langer geduurd dan voorzien. Hierdoor hebben we vertraging opgelopen en zullen de onderzoeken doorlopen tot eind 2024. De kosten in 2024 zijn begroot op € 1,1 miljoen. Dit is inclusief 10% inflatie.
Voor RWZI Westpoort zal eind 2023 een voorbereidingskrediet worden aangevraagd om een deel van het afvalwater af te leiden naar RWZI Amsterdam-West, omdat RWZI Westpoort op dit moment volbelast is.
De kosten in 2024 zijn begroot op € 0,6 miljoen.

Nieuwbouw RWZI's Huizen (BBV21.0410)

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt apart gerapporteerd. In het 4e kwartaal 2022 is op basis van een nota van uitgangspunten een voorbereidingskrediet fase 2 van € 8 miljoen beschikbaar gesteld.
De verwachting is dat de voorbereiding als geheel een doorlooptijd heeft van circa 30 tot 36 maanden (tot en met 2025). De nieuwe RWZI, het gemaal en de persleiding worden gebouwd in de periode 2025-2030.
De kosten in 2024 worden begroot op € 3,3 miljoen. Dit is inclusief 10% inflatie.

Classificatie: Intern

Nieuwe ontwikkelingen

Proefinstallatie TEO Sloterplas

AGV heeft op 8 juli 2021 een krediet beschikbaar gesteld van € 0,65 miljoen (BBV21.0209) voor de realisatie van de proefopstelling TEO Sloterplas. Voornamelijk door prijs en marktontwikkelingen is het krediet ontoereikend gebleken. Voor dit verschil is dekking gevonden binnen het Programma Onderzoek en Innovatie. Na enkele maanden vertraging als gevolg van ingediende bezwaren op de vergunning is de installatie in juni geplaatst. De definitieve inbedrijfstelling volgt in september van dit jaar. In de zomerperiode van 2024 en 2025 zal de installatie in bedrijf zijn. De hiervoor benodigde financiële middelen zijn opgenomen in de begroting.

Classificatie: Intern

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE

3.7 BEOOGD EFFECT

Inwoners en bezoekers van het gebied ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluizen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap en raken hiermee ‘waterbetrokken’. De waterrijke landschappen rond de stedelijke gebieden zijn goed ontsloten voor langzaam verkeer en wandelaars. Dit is tot stand gekomen in goede samenwerking met de provincies, de gemeenten, het bedrijfsleven, belangenorganisaties en particulieren.

Het cultuurhistorisch erfgoed – oude dijken, molens, gemalen, sluizen en onderdelen van de verschillende waterlinies – is waar mogelijk toegankelijk en beleefbaar en maakt duidelijk dat waterbeheer niet alleen een verleden heeft maar ook actueel is.
Er wordt volop genoten en gerecreëerd op en om het water. Op veel plaatsen is het water schoon en veilig genoeg om te zwemmen en geschikt om te vissen. Buiten het deel van de wateren dat vrij moet blijven voor het scheepvaartverkeer is er ook ruimte voor andere gebruiksvormen op en langs het water, bijvoorbeeld schaatsen in de winter. Gebruikers kunnen vlot en veilig varen in ons beheergebied.

Door de groeiende bevolking is recreatie ook een uitdaging, omdat het kan botsen met natuur, leefbaarheid en veiligheid. Door recreatie op en om het water te reguleren en effectief te handhaven (bijvoorbeeld de vaarsnelheid), kunnen we zorgen dat het zo duurzaam mogelijk gebeurt en met zo min mogelijk belasting voor natuur en leefbaarheid. Er zijn voldoende oplaadmogelijkheden voor het opladen van accu’s voor elektrisch vaarverkeer en er zijn plekken voor het innemen van afvalwater van boten. Aanwonenden en woonboot-bewoners ondervinden minimale last van watergebruikers.

Classificatie: Intern

3.7.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Cultuurhistorie en recreatie

Scheepvaartverkeerswet. De basis van alle verkeersregels voor de scheepvaart. Hierin staan algemene regels voor het veilige en vlotte verloop van het scheepvaartverkeer.

Binnenvaartpolitie-reglement. Verkeersregels op het water voor binnenwateren in Nederland.
Deze reglementen bevatten regels over bijvoorbeeld voorrang, verlichting, geluidsseinen en betekenis van verkeerstekens.

Verkeersbesluiten (gebundeld onder Vaarreglement). Besluiten over specifiek vaarwateren in het AGV-gebied, onder andere over ligplaatsen, breedte van schepen en vaarsnelheid.

Waterwet (art. 3.2). Bij provinciale verordening worden voor de regionale wateren overheidslichamen aangewezen die geheel of gedeeltelijk zijn belast met het beheer.

Provinciale verordeningen. Via de verordeningen wordt het waterschap aangewezen als vaarwegbeheerder van specifiek aangewezen wateren.

IJsnota. Richtlijnen en draaiboek voor waterbeheer tijdens perioden van vorst.

Molennota. Nota over het inzetten van poldermolens bij regulier waterbeheer, beperken van wateroverlast, bevorderen van vismigratie en cultuurhistorisch besef.

Nota Recreatief Medegebruik, Landschap en Cultuur. Uitgangspunten en criteria voor het nemen van besluiten over maatregelen op het gebied van recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie.
Zoals kansen onderzoeken en benutten om, binnen de kerntaken van het waterschap, (mee) te werken aan maatregelen op het gebied van recreatief medegebruik, cultuurhistorie en landschap; meewerken en/of -betalen aan passende initiatieven van derden; meedenken in landelijke en regionale platforms; en communicatie.

Subsidieregeling Recreatief Medegebruik, Landschap en Cultuur. Ieder jaar stelt het waterschap subsidiegelden beschikbaar ter ondersteuning van initiatieven die recreatie op of aan het water faciliteren en/of bijdragen aan aandacht en bewustzijn voor (watergebonden) landschappelijke, cultuurhistorische of architectonische waarden.

3.7.2 EXPLOITATIE BEGROTING CULTUURHISTORIE EN RECREATIE

Totaal kostenoverzicht Cultuurhistorie en recreatie

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Cultuurhistorie en recreatie opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	5.019	6.008	8.005
- taakopbrengsten	-1.744	-1.580	-1.580
- uitvoeringsprogramma	-	-	108
- kapitaallasten	590	571	563
Totaal Cultuurhistorie en recreatie	**3.865**	**4.999**	**7.095**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE **Resultaat 1**			
R1: Het Waterschaperfgoed is goed onderhouden en toegankelijk.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A1: Uitvoeren beheer en onderhoud watererfgoed, rekening houdend met biodiversiteit, recreatie en klimaatverandering.			
A2: Toegankelijk maken van Watererfgoed (op open dagen) en digitaal toegankelijk maken van informatie, ook uit het historisch archief.	- Voorbereiding 500ste verjaardag van AGV - Voorbereiding 750ste verjaardag van Amsterdam		
A3: Voortzetten van een subsidieregeling voor het stimuleren van projecten op het gebied van cultuurhistorie en recreatie.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	5.019	2.448	2.471
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	108
- kapitaallasten	19	19	19
Totaal resultaat 1	**5.038**	**2.467**	**2.597**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Voorbereiden 500-jarig bestaan AGV (I)	100.000
Inhaalslag besparing 2023 beleid (totaal € 75.000) verdeeld over meerdere effecten (I)	7.500
Totaal	**107.500**

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A2: Recreatief medegebruik en cultuurhistorie

Het programma voor recreatie, landschap en cultuurhistorie is op dit moment actief onderdeel van het AGV bestuur. Met dit programma worden financiële bijdragen geleverd aan culturele evenementen, tentoonstellingen en buitenactiviteiten. Te denken valt aan musea, particuliere initiatieven ter behoud van het watererfgoed en stimuleren van recreatie door routeboekjes en activiteiten.
Het programma zet zich daarnaast in voor behoud en ontwikkeling van eigen erfgoed. De voorstellen zoals in het nieuwe coalitieakkoord beschreven worden verder uitgewerkt. We bereiden de 500ste verjaardag van AGV en de 750ste verjaardag van Amsterdam voor.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE **Resultaat 2**			
R2: Er is een goede balans tussen recreatie en natuur op en om het water.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A4: Mogelijk maken van wandel-, fiets- en kanoroutes, rust-, vis- en zwemplaatsen en informatieborden, rekening houdend met natuur en biodiversiteit.			
A5: Monitoren van en adviseren over zwemwaterkwaliteit.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	584	539
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	**0**	**584**	**539**

NETTO KOSTEN

Taakkosten
Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:
De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten
n.v.t.

Coalitieakkoord
n.v.t. in 2024

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE Resultaat 3	
R3: Ons vaarwegennet is goed onderhouden en veilig.	
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**
A6: Regelen en vastleggen van taken, verantwoordelijkheden en financiering vaarwegbeheer met andere overheden.	
A7: Uitvoeren beheer, onderhoud en bediening vaarwegen, bruggen en sluizen.	- Borgen onderhoud afmeer-voorzieningen
A8: Actueel houden en uitvoeren van regelgeving, bewegwijzering en handhaving (vaar)regels.	

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	2.976	4.996
- taakopbrengsten	-1.744	-1.580	-1.580
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	571	552	544
Totaal resultaat 3	**-1.173**	**1.948**	**3.960**

NETTO KOSTEN

Taakkosten
Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:
De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten
De opbrengsten bestaan uit liggelden (€ 610.000) en de bijdragen vaarwegbeheer van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht (€ 970.000).

Coalitieakkoord
n.v.t. in 2024

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 3)

A7: Beheer en onderhoud vaarwegen
Onderhoud van afmeervoorzieningen is in 2024 geborgd. Het beheer- en onderhoudsplan is geïmplementeerd.

A8: Nautisch Toezicht
Het waterschap houdt op grond van de Scheepvaartverkeerswet en het Binnenvaart politiereglement (BPR) toezicht op vlot en veilig scheepvaartverkeer. Daarbij let het team vooral op het overtreden van de toegestane maximale vaarsnelheid in relatie tot hinderlijke golfslag en zwemmers. Voor het toezicht werken we nauw samen met onder meer gemeenten, politie, ILT. Daarnaast houden we toezicht op de bij of krachtens de Waterwet (waaronder de Keur AGV) gestelde regels en voorschriften. Ecologie, waterkwantiteit en waterkwaliteit zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

3.7.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	Het Waterschaps-erfgoed is goed onderhouden en toegankelijk.	Kwalitatieve beschrijving in Bestuursrapportage over eventuele bijzonderheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R2	Er is een goede balans tussen recreatie en natuur op en om het water.	Kwalitatieve beschrijving in Bestuursrapportage over eventuele bijzonderheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R3	Ons vaarwegen-net is goed onderhouden en veilig.	A. Watergangen met een vaarwegprofiel dat voldoet aan de minimale diepte [Percentage van de kilometers watergang]	92%	92%	95%	99%
		B. Na gereedkomen van het Masterplan Technische Systemen gebruiken we een indicator rondom de onderhoudstoestand van de kunstwerken (zie ook effect Voldoende Water). Tot het gereedkomen van het Masterplan Technische Systemen een kwalitatieve beschrijving in de Bestuursrapportage van de bijzonderheden.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Classificatie: Intern

3.7.4 INVESTERINGEN

Voor 2024 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de onderstaande investeringen voorzien.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE Investeringen (x € 1.000)	Begroting 2024	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2025	2026	2027	2028
- Oostelijke Vechtplassen	307	238	199	199	-
- Boot VTH	450	-	-	-	-
Totaal	757	238	199	199	-

Toelichting

Aanpak Oostelijke Vechtplassen (OVP)

De Oostelijke Vechtplassen vormen een uniek en beschermd natuurgebied. AGV draagt via het Gebiedsakkoord 'Aanpak Oostelijke Vechtplassen' actief bij aan een integraal maatregelpakket om knelpunten voor recreatie, natuur en waterkwaliteit aan te pakken. Het is een gezamenlijk programma van 21 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. AGV levert de jaarlijkse financiële bijdrage aan het gebiedsakkoord via het Groenfonds. Projecten waar AGV bij betrokken is:

- Baggeren: In 2024 zijn de baggerwerkzaamheden in de Loosdrechtse plassen (fase 1) voor een groot deel gerealiseerd. Voor het baggeren van de jachthavens (fase 2) wordt in samenwerking met de ondernemers een stimuleringsregeling opgesteld. Voor maatregelen in de Stille Plas en de Vuntus (fase 3) zal in 2024 meer duidelijk worden wat technisch en financieel haalbaar is binnen de financiële kaders van het Gebiedsakkoord.
- Waterkwaliteit Loosdrechtse Plassen: in 2024 wordt bepaald waar de luwtestructuren worden geplaatst en indien mogelijk gestart met de aanleg. De luwtestructuren verbeteren de omstandigheden voor de groei van waterplanten in de plassen.
- Vaarverbinding Loosdrechtse Plassen: op basis van de haalbaarheid studie uit 2023 is bekend of het bevaarbaar maken van de zuidzijde van de Loosdrechtse Plassen (Rondje om de Zuid) haalbaar is en welke uitvoeringsmogelijkheden er zijn. In 2024 worden de uitvoeringsmogelijkheden uitgewerkt om te komen tot een definitieve keuze.

Brugbediening op afstand

De projecten Driemond en Nieuwersluis zijn van start gegaan en werken toe naar de uitvoering van de renovaties van de bruggen waarin voorbereiding voor bediening op afstand wordt meegenomen.

Boot (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)

Het waterschap is doende om tot verduurzaming van het surveillancevaartuig te komen. Op dit moment is het team bezig met het opstellen van een businesscase, het uitvoeren van marktverkenning en het formuleren van de functionele eisen en wensen. Daarbij wordt gekeken naar verschillende, voor Waternet en haar medewerkers belangrijke aspecten zoals Digitale Veiligheid, Privacy, ARBO en de wijze van voortstuwing (bijvoorbeeld door toepassing van elektrisch of hybride aandrijving). Bij dit proces van voorbereiding op de aanbesteding wordt nauw samengewerkt met Inkoop, ICT-security, OVK-ers en het team Onderhoudsmanagement. Om in de periode totdat er een nieuwe boot is het toezicht onder alle omstandigheden veilig en gezond te kunnen uitvoeren wordt een vaartuig gehuurd. De verwachting is dat in 2023 kan worden overgegaan op de aanbestedingsprocedure, dit is grotendeels afhankelijk van vrij te maken budget.

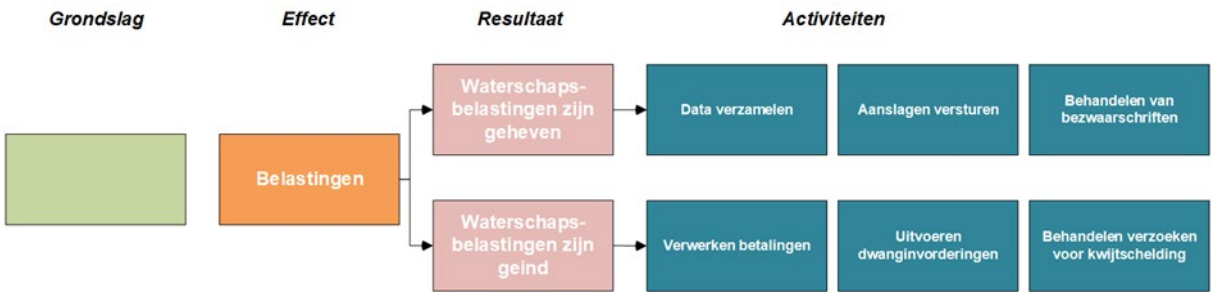
Classificatie: Intern

BELASTINGEN

3.8 BEOOGD EFFECT

Met belastingen worden de maatschappelijke taken van AGV bekostigd. De belastingen realiseren de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen: de zuiverings-, verontreinigings- en watersysteemheffing. Dit gebeurt via de heffing en invordering.
De heffing is een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften.
De invordering is een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen, inclusief de behandeling van verzoeken om kwijtschelding. Bij de belastingen zijn alle wet- en regelgeving, vastgestelde en actuele regels geïmplementeerd, waarbij het vooral gaat om belastingverordeningen en beleidsregels.

Classificatie: Intern

3.8.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Belastingen

Algemene wet inzake rijksbelastingen. De Algemene wet inzake rijksbelastingen is een Nederlandse overkoepelende wet die geldt voor alle belastingen die door het Rijk worden geheven. Deze wet is grotendeels ook van toepassing op lokale belastingheffing.

Waterwet (art 7), Waterschapswet (art 16). In beide wetten staan de financiële bepalingen met betrekking tot het heffen van waterschapsbelastingen.

Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De verontreinigingsheffing is gebaseerd op de Waterwet. Deze heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woonruimten en bedrijfsruimten die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De zuiveringsheffing is gebaseerd op de Waterschapswet. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater via een riool of zuiveringtechnisch werk.

Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht. De watersysteemheffing wordt geheven op basis van de Waterschapswet. De heffing wordt opgelegd aan ingezetenen van het waterschap (huishoudens) en eigenaren van gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen.

Kostentoedelingsverordening Amstel, Gooi en vecht. Op grond van de Waterschapswet en het reglement van de provincie - is voor elke categorie belastingplichtige de kostentoedeling van de watersysteemtaak in percentages opgenomen. Per 1 januari 2023 is de Kostentoedelingsverordening 2023 van kracht geworden; deze is toegepast in deze begroting.

3.8.2 EXPLOITATIE BEGROTING BELASTINGEN

Totaal kostenoverzicht Belastingen

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Belastingen opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	15.988	17.227	20.783
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal Belastingen	**15.988**	**17.227**	**20.783**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

Classificatie: Intern

BELASTINGEN Resultaat 1			
R1: Waterschapbelastingen zijn geheven.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A1: Data verzamelen en op orde brengen.			
A2: Aanslagen verzenden.			
A3: Behandelen van bezwaar- en beroepschriften.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	10.916	11.947	14.968
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	**10.916**	**11.947**	**14.968**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

De volgende mutaties waren nog niet opgenomen in een (meerjaren)begroting.

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

n.v.t. in 2024

Kapitaallasten

n.v.t.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A1/A2: Digitalisering en nieuw belastingsysteem

De problemen rondom de ingebruikname van het nieuwe belastingsysteem hebben, zoals bekend, tot achterstanden geleid in het heffen en innen van belastingen. Eind 2023 zullen bijna alle functionaliteiten van het nieuwe systeem zijn opgeleverd. Desondanks zal ook 2024 nog in het teken staan van het inlopen van deze achterstanden.

Voor de belastingjaren 2022 en 2023 moet nog een groot deel worden opgelegd. Daarnaast zal ook het heffen en innen voor het belastingjaar 2024 zo veel mogelijk worden opgepakt, waarbij de nadruk zal liggen op het heffen van de zogeheten gebruikersheffingen alsmede de watersysteemheffing gebouwd.

Voor de zuiveringsheffing voor bedrijven zal nog een deel van 2021 moeten worden opgelegd, evenals voor opvolgende jaren. Zie ook pagina 99 bij de restrisico's.

Classificatie: Intern

BELASTINGEN Resultaat 2			
R2: Waterschapbelastingen zijn geïnd.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A4: Verwerken betalingen.			
A5: Innen via dwanginvordering.			
A6: Toepassen kwijtschelding en insolventie.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	5.072	5.280	5.815
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	**5.072**	**5.280**	**5.815**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

De volgende mutaties waren nog niet opgenomen in een (meerjaren)begroting.

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

n.v.t. in 2024

Kapitaallasten

n.v.t.

Classificatie: Intern

3.8.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

BELASTINGEN		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2028
Resultaat						
R1	Waterschaps-belastingen zijn juist, volledig en tijdig geheven	Nader in te vullen	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
R2	Waterschaps-belastingen zijn juist, volledig en tijdig geïnd	Openstaande debiteuren: Percentage van het bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen in het voorgaande jaar dat nog open staat [Percentage per jaarwisseling]	16,2%	3,7	2,5%	2,5%

3.8.4 INVESTERINGEN

Geen investeringen in 2024.

Classificatie: Intern

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ

3.9 BEOOGD EFFECT

We leven in een dicht bewoond, intensief gebruikt en mooi gebied met veel water, dat we zodanig hebben ingericht dat we er veilig kunnen leven. Het gebied ligt laag en mensen realiseren zich dat de gevolgen van een overstroming zeer groot kunnen zijn – dat er slachtoffers kunnen vallen en grote economische schade en maatschappelijke ontwrichting kan optreden bij een overstroming.
Klimaatverandering en de toenemende druk op het ruimtegebruik hebben ‘waterveiligheid’ nog nadrukkelijker op de maatschappelijke agenda gezet. Waterveiligheid is niet alleen een opdracht voor het waterschap, die zorgt voor sterke waterkeringen, maar ook voor andere overheden, inwoners, kennisinstellingen, bedrijven en agrariërs. Samen zorgen we ervoor dat de kans op een overstroming klein blijft en dat ook het effect van een overstroming zoveel als mogelijk beperkt blijft.

Classificatie: Intern

Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Bestuur en Maatschappij

Omgevingswet. De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur.
De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

Wet Verbeteren participatie decentrale overheden. De wet regelt dat het decentraal bestuur inwoners in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het doel van de wet is de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van hun gemeente, provincie, waterschap en eilandraad te vergroten.

Algemene Verordening Gegevensbescherming. Deze nieuwe Europese privacywet sluit beter aan op het digitale tijdperk waarin we leven. De wet geeft de burgers meer rechten en organisaties meer verantwoordelijkheid om zorgvuldig met de (digitale) persoonsgegevens om te gaan.

Archiefwet. Het doel van de Archiefwet is om belangrijke overheidsinformatie te behouden en toegankelijk te maken. Zodat de overheid bijvoorbeeld verantwoording kan afleggen over de uitvoering van publieke taken.

Grondstoffenakkoord. Het akkoord bevat afspraken van de Rijksoverheid met andere partijen over maatregelen om de transitie naar de circulaire economie te versnellen, waarbij in 2030 50% minder primaire grondstoffen worden gebruikt en in 2050 100% circulair wordt gehandeld.

Klimaatakkoord. Het akkoord gaat over de maatregelen die we de komende jaren moeten nemen om in Nederland in 2030 bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit te stoten dan in 1990.

Visie AGV Circulair. Het programmaplan AGV Circulair 2050 richt zich op drie ‘horizonnen’: de eigen bedrijfsvoering circulair, de watercyclus circulair en de omgeving circulair. In de kern gaat het om zo min mogelijk gebruiken van primaire grondstoffen (water, (bouw)materialen, chemicaliën en hulpstoffen, biomassa en fossiele energiebronnen) en zo weinig mogelijk uitstoten van ongewenste emissies.

Visie AGV Aquathermie. In de visie Aquathermie maakt het waterschap onderscheid tussen Thermische Energie uit Afvalwater (TEA) en Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO). AGV kiest met deze visie voor een actieve, initiërende rol met betrekking tot de ontwikkeling van Aquathermie in het werkgebied van het waterschap. In lijn met het bestuursakkoord Waterbetrokken geeft AGV voorrang aan TEA boven TEO.

3.9.1 EXPLOITATIE BEGROTING BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Totaal kostenoverzicht Bestuur en Maatschappij

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Bestuur en maatschappij opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	11.856	11.841	14.259
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	1.450	4.450
- kapitaallasten	9	-	-
Totaal Bestuur en maatschappij	**11.866**	**13.291**	**18.709**

De toename van de taakkosten is op pagina 15 toegelicht.

Classificatie: Intern

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ Resultaat 1	
R1: De omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst.	
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**
A1: Effectief samenwerken en participeren in water gerelateerde maatschappelijke opgaven.	- Voortgezet klimaatbestendig maken van Vitale en Kwetsbare infrastructuur en het verstevigen van het thema 'Groen-blauw' in stad en land - Halen quotum arbeidsparticipatie - Versterken van een inclusieve en diverse organisatie - Basis op orde
A2: Inzetten communicatie en mediastrategie.	- Vergroten zichtbaarheid, bekendheid en herkenbaarheid van de kerntaken van het waterschap; - Verduidelijken verantwoordelijkheden en politiek-bestuurlijke relevantie van het waterschap
A3: Uitvoeren internationale activiteiten Wereld Waternet.	- Internationale samenwerking

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	9.256	11.290	13.551
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	900	3.700
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	**9.256**	**12.190**	**17.251**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt;

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoord

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Basis op orde brengen, inclusief risicomanagement, financiële functie en projectmanagement	3.000.000
Versterken van een inclusieve en diverse organisatie	100.000
Informatiehuishouding op orde en 'open overheid' (Voldoen aan wettelijke eisen open overheid)	600.000
Totaal	**3.700.000**

Kapitaallasten

n.v.t.

Classificatie: Intern

Mijlpalen 2024 (Resultaat 1)

A1: Intensiveren samenwerking en co-creatie in (boven)regionale opgave en netwerken

Vanwege de omvang en complexiteit van de opgaven vergroten het Rijk en de provincie de regie op de ruimtelijke ordening. Voor het landelijk gebied gebeurt dit via het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de uitwerking in de provinciale programma's (PPLG's). Voor het stedelijk gebied gebeurt dit in de NOVEX-gebieden (Metropoolregio Amsterdam (MRA) en Utrecht (MRU), Noordzeekanaalgebied (NZKG) en Groene Hart en via het traject Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi&Vecht.
In 2024 blijven we deelnemen aan deze tafels en werken we uit wat de in 2023 opgestelde ontwikkel-perspectieven van deze gebieden betekenen voor het handelen en beleid van AGV. Hierbij staat de wisselwerking tussen onze eigen (beleids)opgaven en het denken vanuit de omgeving centraal.

Zo versterken we onze positie in de ruimtelijke dialoog en de grote vraagstukken over financiering en governance die daar bij horen. En we dragen bij aan het slaan van de brug tussen water en ruimtelijke ordening.
Specifiek voor de MRA werken we een voorstel uit wat de meest effectieve manier is om onze positie -en die van de andere waterpartners- in de Metropoolregio Amsterdam te versterken, zodat we effectief en met een heldere boodschap over de relatie tussen water en ruimtelijke ontwikkeling aan de MRA tafel zitten.

Voor Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek geven we samen met de andere partners een vervolg aan het ontwerpend onderzoek. Eind 2023 wordt hiervoor een voorstel voorgelegd aan de bestuurders van de betrokken partijen, gericht op de bekrachtiging van een gedragen toekomstperspectief voor het gebied (systeemniveau) en een verdere concretisering door middel van vervolgonderzoek, pilots en no-regret maatregelen.

A1: MRA klimaatbestendig

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) is één van de gebieden waar AGV intensief samenwerkt met haar partners. Eén van de uitvoeringssporen in MRA-verband is het programma MRA klimaatbestendig. AGV is samen met de gemeente Haarlem trekker van dit uitvoeringsprogramma.
Voor 2024 worden verschillende activiteiten voortgezet zoals het klimaatbestendig maken van Vitale en Kwetsbare infrastructuur en het verstevigen van het thema "Groen-blauw in stad en land" in lopende trajecten in de MRA.
In 2024 werken we als trekker van het Thema Water en Klimaatadaptatie in de NOVEX-MRA samen met alle partners uit de verschillende sporen zoals onder andere landschap, economie, duurzaamheid, wonen aan een integrale watersysteembenadering voor de MRA. Zo verbinden we de grote wateropgave in deze regio met de verstedelijkingsopgave.

A1: Basis op orde

We willen een goed functionerende overheid zijn waar mensen vertrouwen in hebben. We doen dat door de basis op orde te brengen. In 2023/2024 geven we daarom de hoogste prioriteit aan de verbetering van de financiële functie inclusief inkoop, het wegwerken van de achterstanden in de belastinginning, het borgen van de IT/IV en verhogen van de realisatiegraad van de investeringen.
De huidige financiële resultaten en de geconstateerde onrechtmatigheden bij inkopen en aanbesteden geven daartoe nu alle reden alsook de complexiteit van toekomstige opgaven (fit voor de toekomst).

In het programmaplan van de verbetering financiële functie, inkoop en contractmanagement zijn de doelen en verbeteracties opgenomen om de financiële functie en inkoopfunctie breed binnen de Waternet organisatie te versterken. De financiële functie wordt krachtig en integraal ingericht zodat de beschikbaarheid van stuurinformatie verbetert en rapportage met goede duiding en advies wordt verkregen, expliciete sturing door bestuur (Stichting, AGV en gemeente Amsterdam) op budgetten mogelijk wordt, koppelingen tussen verschillende administratieve systemen worden gerealiseerd en de inkopen rechtmatig en doelmatige verlopen.

Classificatie: Intern

De nieuwe coalitie van AGV erkent dat er een professionaliseringsslag noodzakelijk is om het realisatiepercentage van de investeringen richting de 100% te krijgen en te houden. Hoe sneller de afdeling Projecten kan starten met de veranderopgave, hoe eerder er van structurele stabiliteit en een hoger rendement sprake zal zijn. Extra tijdelijke inzet voor de afdeling Projecten is noodzakelijk om de afdeling na een langdurig onrustige periode in een rustig vaarwater te krijgen en daarnaast haar missie, visie en strategie succesvol vorm te geven. Het geheel draagt bij aan een efficiëntere en effectievere werkwijze en is noodzakelijk om samen met aanpalende processen het realisatiepercentage van de investeringen komende jaren naar de gewenste 100% te brengen en de kwaliteit van de resultaten te verhogen.

A1: Arbeidsparticipatie

Sinds 1 januari 2015 is in Nederland de Participatiewet van kracht gegaan. Deze wet moet ervoor zorgen dat er meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of met een arbeidsbeperking aan het werk komen en blijven. De Participatiewet is voortgevloeid uit het sociaal akkoord, waarin is afgesproken dat er 125.000 banen gecreëerd moeten worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, binnen het reguliere bedrijfsleven en bij overheidsinstellingen.
De Waterschappen hebben een gezamenlijke doelstelling om de instroom van medewerkers met een arbeidsbeperking te stimuleren en daardoor de Banenafspraak te behalen.
Het quotum voor Waternet ligt voor eind 2024 op 69,6 participantplaatsen. Eén participantplaats is 25,5 uur.
In 2024 richt AGV zich op de volgende acties om dit quotum te behalen:

- Zorgen voor structurele financiële middelen. Zodat de participanten behouden kunnen worden voor de organisatie door hun tijdelijke arbeidsovereenkomst om te zetten naar vaste arbeidsovereenkomsten;
- Meer publicatie via Intranet of andere communicatiemiddelen over wat, wie en waar participanten aan het werk zijn. Eerste publicatie is pas geweest via nieuwsbrief Sociaal Werkkoepel van Amsterdam. Dit om andere teams te stimuleren om het ook op te pakken;
- Intensievere samenwerking met bureaus die zich inzetten voor participanten. De bureaus hebben binnen de overeenkomst met een verplichting tot social return;
- Meer bekendheid geven welke mogelijkheden er zijn binnen Waternet. Hiervoor op beurzen te gaan staan;
- De arbeidsmarkt is overspannen. Er zijn op dit moment meer werkzaamheden voor participanten op de markt dan het aantal beschikbare participanten van het niveau dat Waternet nodig heeft. We zullen andere kanalen aanboren om geschikte participanten binnen te halen;
- Doormiddel van de training Begeleiding op de werkvloer laten zien dat het hebben van een participant meerwaarde heeft in het team.

A1: Versterken van een inclusieve en diverse organisatie (onderdeel coalitieakkoord)

Het budget (€ 0,1 miljoen) dat nu beschikbaar gesteld wordt is om de Diversiteit & Inclusie (D&I) plannen verder uit te werken. Om dit mogelijk te maken zal er eerst in 2024 een programmamanager/projectleider D&I aangetrokken moeten worden om het volgende inzichtelijk te maken: Opdracht Versterken van een inclusieve en diverse organisatie. We willen dat onze organisatie een inclusieve organisatie is waarbij alle medewerkers zich welkom, thuis voelen en gelijke kansen krijgen om hun talenten optimaal te kunnen inzetten. Op deze manier is onze organisatie ook een betere afspiegeling van de samenleving in ons gebied en tevens een aantrekkelijk werkgever. We investeren daarom in een inclusieve en diverse organisatie, waarbij speerpunten zijn: informatie & voorlichting, werving & selectie, deelname aan interne en externe activiteiten, kennisontwikkeling en training, cultuur & leiderschap.
Om dit mogelijk te maken moeten er eerst nog diverse gesprekken gevoerd worden met het bestuur, de organisatie en de OR om helder te krijgen wat de verwachtingen zijn. Dit alles zal vervolgens in een visie document ondergebracht moeten worden, waaruit diverse uitvoeringsprogramma's & projecten zullen voortvloeien. Ook zal onderzocht moeten worden of het beschikbare budget toereikend is, mogelijk volgt er nog een aanvulling op het beschikbare budget.

A1: Informatiehuishouding op orde en ‘open overheid’

AGV wil en moet voldoen aan wetgeving, inclusief die op het gebied van de Digitale Overheid. Vanuit het readyteam “Digitalisering en wetgeving” is een inventarisatie gedaan van relevante wetgeving die (nog) binnen AGV geïmplementeerd dient te worden. Om te kunnen voldoen aan deze wetgeving zijn aanpassingen nodig aan IT, informatiesystemen en ook aan (de uitvoering van) werkprocessen.

A1: Digitale veiligheid

Om veilig te kunnen wonen en werken, zorgt het waterschap voor sterke waterkeringen. Naast de fysieke veiligheid, is digitale veiligheid ook een aandachtsgebied van het waterschap. De digitale dreigingen worden wereldwijd steeds groter. Dreigingen worden veroorzaakt door menselijke fouten, en er moet ook rekening gehouden worden met verstoring van buitenaf en diefstal of inbreuk van gegevens.
Het waterschap moet zorgdragen voor de bescherming van persoonlijke gegevens van burgers en ondernemers en voldoen aan de Algemene Wet gegevensbescherming. Daarnaast is het van belang dat voor de installaties en de systemen, die gebruikt worden voor de uitvoering van de waterschapstaken, de digitale weerbaarheid voldoet aan de Nederlandse en Europese eisen. Het vergroten van de digitale weerbaarheid is een belangrijk instrument van het waterschap om risico’s te verminderen.
In 2024 moet het waterschap voldoen aan de nieuwe wettelijke verplichtingen voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen (Netwerk- en Informatiebeveiligingsrichtlijn, NIB2). Digitale veiligheid en weerbaarheid zal in de toekomst continu aandacht vragen omdat telkens nieuwe dreigingen ontstaan.
Naast techniek en processen, wil AGV ook continu het cyberbewustzijn van de medewerkers verhogen in een lerende organisatie en een cultuur nastreven met aanspreekbaarheid, verantwoordelijkheid, open houding, bestuurlijke sensitiviteit en transparantie binnen een veilige werkomgeving.
Behalve digitale veiligheid speelt ook digitalisering een grote rol bij het beheer van de assets, de klantprocessen en de bedrijfsvoering van het waterschap. Digitalisering zal plaatsvinden op basis van waarden die AGV belangrijk vindt: doelmatigheid, aanspreekbaarheid (voldoen aan wet- en regelgeving en afspraken binnen de overheid en watersector), duurzaamheid, inclusiviteit, transparantie, burgerbetrokkenheid, soevereiniteit en digitale veiligheid. De voorbereidingen van de implementatie van nieuwe wetgeving voor de digitale overheid komen goed op gang. Hiermee ontstaat verdere digitale toegankelijkheid van dienstverlening en openbaarheid van informatie voor burgers en bedrijven.

A2: Communicatie

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is de laatste jaren meer en meer de zichtbaarheid op gaan zoeken. Die opdracht werd ons al gegeven in de vorige coalitieakkoorden, en wordt duidelijk voortgezet in het huidige coalitieakkoord ‘Waterkracht’. Met accenten op een zelfverzekerd waterschap, met een belangrijke rol in vraagstukken rondom natuur en het veranderende klimaat. Iedereen die in het waterschap woont en werkt is nodig om deze uitdagingen aan te gaan. Daarom willen we alle inwoners van het gebied hierbij betrekken. Communicatie speelt daarbij een belangrijke rol.
Het communicatieteam van het waterschap levert een bijdrage aan:

- het vergroten van de zichtbaarheid, bekendheid en herkenbaarheid van de kerntaken;
- het verduidelijken van de verantwoordelijkheden en politiek-bestuurlijke (en democratische) relevantie van het waterschap.

We geven op een aantrekkelijke en laagdrempelige manier vorm aan onze bestuurlijke communicatie en vertellen over het wat en het waarom van ons democratisch gekozen bestuur (en de besluitvorming).
We dragen bij aan het verhogen van het water(schaps)bewustzijn en de waterbetrokkenheid in ons gebied. Om dit te bereiken is het van belang dat inwoners, bedrijven en overheidsinstanties het waterschap regelmatig op het netvlies krijgen. We laten zien wie we zijn en wat we doen. Dit werkt door op alle niveaus van communicatie: mensen betrekken, laten meedenken en laten meedoen. Als waterschap zoeken we daarbij de samenwerking met andere overheden, inwoners en bedrijven.

Belang van water, rol van het waterschap
We streven naar meer zichtbaarheid bij het publiek, zodat onze omgeving zich bewust is van het belang van water en de rol van het waterschap. Het zichtbaar maken van onze kerntaken is een van de belangrijkste doelstellingen. Dit doen we intensief via onze projectcommunicatie en online-communicatie, waarbij we zo veel mogelijk inzetten op persoonlijke en lokale content. Het vergroten van kennis over water en het waterschap onder jongeren krijgt daarbij speciale aandacht.
Gezien de grote diversiteit in ons gebied zetten we ook specifiek in op het bereiken van inwoners met een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Daarnaast geven we uitvoering aan het thema educatie. Door middel van educatie kunnen we het verhaal van het waterschap en de kerntaken op een aantrekkelijke manier vertellen richting (met name) jongeren. Dit draagt niet alleen bij aan het waterbewustzijn onder deze doelgroep, maar ook aan de betrokkenheid van jonge mensen bij het werk (en het belang) van het waterschap.

Toegankelijk en herkenbaar bestuur
Een professionele inrichting van de bestuurlijke communicatie en het inzichtelijk en transparant maken van het bestuurlijke besluitvormingsproces, is voor een democratisch gekozen overheidsorgaan van wezenlijk belang. Het draagt bij aan de toegankelijkheid, herkenbaarheid en relevantie van het waterschapsbestuur en vergroot draagvlak voor het innen van de waterschapsbelasting.
We bouwen voort op de ingezette koers om op een aantrekkelijke, laagdrempelige en persoonlijke manier vorm te geven aan onze bestuurlijke communicatie en communiceren actief over het wat en het waarom van ons democratisch gekozen bestuur (en de besluitvorming). Een scherpe (her)positionering van het waterschap als overheid en als zichtbare bestuurslaag waar politieke besluitvorming plaatsvindt, krijgt door de doorvoering van de vernieuwing van het besturingsmodel (governance-project) in 2024 nog meer prioriteit.

Partnerschappen
Met onze (langjarige) partnerschappen – bijvoorbeeld via sponsoring – zoeken we altijd naar het gezamenlijke verhaal om onze thema's bij onze doelgroepen te brengen. Middels de partnerschappen bereiken we vaak andere doelgroepen en bovendien laat het gezamenlijke verhaal niet alleen het belang van water zien in alle facetten, maar ook van de meerwaarde van samenwerking. Er wordt ook in 2024 verder uitvoering gegeven aan de samenwerking met onze partners met het oog op 2025 (Amsterdam 750 jaar, waterschap 500 jaar), waarbij we focussen op de waterthematiek en gezamenlijke programma's en activiteiten ontwikkelen.

(Her)positionering
Het waterschap staat zelf de komende jaren voor grote, organisatorische uitdagingen. De doorvoering van het nieuwe besturingsmodel (governance-project) gaat leiden tot een scherpe (her)positionering van het waterschap, nieuwe afspraken tussen waterschap en uitvoeringsorganisatie over het afzenderschap in de communicatie, een nieuwe huisstijl voor het waterschap en een aanpassing van de huisstijlen voor de drinkwatertaak/Amsterdamse taak en de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie. Hieraan wordt vanaf 2023 gewerkt, verwachting is dat de veranderingen in 2024 worden doorgevoerd. De kosten voor dit gehele traject komen ten laste van het governance-project.

Activiteiten in 2024
De inzet van (communicatie)middelen, media en activiteiten vindt in 2024 plaats langs de volgende lijnen:
- het ontwikkelen en inzetten/doorvoeren van de (her)positionering, communicatiestrategie, het afzenderschap en de huisstijl van het waterschap;
- het verder vergroten van de zichtbaarheid van het waterschap als overheid en bestuurslaag waar democratische besluitvorming plaatsvindt en van de kerntaken van het waterschap;
- de ontwikkeling en inzet van campagnes in het kader van de droogte-aanpak, het 750-jarig bestaan van Amsterdam, het 500-jarig bestaan van het waterschap en dijken/waterveiligheid (het Dijkgedicht);
- het verder uitvoering geven aan (langjarige) samenwerking met onze partners waarbij we focussen op de waterthematiek en gezamenlijke programma's en activiteiten ontwikkelen;

- het doorontwikkeling van de website agv.nl en de sociale media-kanalen, met name gericht op uitbreiden en aanscherpen van de bestuurlijke content en online content richting specifieke doelgroepen (maatwerk);
- het inzetten van activiteiten op het gebied van educatie.

A3: Betrokken bestuur en democratie/Internationale samenwerking

AGV maakt zich via een bijdrage aan Wereld Waternet sterk voor het realiseren van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Via Wereld Waternet levert AGV een bijdrage aan het internationale Blue Deal-programma om de nationale en internationale samenwerking tussen de waterschappen te versterken, en om de verbinding te leggen met het WaterworX-programma van de drinkwaterbedrijven.
Ook neemt AGV deel aan internationale conferenties, waarbij kennisdeling over klimaatadaptatie, waterkwaliteit, energietransitie en circulaire economie centraal staan.
Tevens wordt er invulling gegeven aan water governance in de internationale projecten van Wereld Waternet.

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ Resultaat 2			
R2: Duurzaamheid staat centraal in het beheren en benutten van het watersysteem.			
Activiteit (4-6 jaar)	**Mijlpalen 2024**		
A4: Implementeren visie op 100% circulair uitvoeren van de taken.	- Energie besparen en produceren, AGV blijvend energiepositief vanaf 2025		
A5: Implementeren visie op Aquathermie en energie uit zon en wind.	- Ontwikkelen van de pilotprojecten bij de RWZI's Amstelveen en Hilversum en het Aquathermie initiatief bij het WG terrein in Amsterdam		
A6: Uitvoeren onderzoek gericht op duurzaam innoveren.	- Digitale innovatieplatform Winnovatie wordt verder geïmplementeerd en uitgebouwd		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	2.600	550	708
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	550	750
- kapitaallasten	9	-	-
Totaal resultaat 2	**2.609**	**1.100**	**1.458**

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2024 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Coalitieakkoordakkoord

Coalitieakkoord	Bedragen in €
Energie besparen en produceren (AGV blijvend energiepositief vanaf 2025)	750.000
Totaal	**750.000**

Kapitaallasten

n.v.t.

Mijlpalen 2024 (Resultaat 2)

A4: Implementeren visie 100% circulair

Het coalitieakkoord van het nieuwe AGV bestuur (juni 2023) laat opnieuw zien dat het waterschap zich verder inzet voor het verduurzamen van haar activiteiten. Het programmaplan circulaire economie (2021) geeft invulling aan het grondstoffenakkoord en werkt toe naar een milieu-impact van nul (MKI=0) in 2050.
In 2023 heeft de 'backcasting MKI=0 in 2050' verscherpte inzichten opgeleverd, op basis waarvan in 2024 verder geprioriteerd gaat worden.
Het implementeren van de nieuwe circulaire taken, in zowel denken als handelen, is een transitie waarbij in 2024 verder handvatten en tools worden ontwikkeld die de verschillende afdelingen en teams houvast geeft bij het verduurzamen van onze werkzaamheden.
Ook in de waterketen en onze directe omgeving wordt AGV steeds actiever en zichtbaarder. Het hergebruik van effluent als bron voor industriewater, het terugwinnen van struviet uit de afvalwaterketen en onze

betrokkenheid bij het reduceren van micro-plastics uit de textiel sector, zijn onderwerpen waarmee AGV vooroploopt en zich profileert binnen verschillende gremia in de watersector.

Energie besparen en produceren

In 2024 gaan we de mogelijkheden onderzoeken voor verdere energiebesparende maatregelen en energie-opwek inclusief het winnen van thermische energie uit afvalwater en oppervlaktewater. Parallel wordt het uitvoeringsplan/programma van het nieuwe coalitieakkoord uitgewerkt. Meer concrete accenten voor 2024 dienen dan helder te worden.

A5: Implementeren visie Aquathermie en energie uit zon en wind

Voor het operationaliseren van de visie AGV Aquathermie is budget beschikbaar gesteld. Het beschikbaar gestelde ontwikkelbudget zal worden ingezet voor het verstevigen en doorontwikkelen van de huidige rol van AGV als vergunningverlener en bronbeheerder in relatie tot Aquathermie.
Verder zal het ontwikkelbudget onder meer worden aangewend voor externe advieskosten en ontwerp-werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkeling van pilotprojecten en de verdere ontwikkeling van visie en beleid. De visie AGV Aquathermie is met een eerder bestuursvoorstel vastgesteld (BBV20.0472).
In 2024 ligt de focus op het ontwikkelen van de pilotprojecten bij de RWZI's van Amstelveen en Hilversum en het Aquathermie initiatief bij het WG terrein in Amsterdam samen met een verdere samenwerking met de gemeenten in ons verzorgingsgebied.

A6: Netwerkaanpak klimaatadaptatie

In 2021 heeft het waterschap de Netwerkstrategie Klimaatadaptatie AGV vastgesteld met als doel om samen met onze gebiedspartners te werken aan klimaatadaptatie. Op strategische niveau vindt dit plaats op de integrale regionale gebiedstafels, zoals NOVEX, PPLG en Toekomstbestendig Amsterdam-Rijnkanaal.
In 2024 nemen we op tactisch niveau klimaatadaptatie mee als een van de onderwerpen bij het versterken van de samenwerking met de gemeenten. Samen met hen kunnen we vervolgens de woningcorporaties blijven ondersteunen.
Voor ingezetenen en samenwerkingscollectieven (zonder winstoogmerk) blijft de Stimuleringsregeling Geef Water en Groen de Ruimte van kracht.
In 2024 werken we uit hoe we de netwerkaanpak klimaatadaptatie op operationeel niveau kunnen bundelen met werkzaamheden op het gebied van verbetering waterkwaliteit en waterbesparing; denk aan het vasthouden van hemelwater, aanpak van overstorten en het zuinig omgaan met drinkwater.

A6: Innovatie

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft samen met de Gemeente Amsterdam een integraal programma onderzoek en innovatie. In de vorige bestuursperiode is gekort op het budget van Onderzoek & Innovatie (O&I). Met het herstel van budget O&I kan uitvoering gegeven worden aan de innovatieambities van AGV en wordt de balans in de bijdrage van de gemeente Amsterdam en het waterschap AGV in het O&I-budget hersteld.
Het O&I-programma richt zich op de thema’s Waterkwaliteit en -technologie, Bodemdaling, Klimaatadaptatie, Circulaire Economie, Energietransitie en Data & Sensoren. De thema’s zijn ontleend aan het Bestuursakkoord AGV 2019-2023 en het Coalitieakkoord Gemeente Amsterdam 2022-2026 en geven daarmee invulling aan de strategische agenda van AGV. Het budget zal ten opzichte van 2023 gelijk blijven.

A6: Innovatieplatform

Het digitale innovatieplatform Winnovatie wordt verder geïmplementeerd en uitgebouwd, en biedt uitstekende mogelijkheden voor het ophalen van ideeën (crowdsourcing), heeft een belangrijke rol als innovatieplatform (de etalage, tonen van projecten binnen en buiten Waternet) en biedt goede mogelijkheden voor samenwerking met waterpartners. In 2024 wordt dit gecontinueerd.

3.9.2 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2024 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2023.

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ		Indicator	Huidige waarde 2022	Huidige waarde 2023	Richtwaarde 2024	Richtwaarde 2028
Resultaat						
R1	De omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst	Kwalitatieve beschrijving in Bestuursrapportage over eventuele bijzonderheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R2	Duurzaamheid staat centraal in het beheren en benutten van het watersysteem	A. CO2 reductie bij AGV t.o.v. 2020 [CO_2-eq]	A: 0	A: 0	B: 5.000 ton CO_2-eq	B: 50.000 ton CO_2-eq
		B. Reductie verbruik primaire grondstoffen* t.o.v. 2020 [percentage]	B: 0%	B: 5%	B: 7%	B: 50% reductie
		C. Aandeel opgewekte energie van de gebruikte energie** [percentage]	C: 84% [UvW methode nieuw]	C: 90%	C: 90%	C: 100%

* *grondstoffen zijn alle ingekochte materialen. Door inkoop van circulair geproduceerde materialen reduceert het verbruik van primaire grondstoffen.*

** *volgens definitie Unie van waterschappen.*

Classificatie: Intern

3 Begroting 2024

Wettelijk moet de begroting naar verschillende inzichten worden opgemaakt. Hieronder volgt de Begroting 2024 naar effecten, kostendragers, kosten- en opbrengstensoorten. Een overzicht van de Begroting 2024 naar en beleids- en beheerproducten staat in bijlage 2.7.

3.1 Begroting naar effecten

De Begroting 2024 naar effecten is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. Het verloop van de meerjaren-cijfers komt op hoofdlijnen overeen met VJN 2024-2028 en bevatten onder andere: invulling van een deel van het coalitieakkoord, uitwerking van de bestuurlijke ambities en actualiteiten.

Begroting per effect	Begroting	
Exploitatiekosten per programma (x €1.000)	2023	2024
Waterveiligheid	45.317	52.316
Voldoende water	44.651	57.052
Gezond water	24.539	30.295
Gezuiverd afvalwater	90.727	122.659
Cultuurhistorie en recreatie	4.999	7.095
Belastingen	17.227	20.783
Bestuur en maatschappij	13.291	18.709
Totaal	**240.752**	**308.910**

Totaal	Begroting	
Exploitatiebegroting (x €1.000)	2023	2024
Bestaand beleid		
- kapitaallasten activa in gebruik	65.756	68.834
- taakkosten	180.332	246.398
- taakopbrengsten	-9.731	-14.210
Nieuw beleid		
- kapitaallasten MIP	0	0
- nieuw beleid bestuursakkoord (taakkosten)	5.470	7.889
- nieuw beleid bestuursakkoord (kapitaallasten)	0	0
- Nieuw voor Oud (taakkosten)	-990	0
- Nieuw voor Oud (kapitaallasten)	-85	0
Totaal	**240.752**	**308.910**

De kapitaallasten onder bestaand beleid zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2023 tot uitvoering komende investeringswerken.
De kapitaallasten van de nog uit te voeren investeringen gedurende de jaren 2024 en volgend, komen voor het eerst vanaf 2025 ten laste van de exploitatie.

Classificatie: Intern

3.2 Begroting naar kostendragers

Taken en financieringsbronnen
In onderstaande tabel zijn de netto-kosten voor 2024 verdeeld over de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer met behulp van de matrix, die in bijlage 1.4 is toegelicht.
De netto-kosten per kostendrager moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedgemaakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen.
De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

In bijlage 1.4 komen per kostendrager aspecten van de waterschapsbelastingen aan de orde, zoals het kwijtscheldingsbeleid, de tarieven, de inzet van de tariefegalisatiereserves en de lastendruk.

Kosten per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Begroting 2024 Zuive-rings-beheer	 Water-systeem-beheer	 Totaal
Planvorming	0	18.084	18.084
Aanleg en onderhoud waterkeringen	0	45.186	45.186
Inrichting en onderhoud watersystemen	0	64.402	64.402
Bouw en exploitatie zuiveringtechnische werken	122.818	0	122.818
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	0	3.555	3.555
Vergunningverlening en handhaving keur	0	5.435	5.435
Beheersing van lozingen	0	6.652	6.652
Grondwaterbeheer	0	0	0
Heffing en invordering	9.699	11.854	21.553
Bestuur en externe communicatie	10.612	10.612	21.224
Totaal netto kosten	143.129	165.782	308.911
Onvoorzien	0	0	0
Kwijtschelding	11.276	9.725	21.001
Oninbaar	1.871	2.256	4.126
Niet te versturen kleine aanslagen		209	209
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-1.095	-1.095
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	**156.276**	**176.876**	**333.152**
Dekkingsmiddelen:			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	157.747		157.747
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		176.354	176.354
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	-1.471	522	-949
Totaal dekkingsmiddelen	**156.276**	**176.875**	**333.151**

Onvoorzien
Volgens de *Waterschapswet* dient de begroting een bedrag voor onvoorzien te bevatten. Conform de *Nota Financieel Beleid AGV 2016* is hiervoor echter geen bedrag in de AGV-begroting opgenomen. Het beleid is er namelijk op gericht dat eventuele risico's en calamiteiten - op de momenten dat deze zich voordoen - zo veel mogelijk binnen de begroting worden opgelost.

Classificatie: Intern

Dividend en algemene opbrengsten

Opbrengstrekening	Programma	Geraamde opbrengsten in €	Ten gunste van kostendrager	
			ZB	WSB
Dividend NWB	Bestuur en bedrijfsvoering	nihil	50%	50%
Huren en (erf)pachten	Waterveiligheid	175.000		100%
Huren en (erf)pachten	Voldoende water	175.000		100%
Huur dienstwoningen	Voldoende water	160.000		100%
Legesverordening AGV*	Waterveiligheid	870.000		100%
Liggelden	Cultuurhistorie	610.000		100%
Vergoeding vaarwegbeheer	Cultuurhistorie	970.000		100%
Zuiveren afvalwater voor derden	Gezuiverd afvalwater	8.500.000	100%	
Verkoop Biogas	Gezuiverd afvalwater	2.750.000	100%	

*) De Legesverordening AGV vormt de basis voor de heffingsgrondslag bij het verlenen van vergunningen in het kader van de Waterwet. Het gaat dan om vergunningen waarbij de Keur de kaders stelt. De planning is dat op 1 januari 2024 de *Omgevingswet* van kracht wordt. Dan zal de Keur worden vervangen door een Waterschapsverordening. Hiermee wordt in de *Legesverordening 2024* zoveel mogelijk tekstueel rekening gehouden, maar voor de begroting is dit nog niet mogelijk. De gevolgen zullen naar verwachting overigens beperkt zijn.

Classificatie: Intern

3.3 Begroting naar kosten- en opbrengstensoorten

De begroting naar kostensoorten is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tarief-egalisatiereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto-lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt. Deze netto-lasten stemmen overeen met de netto-kosten per programma.

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf. Dit betreft onder andere kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Ook zijn de uitvoeringskosten van Waternet opgenomen. De uitgangspunten en normen die bij het opstellen van de begroting zijn gehanteerd, zijn in bijlage 1.2 beschreven.

Overzicht van de lasten

Lasten (€)		Rekening 2022	Totaal Begroting 2023	Totaal Begroting 2024
1.1	Externe rentelasten	18.611.455	17.725.750	19.161.080
1.2	Interne rentelasten	234.967	-	155.090
1.3	Afschrijvingen van activa	48.807.057	47.944.930	49.517.310
	Totaal kapitaallasten	67.653.479	65.670.680	68.833.480
2.1/2.2	Salarissen huidig personeel en bestuurders (incl premies)	878.668	1.022.650	1.202.640
2.4	Overige personeelslasten	272.551	194.660	218.650
2.5	Personeel van derden	589.318	-	-
2.6	Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	103.840	360.100	404.460
3.2	Overige gebruiks-en verbruiksgoederen	7.116.145	7.063.762	6.998.200
3.3	Energie	10.526.651	7.489.879	14.250.100
3.4	Huren en rechten	520.208	362.181	434.000
3.7	Verzekeringen	83.675	174.088	312.200
3.8	Belastingen	1.065.415	2.990.689	1.246.900
3.9	Onderhoud door derden	13.315.517	15.422.667	9.032.300
3.10	Overige diensten door derden	20.227.103	47.200.727	72.139.509
	- toegerekende kosten Waternet	84.496.525	77.998.274	104.919.750
4.2	Bijdrage aan het Rijk	16.591.381	17.542.300	17.100.000
4.2	Bijdragen aan overigen	580.137	849.220	878.930
5.1	Toevoeging aan voorzieningen	2.069.094	-	-
5.1	Toevoeging rente aan reserves			155.090
5.1	Toevoeging aan reserves	-	-	13.029.000
	Totaal exploitatie	**226.089.707**	**244.341.877**	**311.155.209**
	Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in:			
	Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing	2.984.967	-	-
	Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing	-	-	1.470.650
Totaal lasten		**229.074.674**	**244.341.877**	**312.625.859**

Classificatie: Intern

Overzicht van de opbrengsten

Opbrengsten (€)		Rekening 2022	Totaal Begroting 2023	Totaal Begroting 2024
1.1	Externe rentebaten	218.459	-	-
1.2	Interne rentebaten	234.967	-	155.090
1.3	Dividenden en bonusuitkeringen	2.390.825	-	-
3.1	Verkoop van grond	21.645	-	-
3.2	Verkoop van duurzame goederen		-	-
3.4	Opbrengst uit grond en water	1.951.262	3.430.000	1.930.000
3.5	Huuropbrengst uit overige eigendommen	153.694	160.000	160.000
4.5	Bijdragen van overigen	2.194.800		
5.1	Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd	44.655.816	50.799.660	63.420.380
5.2	Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen	66.905.659	76.487.980	95.728.600
5.3	Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd	3.011.041	3.968.690	4.960.310
5.4	Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur	27.218	44.820	55.040
5.5	Opbrengst Verontreinigingsheffing	854.942	748.440	1.095.000
5.6	Opbrengst Zuiveringsheffing, bedrijven	16.337.413	25.446.960	33.306.250
5.7	Opbrengst Zuiveringsheffing, huishoudens	72.449.070	76.786.957	111.293.507
6.1	Onttrekkingen aan voorzieningen	-	-	-
6.2	Geactiveerde lasten	34.617	-	-
	Totaal	**211.441.428**	**237.873.507**	**312.104.177**
	Sluitregel: nadelig exploiatiesaldo te muteren in:			
	Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing	6.904.696	3.378.870	521.690
	Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing	10.728.550	3.089.500	
	TOTAAL OPBRENGSTEN	**229.074.674**	**244.341.877**	**312.625.867**
Resultaat		**-**	**-**	**-**

Het totaal van netto-kosten van de taken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer moet worden gedekt door de opbrengsten uit de financieringsbronnen zuiveringsheffing, respectievelijk watersysteemheffing en verontreinigingsheffing. Hierbij worden ook de gevormde (tarief)egalisatiereserves ingezet (onttrekking of toevoeging).

In bijlage 1.6 wordt uitgebreid ingegaan op de te dekken kosten per kostendrager voor 2024, de meerjaren tarief- en reserveprognose en de uiteindelijk vast te stellen tarieven 2024 voor de zuiveringsheffing en de heffingen per categorie binnen de watersysteemheffing.

In onderstaande tabel wordt daarvan een beknopt overzicht gegeven. In de regel ‘onttrekking uit tarief-egalisatiereserves’ is per financieringsbron het resultaat tussen lasten en opbrengsten vermeld.
Een tekort of een overschot in een financieringsbron wordt geëgaliseerd door een mutatie in de betreffende tariefegalisatiereserve.

Classificatie: Intern

Begroting 2023 per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Zuive- rings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Netto kosten van de programma's	**143.129**	**165.782**	**308.911**
Kwijtschelding	11.276	9.725	**21.001**
Oninbaar	1.871	2.256	**4.126**
Niet te versturen kleine aanslagen		209	**209**
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-1.095	**-1.095**
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	**156.276**	**176.876**	**333.152**
Dekkingsmiddelen:			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	157.747		**157.747**
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		176.354	**176.354**
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	-1.471	522	**-949**
Totaal dekkingsmiddelen	**156.276**	**176.875**	**333.151**

'Onttrekking uit tariefegalisatiereserves' min bedrag betekent een dotatie

Classificatie: Intern

3.4 Beknopte Meerjarenraming

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per effect. De Begroting 2024 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2025 tot en met 2028 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief. Het verloop van de meerjarencijfers komt op hoofdlijnen overeen met VJN 2024-2028. De mutaties hierop zijn afzonderlijk toegelicht in bijlage 1.1 van de verplichte paragrafen.

3.4.1 Meerjarenraming per effect

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per effect/resultaat. De Begroting 2024 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2025 tot en met 2028 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief.

MEERJARENRAMING PER EFFECT (x €1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027	2028
Waterveiligheid	45.317	52.316	54.680	58.108	60.723	62.015
Voldoende water	44.651	57.052	56.802	59.532	61.255	62.859
Gezond water	24.539	30.295	30.457	31.425	33.088	33.987
Gezuiverd afvalwater	90.727	122.659	112.341	117.281	123.858	127.177
Cultuurhistorie en recreatie	4.999	7.095	7.066	6.973	6.881	6.788
Belastingen	17.227	20.783	19.783	19.783	19.783	19.783
Bestuur en maatschappij	13.291	18.709	18.357	18.357	17.607	17.607
Totaal	**240.752**	**308.910**	**299.486**	**311.459**	**323.195**	**330.216**

MEERJARENRAMING (x €1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027	2028
Kapitaallasten bestaande investeringen	65.756	68.834	66.698	63.281	60.934	58.975
Kapitaallasten nieuwe investeringen	0	0	5.172	15.167	25.450	32.985
Taakkosten; bestaand beleid en onvermijdelijk	180.332	246.398	235.226	240.620	244.421	245.866
Taakopbrengsten	-9.731	-14.210	-14.210	-14.210	-14.210	-14.210
Nieuw beleid bestuursakkoord (taakkosten)	5.470	7.889	6.600	6.600	6.600	6.600
Nieuw beleid bestuursakkoord (kapitaallasten)	0	0	0	0	0	0
Nieuw voor Oud (taakkosten)	-990	0	0	0	0	0
Nieuw voor Oud (kapitaallasten)	-85	0	0	0	0	0
Totaal	**240.752**	**308.910**	**299.486**	**311.459**	**323.195**	**330.216**

De laatste tabel toont de ontwikkeling van een aantal belangrijke kostencomponenten, die voor 2025 tot en met 2028 ten opzichte van 2024 onderstaand op hoofdlijnen worden toegelicht.

Kapitaallasten bestaande investeringen
De tabel toont de daling van kapitaallasten van alle investeringen die in exploitatie zijn. Door afschrijving daalt de boekwaarde, waardoor de factor rente jaarlijks afneemt. Daarnaast vallen kapitaallasten vrij als activa volledig zijn afgeschreven.

Kapitaallasten nieuwe investeringen
Bijlage 2.6 van de begroting bevat een totaaloverzicht van de binnen bestaand beleid geplande investeringen tot en met 2028. In het hoofdstuk van de effecten is hierop een toelichting gegeven. Van deze nieuwe

Classificatie: Intern

investeringen komen de kapitaallasten in principe het jaar volgend op de aankoop of bouw/aanleg ten laste van de exploitatie. Het verloop van deze kapitaallasten is meegenomen in de ramingen van de meerjarenraming 2025-2028.

Taakkosten bestaand beleid
Mutaties die nog niet in de Kaderbrief 2024-2028 waren opgenomen:
Per taak staan hieronder de belangrijkste onderdelen.

Zuiveringsbeheer
- Hogere verkoopopbrengst biogas € 0,25 miljoen;
- Hogere opbrengst grensoverschrijdend afvalwater € 1,56 miljoen.

Watersysteembeheer
- Hogere legesopbrengsten € 0,17 miljoen;
- Bijdrage HWBP conform laatste opgave € 0,31 miljoen;
- Extra budget lokale bediening Groote zeesluis Muiden € 0,3 miljoen.

Overig
- De Ballpark figures € 6,8 miljoen;
- De resultaten uit de Jaarrekening 2022 zijn verwerkt;
- Verwerking voorlopig resultaat 2023;
- Toename aantal klanten.

Mutaties die nog niet in de (meerjarenraming van de) vorige begroting waren opgenomen:
- De nominale loon- en prijsstijging 2023/2024.

3.4.2 Meerjarenraming per resultaat

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per effect/resultaat. De Begroting 2024 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2025 tot en met 2028 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief.

WATERVEILIGHEID Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Voorkomen overstromingen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	29.538	30.282	36.248
- taakopbrengsten	-189	-875	-1.045
- uitvoeringsprogramma	-	-	273
- kapitaallasten	17.137	15.853	16.484
Totaal resultaat 1	**46.486**	**45.260**	**51.959**
Resultaat 2: Beperken gevolgschade overstromingen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	-	57
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	57	57	300
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	**57**	**57**	**357**

VOLDOENDE WATER Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Het watersysteem is toekomstbestendig			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	30.286	32.191	43.422
- taakopbrengsten	-342	-335	-335
- uitvoeringsprogramma	-	1.413	1.937
- kapitaallasten	10.423	11.383	12.029
Totaal resultaat 1	**40.367**	**44.651**	**57.052**

Classificatie: Intern

GEZOND WATER Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Goede ecologische waterkwaliteit			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	14.198	16.666	23.625
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	1.710	223
- kapitaallasten	3.144	3.163	3.342
Totaal resultaat 1	**17.342**	**21.539**	**27.189**

Resultaat 2: Biodiversiteit			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	2.474	2.472
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	490	600
- kapitaallasten	-	36	34
Totaal resultaat 2		**3.000**	**3.106**

GEZUIVERD AFVALWATER Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Schoon effluent			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	58.362	62.334	97.007
- taakopbrengsten	-8.004	-6.941	-11.250
- uitvoeringsprogramma	-	50	-
- kapitaallasten	35.545	33.447	35.057
Totaal resultaat 1	**85.903**	**88.891**	**120.814**

Resultaat 2: Reststoffen worden grondstoffen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	233	521
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	300	-
- kapitaallasten	-	1.303	1.325
Totaal resultaat 2	**0**	**1.836**	**1.845**

Classificatie: Intern

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Waterschaperfgoed			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	5.019	2.448	2.471
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	108
- kapitaallasten	19	19	19
Totaal resultaat 1	**5.038**	**2.467**	**2.597**

Resultaat 2: Balans recreatie en natuur			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	584	539
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	**0**	**584**	**539**

Resultaat 3: Varen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	-	2.976	4.996
- taakopbrengsten	-1.744	-1.580	-1.580
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	571	552	544
Totaal resultaat 3	**-1.173**	**1.948**	**3.960**

BELASTINGEN Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Belastingen zijn geheven			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	10.916	11.947	14.968
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	**10.916**	**11.947**	**14.968**

Resultaat 2: Belastingen zijn geïnd			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	5.072	5.280	5.815
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	**5.072**	**5.280**	**5.815**

Classificatie: Intern

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ Exploitatie (x 1.000)	Jaar-rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Resultaat 1: Omgevings- en toekomstgericht			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	9.256	11.290	13.551
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	900	3.700
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	**9.256**	**12.190**	**17.251**

Resultaat 2: Duurzaam			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- taakkosten	2.600	550	708
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	550	750
- kapitaallasten	9	-	-
Totaal resultaat 2	**2.609**	**1.100**	**1.458**

Classificatie: Intern

3.5 Kerngegevens

1. Oppervlakte beheergebied (in ha.):	ca. 70.000
- waarvan open water	ca. 9.500
2. Aantal gemeenten in beheergebied	18
- aantal inwoners	ca. 1,4 miljoen
3. Kerngegevens zuiveringsbeheer:	
- Areaal transportleidingen binnen Amsterdam (in km)	55
- Areaal transportleidingen buiten Amsterdam (in km)	104
- Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties	11
- Totale capaciteit rioolwaterzuiveringsinstallaties (ontwerp 150(ie))	2.019.500
- Slibontwateringsinstallaties (op 3 locaties) en 1 centrale slibontvangstinstallatie	3
- Productie mechanisch ontwaterd slib	ca 109.919
- Aantal op te leggen vervuilingseenheden, bruto	1.728.730
- Te verlenen kwijtschelding en oninbaar, in vervuilingseenheden	144.075
- Per saldo aantal netto op te leggen vervuilingseenheden	1.584.655
- Investeringen (x € 1 miljoen)	41,4
- Bruto-exploitatielasten (x € 1 miljoen)	156,8
- Bruto-opbrengst zuiveringsheffing (x € 1 miljoen)	158,3
- Exploitatieverschil dotatie aan tariefegalisatiereserve (x € 1 miljoen)	1,5
4. Kerngegevens watersysteembeheer:	
- Aantal poldergemalen in beheer	229
- Boezemgemaal in beheer	1
- Aantal waterkeringen/sluizen	66
- Aantal sluizen	11
- Aantal beweegbare bruggen	8
- Areaal primaire waterkeringen (in km)	38
- Areaal regionale waterkeringen (in km):	591
- Areaal niet-regionale/tertiaire waterkeringen (in km):	467
- Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma (x € 1 miljoen)	17,3
- Opbrengst verontreinigingsheffing (x € 1 miljoen)	1,0
- Investeringen (x € 1 miljoen)	61,7
- Bruto exploitatielasten (x € 1 miljoen)	178,1
- Idem, na aftrek opbrengst verontreinigingsheffing (x € 1 miljoen)	178,1
- Bruto opbrengst watersysteemheffing (x € 1 miljoen)	177,1
- Exploitatieverschil onttrekken aan tariefegalisatiereserve (x € 1 miljoen)	1,0
5. Bestuurssamenstelling:	
AGV	
- Dijkgraaf,	
- Secretaris-directeur	
- Algemeen Bestuur, 30 leden	
- categorie ingezetenen (PvdA 6, PvdD 4, WN 4, VVD 4, BBB 3, AWP 2, CDA 1, De Groenen 1, CU 1	26
- categorie ongebouwd (geborgde zetels LTO)	2
- categorie natuurterreinen (geborgde zetel VBNE)	2
- Dagelijks Bestuur (4 fte); 6 leden (inclusief dijkgraaf)	

Classificatie: Intern

Bijlage 1: Verplichte paragrafen

1.1 Ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar

De Begroting 2024 is de financiële vertaling van de uitvoering van het bestaande beleid, inclusief eventuele mutaties daarop, zoals onvermijdelijke ontwikkelingen en besparingen. Daarnaast zijn de maatregelen uit het uitvoeringsprogramma verwerkt en is nieuw beleid opgenomen.

In- en externe ontwikkelingen

- De omslagrente is 2024 is bepaald op 2,4%;
- Nominale loon- en prijsstijging. Voor loonstijging is voor 2024 8% aangehouden (5,5% Cao en 2,5% sociale premies). Voor de vaststelling van de prijsstijging 2024 is gebruik gemaakt van de cijfers uit de circulaire van het Centraal Planbureau (augustusraming 2023). Er is gebruik gemaakt van het percentage voor 'IMOC'; voor 2024 van 3,5%;
- De voorlopige resultaten uit de 2e Bestuursrapportage 2023 (€ 0,5 miljoen) zijn verwerkt in de begroting.

Mutaties in de Begroting 2024, aanvullend op de Kaderbrief 2024-2028
De Begroting 2024 is in principe een uitwerking van de eerste jaarkolom van de Kaderbrief 2024-2028.
In de Begroting 2024 is aanvullend hierop een aantal aspecten verwerkt. Dit betreft hoofdzakelijk de onderstaande punten.

Aanpassing kapitaallasten
De kapitaallasten zijn aangepast aan de actuele schatting van de investeringsuitgaven over 2023.
Verder:

- omslagrentepercentage van 2,4%
- Nominale loon- en prijsstijging (zie hierboven)

Uitkomst (financieel)
Bovenstaande punten zijn verwerkt in de Begroting voor 2024, waarvan de netto-lasten per saldo € 1,7 miljoen hoger zijn dan de jaarkolom 2024 in de Kaderbrief 2024-2028. Op hoofdlijnen is dit het saldo van de posten:

- Opname in de begroting van de Ballpark figures € 6,8 miljoen (het inhaaleffect van de besparingen 2023 onderdeel van de Ballpark figures van € 1 miljoen was al opgenomen in de kaderbrief. Het totaalbedrag Ballpark figures bedraagt € 7,8 miljoen);
- Temporiseringen, besparingen en hogere opbrengsten (o.a. de inspectie van de slibgistingstanks € 2,4 miljoen) in totaal voor € 6,5 miljoen;
- Lagere kapitaallasten (rente en afschrijving) van € 0,3 miljoen (dit is een combinatie van een stijging van het renteomslagpercentage 2024 van 2,2% naar 2,4% en lagere verwachte investeringen in 2023);
- Afzien van inflatiecorrectie op de taakkosten 2023 € 1 miljoen (hogere kosten). De inflatie is 1% lager dan waarmee in de Begroting 2023 is gerekend;
- In de kaderbrief was rekening gehouden met een inflatie cijfer 2024 van 3,9% (maartraming CPB) in de augustusraming komt het inflatiepercentage uit op 3,5%, verschil € 0,6 miljoen;
- Verhoging van de dotatie in 2024 aan de algemene reserve zuiveringsheffing vanwege het verwachte negatieve jaarresultaat 2023 bij de zuiveringstaak van € 0,9 miljoen (er wordt een extra onttrekking verwacht over 2023 hierdoor is een hogere dotatie in 2024 noodzakelijk);
- Extra exploitatie-uitgaven € 0,4 miljoen.

Kwijtschelding
De raming van de kwijtschelding neemt met € 5,3 miljoen ten opzichte van 2023. Omdat de belasting opbrengsten toenemen ten opzichte van 2023 neemt ook de kwijtschelding toe.

1.2 Uitgangspunten en normen

Nominale loon- en prijsmutaties
Het Centraal Planbureau (CPB) heeft de inflatie voor 2023 op 4,8% geraamd (per augustus 2023). Bij het opstellen van de AGV-begroting 2023 werd het door het CPB verwachte inflatiepercentage van 5,8% gehanteerd; een bijstelling van het jaar 2023 is hierdoor nodig. De materiële kosten kunnen in de Begroting 2024 met -1% (5,8% -/- 4,8%) verlaagd ten opzichte van de Begroting 2023. Het Dagelijks bestuur heeft besloten deze correctie niet door te voeren omdat in de afgelopen perioden langjarige contracten zijn afgesloten waarin hoge inflatiecijfers zijn doorberekend.
In de Begroting 2024 is rekening gehouden bij een inflatie van 3,5%. De inflatie in de Begroting 2024 komt 3,5% zonder correctie 2023.

Voor de lonen en sociale premies in 2024 is de verwachte mutatie 8%. In de uitkomst van de nieuwe cao voor 2024 wordt een loonstijging verwacht van 5,5% en daarnaast een stijging van de sociale premies met 2,5%. In de Begroting 2023 is gerekend met een loonstijging van 4% de daadwerkelijke stijging is in 2023 uitgekomen op 8%. In de Begroting 2024 is voor het jaar 2023 een correctie doorgevoerd van 4%.
Per saldo komt de loon- en premiestijging in 2024 uit op 12%. De verwachte stijging voor 2024 (8%) en een bijstelling over 2023 (4%).

De budgetten in de (meerjaren)begroting zijn gebaseerd op het verwachte prijspeil in 2023, dus nog zonder verwachte stijgingen in de toekomst.

Afschrijvingsbeleid
Het bestuur evalueerde in 2020 de *Nota Financieel Beleid AGV 2016* en oordeelde dat deze voldoet en dat er geen reden is om het beleid aan te passen. In de nota is onder andere het afschrijvingsbeleid beschreven.
In principe wordt op alle investeringen lineair afgeschreven, met uitzondering van de RWZI Amsterdam-West. Om budgettaire redenen wordt deze RWZI vanaf 2006 afgeschreven op basis van annuïteiten.

Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen toen gemiddeld 6,26% rente. De financiering moet worden aangevuld, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde. Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel flink voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente inmiddels is teruggelopen naar 3,4%.

Kapitaallasten
De financiering van investeringen geschiedt met externe geldleningen. Tijdelijk (tot de grens van de kasgeld-limiet) vindt financiering met (goedkoper) kort geld plaats. Op basis van de huidige renteniveaus is de gemiddelde financieringsrente (met uitzondering van de RWZI Amsterdam-West) bepaald op 2,4%.

In de meerjarenraming van de begroting zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen van gerealiseerde investeringen én een deel (70%) van de kapitaallasten van de geplande nog uit te voeren investeringen, zoals die in het MIP zijn vermeld.

Ervaringscijfers leren dat door diverse oorzaken niet altijd projecten binnen de oorspronkelijke planning van geld en tijd tot uitvoering komen. Om de belastingtarieven voor de burgers en bedrijven niet te belasten met kosten, die volgens de ervaringscijfers niet worden gemaakt, worden de kapitaallasten van nieuwe investeringen niet volledig begroot (in 2024 70%).

1.3 Incidentele baten en lasten
De paragraaf over de incidentele baten en lasten bevat een overzicht van de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande en komende begrotingsjaren moeten worden beschouwd. In 2024 zijn er geen incidentele posten die vervallen.

1.4 Kostentoerekening

De systematiek van kostenverbijzondering kent het gebruik van kostensoorten, producten en kostendragers. De geraamde kostensoorten (behandeld in hoofdstuk 3) bestaan ten eerste uit de directe kosten en opbrengsten van AGV zelf. Dit betreft onder andere de apparaatskosten van het bestuur (zoals personeelskosten, vergaderkosten, kantoorkosten, representatie en lidmaatschap UvW), die ten laste van het product Bestuur komen. Daarnaast zijn er een aantal specifieke kosten en opbrengsten van eigendommen van AGV, zoals opbrengst van huren en pachten en liggelden. Deze posten zijn rechtstreeks gekoppeld aan een product. Dit laatste is ook het geval bij de belangrijke kostencomponent kapitaallasten, die voor 2024 bestaat uit rente en afschrijving van gereedgekomen investeringen tot en met 2023.

Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten die Waternet in rekening brengt. Deze bestaan uit zogeheten apparaatskosten. De apparaatskosten betreffen alle personeelsgebonden kosten en kosten van centrale ondersteuning van Waternet. Met uitzondering van een beperkt deel van de centrale ondersteuning, dat rechtstreeks ten laste van producten en programma's wordt gebracht, worden de apparaatskosten van Waternet op basis van direct productieve uren doorbelast naar de producten en programma's. De taakkosten, de directe kosten, zoals aannemerskosten en kosten van chemicaliën worden rechtstreek in de administratie van AGV verantwoord.

Overeenkomstig bovenstaande beschrijving worden alle kosten doorbelast naar de beleidsproducten van de BBP-systematiek. Gelijktijdig worden ze ook doorbelast naar de effecten die het Algemeen bestuur heeft vastgesteld (Waterveiligheid, Voldoende water, etc.). De kosten per beleidsproduct zijn gekoppeld aan de reglementaire taken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer, de zogeheten kostendragers. Deze worden gefinancierd uit de opbrengst uit de zuiveringsheffing, de watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing. De begroting naar kostendragers is in hoofdstuk 3.2 opgenomen.

Kostenmatrix AGV

AGV hanteert de voorgeschreven BBP-systematiek van beleids- en beheerproducten. Op basis van de matrix op de volgende pagina zijn de kosten per beleidsproduct gekoppeld aan de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer.

MATRIX AGV-TAKEN Verdeling beleidsproducten naar kostendrager	Zuiverings-beheer	Watersysteem-beheer
1. Eigen plannen		100,00%
2. Plannen van derden		100,00%
3. Beheersinstrument waterkeringen		100,00%
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen		100,00%
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding		100,00%
6. Beheersinstrumenten watersystemen		100,00%
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen		100,00%
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen		100,00%
9. Beheer hoeveelheid water		100,00%
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen		100,00%
11. Monitoring watersystemen		100,00%
12. Getransporteerd afvalwater	100,00%	
13. Gezuiverd afvalwater	100,00%	
14.Verwerkt slib	100,00%	
15. Afvalwaterbehandeling door derden	100,00%	
19. Beheersinstrumenten vaarwegen en havens		100,00%
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens		100,00%
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens		100,00%
22. Beheer Keurkwartet en VTH-Beleid		
23. Vergunningen en meldingen		100,00%
24. Adviezen vergunningen		100,00%
25. Toezicht		100,00%
26. Handhaving		100,00%
27. Regulering lozingen		100,00%
31. Belastingheffing	45,00%	55,00%
32. Invordering	45,00%	55,00%
33. Bestuur	50,00%	50,00%
34. Externe communicatie	50,00%	50,00%

Classificatie: Intern

Onderbouwing verdeelsleutels
De aan de waterschappen opgedragen taken bevatten de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater. De kosten ten laste van de kostendrager zuiveringsbeheer zijn expliciet beschreven in de wet en omvatten de kosten van het transport en de zuivering van afvalwater, de lozing van het effluent, de verwerking van slib dat tijdens het zuiveringsproces tot stand komt en de door derden voor het waterschap uitgevoerde zuivering (producten 12 tot en met 15).
De kostendrager watersysteembeheer omvat alle overige kosten, zoals de zorg voor waterkering, waterkwantiteit én overige activiteiten (producten 1 tot en met 11 en 19 tot en met 27).
De kosten van de producten 25 tot en met 27 komen volledig ten laste van het watersysteembeheer.
Deze taken hebben als primair doel het watersysteem zo min mogelijk te belasten, door regulerend op te treden bij de bron: de zogeheten directe en indirecte lozingen.

De producten 31 Belastingheffing en 32 Invordering zijn op basis van de te verrichten activiteiten en het bijbehorende capaciteitsbeslag voor 45% toe te rekenen aan zuiveringsbeheer en voor 55% aan watersysteembeheer. De producten 33 Bestuur en 34 Communicatie worden vanwege de integrale verantwoordelijkheid van het Bestuur voor zowel het zuiverings- als watersysteembeheer voor een gelijk deel aan beide taken toegerekend.

1.5 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Het Bestemmingsfonds Saneren Vecht nu, bestemd voor de nazorg, bevat begin 2023 € 0,9 miljoen. Na de voorgenomen vrijval van € 0,3 miljoen in 2023 resteert een bedrag van € 0,6 miljoen per beging 2024.

1.6 Waterschapsbelasting

Hoofdlijnen diverse belastingen
De belastingheffing heeft betrekking op de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteem-heffing.

De verontreinigingsheffing is gebaseerd op de *Waterschapswet* en de *Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht*. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

De zuiveringsheffing is gebaseerd op de *Waterschapswet* en de *Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht*. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater door het afvoeren via een riool of zuiveringtechnisch werk.

De watersysteemheffing wordt geheven op basis van de *Waterschapswet* en de *Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht*. Deze heffing wordt opgelegd aan eigenaren (of andere zakelijk gerechtigden) van een onroerende zaak. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebouwd, natuurterreinen en ongebouwd eigendom. Daarnaast wordt aan alle huishoudens die op 1 januari een woonruimte in gebruik hebben een aanslag watersysteemheffing voor ingezetenen opgelegd.

Kwijtscheldingsbeleid
Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht hanteert het ruimste kwijtscheldingsbeleid dat binnen de huidige regelgeving mogelijk is. AGV hanteert de 100%-norm (om voor kwijtschelding in aanmerking te komen moet men op of onder bijstandsniveau zitten). Voor AOW-gerechtigden wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-bedragen. Ook kleine zelfstandigen komen in aanmerking voor kwijtschelding (voor privéschulden).
Tot slot wordt bij het bepalen van de betalingscapaciteit rekening gehouden met de bijdragen voor kinderopvang.

Classificatie: Intern

Men krijgt automatisch kwijtschelding als blijkt dat men daar meerdere jaren achtereen voor in aanmerking kwam en nog steeds voldoet aan de voorwaarden op basis van gegevens van de Belastingdienst en andere instanties. Men ontvangt daarvan bericht en er wordt in die gevallen geen aanslagbiljet verstuurd.
Voor de eigenarenheffingen wordt geen kwijtschelding verleend

Voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid werkt AGV zoveel mogelijk samen met gemeenten in het beheergebied: momenteel Amsterdam, Hilversum (inclusief Wijdemeren), Gooise Meren, Amstelland (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, De Ronde Venen en Uithoorn) en BGHU (Stichtse Vecht, Utrecht, De Bilt). Met kwijtschelding is een bedrag gemoeid van € 21 miljoen.

Kwijtschelding				
	aantal	tarief	raming 2023	raming 2024
zuiveringsheffing	123.575	62,37	7.707.370	
	123.575	91,25		11.276.220
watersysteemheffing, Ingezetenen	10,33%		8.049.210	
	10,00%			9.724.510
Totaal			**15.756.580**	**21.000.730**
toename, absoluut				**5.244.150**
toename, relatief				**33,3%**

Tariefbepaling
De tarieven worden jaarlijks vastgesteld. Ze worden bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose voor zowel de zuiveringsheffing als de watersysteemheffing. Het tarief van de verontreinigingsheffing is gelijk aan het tarief van de zuiveringsheffing.

Het begrotingsvolume 2024 en het verwachte meerjarenverloop van de kosten tot en met 2028 vormen de basis voor de tariefbepaling. Deze kosten worden afgezet tegen de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat. Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegalisatie-reserves betrokken. In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van vijf jaar volledig ingezet. Binnen die periode moet er een volledige kostendekking zijn.
Het is toegestaan[2] dat de stand van de tariefegalisatiereserve binnen de planperiode in een jaar tijdelijk negatief uitvalt. Dat zou nodig kunnen zijn om gedurende de planperiode een gewenst tariefverloop te kunnen realiseren. De randvoorwaarde is dat de negatieve stand binnen een jaar moet zijn ingelopen.
In uitzonderingsgevallen is het toegestaan dat de negatieve stand gedurende een langere periode wordt ingelopen. Voorwaarde is dat het totale eigen vermogen niet negatief is. Dit betekent dat er voor een eventuele negatieve stand in de tariefegalisatiereserve compensatie beschikbaar moet, zijn via een positieve stand in de algemene reserve. Dit laatste is een aanvulling op de algemene voorwaarde dat de meerjarenraming (over 5 jaren) aan het eind van de prognoseperiode volledig kostendekkend is.

Hieronder wordt per heffing een prognose van het tarief- en reserveverloop gepresenteerd, waarvan de ramingen voor de jaren ná 2024 indicatief zijn. De nettolasten zijn geraamd op het prijspeil van 2024 en vanaf 2025 dus nog exclusief inflatie.

[2] Addendum Nota Financieel beleid, opnieuw vastgesteld door het AB in 2020

Classificatie: Intern

ZUIVERINGSHEFFING

Het tarief wordt uitgedrukt als een bedrag per vervuilingseenheid (v.e.). Het totale aantal afgeronde v.e. voor 2024 is geraamd op netto 1.584.655. Dit is te splitsen in 12.000 v.e. voor directe lozingen en 1.572.655 v.e. voor indirecte lozingen.

Ten opzichte van de Begroting 2023 is dat een afname van ca 54.497 v.e., circa 3,5%, voor de indirecte lozingen; het aantal v.e. voor de directe lozingen blijft gelijk.

PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP ZUIVERINGSHEFFING

Op basis van het vorenstaande is het volgende overzicht samengesteld.

jaar	exploitatie-lasten (x €1.000) -A-	rekenkundig tarief B=A/C	aantal v.e. -C-	**tarief** -D-	**tarief stijging in %** -E-	egalisatie-reserve 1/1 (x €1.000) -F-	mutatie in reserve (x €1.000) G=CxD-A	rente mutatie (x €1.000) -H-	egalisatie-reserve 31/12 (x €1.000) I=F+G+H
2023	105.854	64,58	1.639.152	**62,37**	8,0%	0	0	0	0
2024	143.129	90,32	1.584.655	**91,25**	46,3%	0	1.471	29	1.500
2025	132.165	81,43	1.623.121	**91,25**	0,0%	1.500	15.945	379	17.824
2026	137.105	83,76	1.636.828	**91,25**	0,0%	17.824	12.256	958	31.038
2027	143.182	86,74	1.650.686	**91,25**	0,0%	31.038	7.443	1.390	39.872
2028	146.501	88,00	1.664.697	**91,25**	0,0%	39.872	5.403	1.703	46.978

Het tarief van de zuiveringsheffing stijgt met 46,3% naar € 91,25 per vervuilingseenheid ten opzichte van de Begroting 2023.

De reserve wordt over een voortschrijdende periode van vijf jaar in principe volledig ingezet bij de bepaling van het tarief in meerjarig perspectief. Dit betekent dat zij na vijf jaar niet tot nul zijn gereduceerd, maar dat de inzet van de reserves voortdurend over de termijn van vijf jaar wordt bepaald.

Aan het eind van de planperiode resteert een stand van € 47 miljoen in de tariefegalisatiereserve. De reserve kan worden ingezet ter financiering van het coalitieakkoord Waterkracht.

VERONTREINIGINGSHEFFING

Voor directe lozingen wordt een aanslag verontreinigingsheffing opgelegd. Het tarief verontreinigingsheffing is wettelijk gelijkgesteld aan het tarief zuiveringsheffing, en het stijgt eveneens naar € 91,25.

De opbrengst verontreinigingsheffing (voor 2024 begroot op ruim € 1 miljoen) komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer en beperkt daarmee de tarieven van de watersysteemheffing. Er worden geen wijzigingen in het aantal v.e. voor directe lozingen verwacht.

WATERSYSTEEMHEFFING

A. Prognose in meerjarig perspectief

De netto kosten van de meerjarenbegroting uit hoofdstuk 3.1 komen met toepassing van de matrix voor de kostenverdeling naar financieringsbronnen (zie hoofdstuk 3.2) gedeeltelijk ten laste van het watersysteem-beheer.

De opbrengst verontreinigingsheffing komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer.

Het saldo hiervan moet worden gedekt door de opbrengst watersysteemheffing. De exploitatielasten in kolom A zijn inclusief het bedrag van kwijtschelding en oninbaar (voor 2024 geraamd op circa € 9,7 miljoen), dat tevens door de tarieven moet worden goedgemaakt.

Classificatie: Intern

PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP WATERSYSTEEMHEFFING

Op basis van het vorenstaande is het volgende overzicht samengesteld.

jaar	exploitatie-lasten (x €1.000) -A-	draagvlak (x €1.000) -B-	voorgestelde stijging -C-	dekking incl. stijging (x €1.000) -D-	egalisatie-reserve 1/1 (x €1.000) -E-	mutatie in reserve (x €1.000) F=D-A	rente-mutatie (x €1.000) -G-	mutatie door opbrengst eigendommen -H-	egalisatie-reserve 31/12 (x €1.000) I=E+F+G+H
2023	144.160	125.605	**12,5%**	141.309	11.464	-8.331	270	0	3.403
2024	176.875	141.309	**24,8%**	176.354	3.403	-522	126	0	3.007
2025	178.781	176.354	**3,0%**	181.644	3.007	2.863	178	0	6.047
2026	186.191	181.644	**3,0%**	187.094	6.047	903	260	0	7.210
2027	192.238	187.094	**3,0%**	192.706	7.210	468	298	0	7.976
2028	196.340	192.706	**3,0%**	198.488	7.976	2.147	362	0	10.485

Met de inzet van de tariefegalisatiereserve stijgen de tarieven binnen de watersysteemheffing voor 2024 gemiddeld met 24,8% ten opzichte van de Begroting 2023.
Aan het eind van elk jaar is de reserve positief. In 2028, aan het einde van de planperiode resteert een stand van ruim € 10,4 miljoen in de tariefegalisatiereserve.

B. Kostentoerekening naar de categorieën

De taakkosten van het watersysteembeheer, voor zover gedekt uit de watersysteemheffing, worden toegedeeld naar de verschillende categorieën. Hiervoor worden de percentages van de Kostentoedelingsverordening AGV 2023 toegepast. Daarbij wordt er gedifferentieerd binnen de categorie ongebouwd: voor verharde wegen (en aanhorigheden) wordt het tarief met 100% verhoogd, ofwel er geldt een dubbel tarief.
De perceptiekosten, de kwijtschelding en de post oninbaar worden direct aan de betreffende categorie toegedeeld. De inzet van de tariefegalisatiereserve in 2024, zoals die is bepaald bij de meerjarige tariefprognose, wordt in verhouding van het totaal aan taakkosten plus perceptiekosten naar de desbetreffende categorie toegerekend.

Kostentoedeling Watersysteembeheer (x€1.000)	**Ingezetenen**	**Gebouwd**	**Natuur**	**Overig Ongeb./wgn**	**Totaal**
Taakkosten	92.087	56.775	24,6	4.592	153.479
Perceptiekosten	3.945	6.847	30,7	384	11.207
Totaal	96.032	63.622	55,2	4.976	164.686
Kwijtschelding	9.725				9.725
Oninbaar	1.840	416			2.256
Kleine aanslagen		196		13	209
Te dekken lasten	107.597	64.234	55,2	4.989	176.875
Inzet tarief egalisatiereserve	-304	-202	0	-16	-522
Te dekken door tarieven	**107.293**	**64.033**	**55**	**4.973**	**176.354**

Classificatie: Intern

C. Grondslagen/draagvlakken

Voor de prognose van de tarieven per heffing en binnen de watersysteemheffing per categorie is gebruik gemaakt van de volgende eenheden. De draagvlakken zijn ten opzichte van de Voorjaarsnota 2024-2028 aangepast op grond van actuele gegevens.

Categorie	Eenheid	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Watersysteemheffing:							
-Ingezetenen	woonruimte	630.229	631.347	638.292	651.256	658.420	665.663
-Gebouwd	WOZ-waarde (x €1.000)	409.466.154	422.069.131	443.172.587	465.331.216	488.597.777	513.027.666
-Natuurterrein	oppervlakte in ha.	12.624	12.624	12.624	12.624	12.624	12.624
-Overig ongebouwd	oppervlakte in ha.	31.637	31.558	31.479	31.400	31.322	31.244
-Wegen	oppervlakte in ha.	5.809	5.838	5.867	5.896	5.925	5.955
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	1.639.152	1.584.655	1.623.121	1.636.828	1.650.686	1.664.697
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000

Toelichting

- Ingezetenen: Op grond van ervaringscijfers van de afgelopen jaren is het aantal ingezetenen ten opzichte van de begroting 2023 iets (met minder dan 6.000) omlaag bijgesteld. Vervolgens is, zoals elk jaar, rekening gehouden met 1,1% verwachte groei in 2024;
- Gebouwd: De cijfers voor de ontwikkeling van de WOZ-waarden in de gemeenten in het gebied van AGV worden aangeleverd door de bronhouder van de Landelijke Voorziening: de Waarderingskamer. De WOZ-waarde in de gemeente Amsterdam is bepalend voor ca. 69% van de totale WOZ-waarde in AGV-gebied. Omdat het zo'n grote invloed heeft, wordt daar altijd apart navraag gedaan.
  Op het moment van schrijven van deze tekst is die informatie echter nog maar beperkt voor handen omdat veel gemeenten – waaronder Amsterdam - nog niet beschikken over alle gegevens. Voor woningen komt dat omdat er – vooral in Amsterdam – nog veel nieuwbouw en bouwterreinen moeten worden gewaardeerd. Voor niet-woningen speelt dit nog meer. Daarnaast zijn er landelijk, bij alle gemeenten, veel meer waarde-bezwaren binnengekomen die deels nog behandeld moeten worden. Voor een belangrijk deel komt dit door de grote toename van het aantal bezwaren via non-profit bureaus. Dit kan ook nog tot wijzigingen leiden.
  De gemeenten kunnen op dit moment dus alleen nog indicaties geven. Uit dat beeld blijkt dat bij de andere gemeenten dan Amsterdam de waarde gemiddeld met 1% daalt, maar daar staat de jaarlijkse areaal-uitbreiding van 1% tegenover. Per saldo is het beeld dus 0% stijging. In Amsterdam is de waarde van woningen – inclusief areaaluitbreiding – echter gedaald met 3,5%. Voor niet-woningen zijn de waarden in Amsterdam met 3% gestegen; daarbuiten is het ook in dit geval 0%.
  De gegevens over de WOZ-waarden zullen op zijn vroegst in september beschikbaar zijn. Het is niet ondenkbaar dat dit nog tot forse verschuivingen zal leiden. Als dit het geval is, zal dit alsnog in het draagvlak voor de begroting 2023 worden aangepast. Als de begroting in november wordt vastgesteld, is dit in ieder geval verwerkt. Overigens goed te bedenken dat als de waarde afneemt, het tarief gemiddeld navenant stijgt. Dat heeft dus in zoverre – los van de algemene tariefverhogingen – geen invloed op de hoogte van de aanslag. Het omgekeerde geldt uiteraard ook.
- Natuurterreinen: op grond van ervaringscijfers is de prognose dat deze oppervlakte gelijk blijft;
- Ongebouwd: ook op grond van ervaring is de aanname dat de oppervlakte ongebouwd jaarlijks met 0,25% daalt;
- Wegen: aangenomen wordt dat deze oppervlakte jaarlijks met 0,5% stijgt;
- Net als bij de ingezetenen is het aantal vervuilingseenheden voor de zuiveringsheffing particulieren op grond van realisatiecijfers omlaag bijgesteld. Het effect is zelfs nog iets groter dan bij ingezetenen. Vervolgens is rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van het aantal vervuilingseenheden met 1,1%.

Classificatie: Intern

Voor bedrijven laten de realisatiecijfers een daling zien ten aanzien van de begroting 2023. Een analyse op de gegevens van meerdere jaren laat zien dat deze daling structureel is. Daarom wordt het aantal vervuilingseenheden in de begroting 2024 (en daarna) lager geraamd.

- Verontreinigingsheffing: de verontreinigingsheffing wordt vrijwel geheel opgebracht door bedrijven. Hier wordt bovengenoemde ontwikkeling bij de zuiveringsheffing bedrijven niet waargenomen. Daarom wordt uitgegaan van een gelijkblijvend aantal vervuilingseenheden.

D. Tarieven per categorie binnen de watersysteemheffing

Op basis van het vorenstaande zijn de volgende tarieven per categorie berekend.

Tarief per eenheid /Categorie:	2023	2024	Prognose 2025	2026	2027	2028
Ingezetenen	€ 136,48	**€ 169,94**	€ 173,40	€ 175,21	€ 178,64	€ 182,08
Gebouwd	0,012522%	**0,015171%**	0,014846%	0,014540%	0,014245%	0,013964%
Natuurterreinen	€ 3,55	**€ 4,36**	€ 4,36	€ 4,40	€ 4,46	€ 4,54
Overig: ongebouwd	€ 91,99	**€ 115,03**	€ 118,47	€ 122,04	€ 125,72	€ 129,53
wegen	€ 183,98	**€ 230,06**	€ 236,94	€ 244,08	€ 251,44	€ 259,06

De tabel geeft aan dat de stijging niet voor elke categorie gelijk is. De verschillen ontstaan door een combinatie van de ontwikkeling van het draagvlak per categorie en de kostentoedelingsverordening.

Classificatie: Intern

E. Ontwikkeling lastendruk per profiel

Elk huishouden en bedrijf krijgt van het waterschap een aanslag met een of meerdere heffingen.
In onderstaande tabel zijn per profiel (zie onderstaande verklaring op elk van de groepen) de absolute én procentuele verschillen daartussen weergegeven.

Aanslag in € voor:	Tarieven 2024	Tarieven 2023	Verschil Absoluut	Verschil Relatief
Huishouden:				
a. meerpersoons; eigenaar	**€ 482**	**€ 355**	**€ 126,72**	**35,7%**
b. meerpersoons; eigenaar	**€ 520**	**€ 386**	**€ 133,35**	**34,5%**
c. meerpersoons; gebruiker	**€ 444**	**€ 324**	**€ 120,10**	**37,1%**
d. één-persoons; eigenaar	**€ 299**	**€ 230**	**€ 68,96**	**30,0%**
e. één-persoons; eigenaar	**€ 337**	**€ 261**	**€ 75,59**	**28,9%**
f. één-persoons; gebruiker	**€ 261**	**€ 199**	**€ 62,34**	**31,4%**
g. Agrarisch bedrijf	**€ 3.186**	**€ 2.517**	**€ 669**	**26,6%**
g. Agrarisch bedrijf	***€ 4.948***	***€ 3.927***	***€ 1.021***	***26,0%***
h. Natuurterrein	**€ 4.360**	**€ 3.550**	**€ 810**	**22,8%**
i Groothandel	**€ 1.277**	**€ 924**	**€ 352**	**38,1%**
j. Middelgroot metaalbedrijf	**€ 42.883**	**€ 29.569**	**€ 13.314**	**45,0%**

Omschrijving profielen:

a. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €250.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.
b. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €500.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.
c. Meerpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 3 v.e.
d. Eénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €250.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.
e. Eénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €500.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.
f. Eénpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 1 v.e.

g. Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €240.000, 25 ha ongebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.
g. Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €480.000, 40 ha ongebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.

h. Natuurterrein van 1.000 ha

i. Groothandel met een WOZ-waarde van €2.400.000 en vervuilingswaarde van 10 v.e.

j. Bedrijf met een WOZ-waarde van €12.000.000 en vervuilingswaarde van 450 v.e.

Classificatie: Intern

1.7 Weerstandsvermogen

Algemeen

Waterschappen moeten beleid formuleren met betrekking tot het weerstandsvermogen (op grond van de verslaggevingsregels). Dit weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om niet-begrote tegenvallers op te vangen, zonder dat de taakuitoefening daardoor in het gedrang komt.
Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de relatie tussen de beschikbare middelen (de weerstands-capaciteit) en de risico's waarvoor geen dekking is in de begroting of die anderszins zijn gedekt, zoals door beheersmaatregelen. Waterschappen zijn vrij om te bepalen hoe zij daar inhoud aan geven. AGV heeft het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgelegd in de *Nota Financieel Beleid AGV*.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de financiële mogelijkheden om calamiteiten en onvoorziene zaken op te vangen, zonder dat dit consequenties heeft voor de voortzetting van het bestaande beleid.
Het is AGV-beleid om risico's en calamiteiten zoveel mogelijk op de momenten waarop deze zich voordoen financieel binnen de begroting op te lossen. Indien hiervoor onvoldoende dekking wordt gevonden, kan het waterschap twee bronnen inzetten: de algemene reserves en - in het uiterste geval - de belastingheffing.

Algemene reserves

AGV heeft algemene reserves ingesteld voor het opvangen van financiële gevolgen van calamiteiten en onzekere gebeurtenissen. In de Begroting 2024 doteert het bestuur € 13 miljoen aan de algemene reserve zuiveringsheffing om de negatieve stand aan te zuiveren. Daarnaast stelt het bestuur een extra algemene risicoreserve in voor het geval geen koepelvrijstelling meer mag worden toegepast op de dienstverlening door Waternet aan het waterschap en de gemeente (plus voor overige risico's, zoals stijgende rentelasten).
Binnen het eigen vermogen heeft AGV een aantal bestemmingsreserves, die vanwege de vastgestelde bestemming niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend.

bedragen x €1.000 RESERVES EN VOORZIENINGEN	per 1/1 2024	per 31/12 2024
Algemene reserves		
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer	-13.043	0
- Algemene reserve Watersysteembeheer	2.571	2.673
- Algemene risicoreserve	0	15.000
Totaal algemene reserves	-10.473	17.673
Bestemmingsreserves (en -fonds)		
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing	0	1.500
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	3.403	3.007
- Nazorg sanering De Vecht	637	537
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)	4.040	5.044
TOTAAL	**-6.433**	**22.717**

Onbenutte belastingcapaciteit

Anders dan gemeenten en provincies zijn waterschappen volledig autonoom waar het gaat om de vaststelling van belastingtarieven. Dat biedt waterschappen de mogelijkheid om onvoorziene financiële tegenvallers, voor zover daar geen andere dekking voor is, in het uiterste geval op te vangen door een verhoging van de (toekomstige) tarieven. Dit wordt aangeduid als 'onbenutte belastingcapaciteit'. In beginsel is de onbenutte belastingcapaciteit onbeperkt. Bij het bepalen van de belastingtarieven gaat het AGV-bestuur uit van een gelijkmatige tariefontwikkeling.

Classificatie: Intern

Risico's

Risicomanagement
Het herkennen en het effectief beheersen van risico's, zoals het voorkomen van overstromingen en voorkomen van vervuiling van oppervlaktewater, is een continue proces en behoort tot de primaire taken van AGV. Zoals iedere andere organisatie heeft ook AGV rekening te houden met de kans dat er ongewenste gebeurtenissen, ofwel risico's, optreden die negatieve gevolgen kunnen hebben op de uitvoering van haar taken en de realisatie van de beoogde doelen.
Op meer en meer plekken worden risico's proactief geïdentificeerd en centraal geregistreerd in het risicoregister van AGV. In de jaarplannen voor 2024 koppelen de afdelingshoofden de risico's van hun onderdeel aan de AGV-doelstellingen. Daarmee krijgt de organisatie steeds meer grip op het bereiken van de doelstellingen. Het bestuur van AGV wordt hiermee ook in staat gesteld om meer risico-gebaseerde besluiten te nemen.

De risicoanalyses geven inzicht in de omvang van de zogenaamde financiële restrisico's waar AGV mee te maken heeft. Het bepalen van de omvang van de financiële restrisico's is belangrijk omdat het de basis vormt voor het bepalen van de gewenste minimale omvang van de weerstandscapaciteit; de minimale financiële buffer die aangehouden moet worden om te voorkomen dat een ongewenste gebeurtenis die niet anderszins financieel is afgedekt (door bijvoorbeeld verzekeringen en/of voorzieningen) de financiële huishouding van AGV ernstig verstoort.

De omvang van de weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve en is begin 2024 negatief. In 2024 zal het bestuur de negatieve stand wat de algemene reserve zuiveringsheffing weer aanzuiveren.

Restrisico's

<u>Realisatiegraad voorgenomen investeringen</u>
De afgelopen jaren is gebleken dat de realisatiegraad van de voorgenomen investeringen achterblijft.
In de meerjareninvesterplanning wordt een deel overprogrammering toegepast om in te kunnen spelen op veranderingen en daarmee te kunnen schuiven in werkzaamheden waar het mogelijk en passend is.
Het gevolg van het niet realiseren van de voorgenomen investeringen is dat het behalen van resultaten en effecten later in de tijd plaats heeft, zoals bijvoorbeeld de maatregelen kaderrichtlijn water (KRW).
In financiële zin is het risico afgetopt door in de begroting uit te gaan van een realisatiegraad van 70% van de meerjarige investeringsplanning.

<u>Verjaringstermijn oude aanslagen</u>
Per 1 januari 2024 verjaart de mogelijkheid tot het heffen van aanslagen voor het belastingjaar 2021 en de aanslagen zuiveringsheffing bedrijven voor 2020. Op dit moment is € 182,5 miljoen opgelegd over het jaar 2021. De komende maanden wordt hard gewerkt om het resterende bedrag ad € 21,1 miljoen op te leggen. Natuurlijk is er altijd een risico dat dit niet geheel gehaald wordt, zodat een deel hiervan alsnog verjaart. Dat kan gebeuren doordat er toch nog functionaliteiten niet op tijd geleverd worden, maar vooral omdat het verwerken van het restant van de achterstand voor 2021 gepaard gaat met veel handmatig en arbeidsintensief werk. Ook daarvoor worden mogelijke oplossingen onderzocht en geïmplementeerd, maar over de uitkomst is op het moment van schrijven nog geen zekerheid.
Per 1 januari 2025 gaat het bovenstaande ook gelden voor het belastingjaar 2022. Dit betekent dat in 2024 alles over belastingjaar 2022 moet zijn opgelegd. Op dit moment is € 147,8 miljoen van het totaal van € 224,8 miljoen *(volgens raming)* opgelegd. De verwachting is dat het resterende bedrag van € 77 miljoen alsnog zal worden opgelegd, maar een zeker risico is daarbij nooit geheel uit te sluiten.

<u>Renterisico</u>
AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor renteschommelingen.
De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa is grotendeels afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.

Classificatie: Intern

Het ongedekte deel wordt zolang mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening-courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Het totaal van de rente voor 2024 is begroot op 2,4%. Dit percentage wordt de omslagrente genoemd; het gemiddelde van alle geldleningen en de rente op de rekening-courant.

Renteschommelingen kunnen er enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1,2 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen kort geld plus 1% van € 80 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,5% op de exploitatie-begroting van totaal € 308,9 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

In de begroting 2024 is € 2,5 miljoen opgenomen om de rentelasten te kunnen dekken van de kasgeldleningen als gevolg van de vertraging in de belastingaanslagoplegging (conform kaderbrief 2024). Het betreft hier de rentelasten van de kasgeldleningen die in 2023 zijn aangetrokken die doorlopen in 2024 en pas in de loop van 2024 worden afgelost. Indien vertraging optreedt in de inning van de belastingheffing zal aanvullend moeten worden geherfinancierd en/of eventueel bijgeleend. Met een rentepercentage van ruim 4%, die tevens kan stijgen, kunnen de rentelasten in 2024 nog fors stijgen. Het in de begroting opgenomen bedrag van € 2,5 miljoen zal mogelijk niet voldoende zijn. Immers, de belastingontvangsten in 2024 zullen voornamelijk bestaan uit de aanslagen uit het belastingjaar 2023. Hoeveel ontvangsten uit aanslagen van begrotingsjaar 2024 zullen bedragen, is nog onzeker.

Opbrengsten uit belastingen
Binnen de huidige macro-economische trends bestaat een mogelijk toenemend risico op het oplopen van achterstallige betalingen, met name bij de betaalmethode handmatig. Een adequaat herinneringenproces is van belang om openstaande heffingen snel op te kunnen volgen. Anders neemt uiteindelijk het risico op oninbaarheid verder toe.

Governancetraject
Een onzekerheid is gelegen in het governancetraject, waarin de aansturing en inrichting van Waternet tegen het licht wordt gehouden. De onzekerheid betreft niet alleen de direct aan (de voorbereiding en implementatie van) de besluitvorming verbonden kosten, maar ook het effect op de mobiliteit van de medewerkers van Waternet. De invulling van vacatures verloopt moeizaam of mondt noodgedwongen uit in een beroep op externe inzet. Deze ontwikkeling brengt materiële onzekerheden met zich mee, die mogelijk kunnen leiden tot een grotere bandbreedte van afwijkingen in de realisatie ten opzichte van de begroting.

PFAS, Pas en Omgevingswet
De vastgestelde kaders voor PFAS beschermen mens en milieu, maar leiden voor projecten van AGV/Waternet tot hogere kosten in de voorbereiding en soms ook in de uitvoering. In 2024 en vermoedelijk ook na 2024 zullen we rekening moeten houden met vertraging en hogere kosten van GGW-projecten (grond/weg/waterbouw). Het toepassen van de nieuwe regels zal nog steeds kostenverhogend kunnen zijn in de (voorbereiding en de) uitvoering.
Onder de Omgevingswet kunnen gemeenten lokale maximale waarden stellen aan zeer zorgwekkende stoffen (ZZS-stoffen), die lager zijn dan de genoemde waardes uit het Handelingskader. Dat leidt sneller tot afvoer van bagger naar depots en aldus hogeren kosten in de uitvoering. De problematiek van de ZZS is daarom als een risico te beschouwen.

Verzoek schadevergoeding Noorderpark

Ter uitvoering van het watergebiedsplan Noorderpark is door AGV medio 2018 een compensatieaanbod gedaan van circa € 40.000 aan een bewoonster. Deze kon zich niet vinden in dat aanbod en heeft in november 2018 een verzoek om nadeelcompensatie ingediend op basis van hoofdstuk 6 van de Keur AGV 2017 (voorheen de Verordening schadevergoeding en tegenwoordig hoofdstuk 4 Keur 2019). Het waterschap heeft advies ingewonnen en de nadeelcompensatie bepaald op € 40.000. Verzoekster heeft bezwaar gemaakt tegen dat besluit. Het dagelijks bestuur heeft het bezwaarschrift - na nogmaals extern advies te hebben ingewonnen - op 28 februari 2022 ongegrond verklaard. Er is beroep ingesteld tegen dit besluit. De zittingsdatum is nog niet bekend. Het maximale risico bedraagt blijkens de claim € 250.000.

Stikstofdepositie in Natuurgebieden

Onderhoudsbaggerprojecten hebben vooralsnog een vrijstelling voor een vergunning Natura2000 voor stikstofdepositie. Terreinbeheerders van natuurgebieden (zowel Natura 2000 als andere natuurgebieden) willen steeds vaker de bagger niet verspreid hebben op aangrenzend perceel, maar de bagger laten afvoeren naar een (weiland)depot. Hiermee worden stikstof en andere vermestende stoffen zoals fosfaat zoveel mogelijk uit het systeem van het natuurgebied gehouden, maar leidt dit tot vertraging in de voorbereiding en tot hogere kosten in de uitvoering van baggeren. De hogere kosten worden ook veroorzaakt doordat onder de Omgevingswet een weilanddepot niet in het natuurgebied mag zijn gelegen. Hierdoor worden de transportafstanden in de regel groter. Het onderhoudsbaggeren in en nabij natuurgebieden is aldus een risico in de voorbereiding en uitvoering van projecten voor de doorlooptijd en de kosten. Het baggerwerk draagt in de regel wel bij aan de instandhouding en soms herstel van Natuurgebieden.

Claim schade aan hoogspanningskabel Lage Klompweg

In 2016 en 2017 heeft AGV een dijkverbetering uitgevoerd aan de Lage Klompweg in Nigtevecht. Tijdens het project heeft de aannemer een houten stuw geplaatst als vervanging van een betonnen stuw. Bij de plaatsing is kennelijk een hoogspanningskabel geraakt met beschadiging van de kabel tot gevolg. Medio 2020 heeft de netbeheerder AGV hiervoor aansprakelijk gesteld. De geleden schade zou € 708.000 bedragen. AGV heeft de claim bij zijn verzekeraar gemeld en inmiddels van de hand gewezen richting de netbeheerder.

Schade dijkverbetering Vreelandseweg, Nigtevecht

De eigenaren van twee woningen (onder een kap) aan de Vreelandseweg te Nigtevecht zijn twee procedures gestart om de schade aan hun woningen ná dijkverbeteringswerkzaamheden vergoed te krijgen. De eigenaren hebben een verzoek om schadevergoeding (nadeelcompensatie) gedaan. Het waterschap heeft dit verzoek aanvankelijk aangehouden (omdat het waterschap ook aansprakelijk is gesteld voor dezelfde schade) maar zal het verzoek, voorlopig begroot op € 146.676, alsnog conform hoofdstuk 4 van de Keur behandelen omdat het daartoe is gehouden.
De eigenaren hebben het waterschap ook gedagvaard (op grond van onrechtmatige daad). Zij hebben Waternet, de aannemer en een adviesbureau eveneens gedagvaard voor dezelfde schade. De zaken worden gevoegd behandeld door de rechtbank Amsterdam. De eigenaren hebben in deze procedure geen schadebedrag genoemd maar vragen aan de rechtbank om de hoogte van de schade te laten bepalen.
Het waterschap en Waternet worden in deze zaak vertegenwoordigd door de verzekeringsmaatschappij.
De verzekeringsmaatschappij heeft op voorhand aangegeven dat een eventuele vergoeding voor schade aan een van de woningen buiten de polisdekking valt vanwege de fundering van de woning. Op 28 september 2023 zal er een comparitie van partijen plaatsvinden.

1.8 Financiering

Algemeen
Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld, die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. In artikel 14 van de verordening zijn de regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgenomen. De regels bevatten de algemene doelstellingen, richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie en inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, waaronder taken en bevoegdheden, verantwoordingsrelaties en bijbehorende informatievoorziening.

Naast de verordening is de financieringsparagraaf een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de *treasury*-functie. De *treasury* is er primair op gericht om betrouwbare en degelijke financiering van de AGV-activiteiten te realiseren
Bij de jaarlijkse begroting wordt de verplichte financieringsparagraaf opgenomen. Deze paragraaf bevat onder andere concrete doelstellingen en geplande transacties voor dat betreffende jaar.

Externe ontwikkelingen
De economie heeft zicht snel hersteld van de coronapandemie. Het Centraal Planbureau verwacht dat de economie in 2022 met 4,6% groeit en 2023 met ruim 1% per jaar. De groei van de economie is mede afhankelijk van de geopolitieke ontwikkelingen.
De Europese Centrale Bank heeft de officiële rentetarieven stapsgewijs verhoog. De verwachting is dat de rente in de komende periode verder zal stijgen. Het verhogen van de rente is bedoeld om de hoge inflatie te beteugelen. Door het lenen van geld duurder te maken, zullen burgers en bedrijven minder gaan kopen, is de theorie. Als de vraag daalt, zullen de prijzen minder hard stijgen.

Financieringsbehoefte

Algemeen
De financieringsfunctie is er primair op gericht te allen tijde de financiering van de AGV-activiteiten te realiseren binnen de algemene uitgangspunten, waaronder de afspraak dat transacties alleen worden gedaan in het kader van financiering van uit te voeren activiteiten die conform de Waterschapswet tot de taak van AGV behoren, te weten het zuiveringsbeheer en het watersysteembeheer.
Er wordt gestreefd naar een financiering tegen zo laag mogelijke kosten. Dit wordt voor een deel bereikt door interne financiering met eigen middelen (zoals reserves) toe te passen. Op de reserves wordt een interne rentevergoeding ten laste van de exploitatiebegroting gebracht, die overeenkomstig de Nota Financieel Beleid AGV 2016 is bepaald.

Financieringsbehoefte
Onder financieringsbehoefte wordt verstaan het aantrekken van externe geldmiddelen in verband met de financiering van zowel exploitatie als investeringen in enig begrotingsjaar. De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatieopbrengsten van dat jaar. Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken; de benodigde middelen hiertoe worden ook wel de kapitaalbehoefte genoemd.

Financiering exploitatie begrotingsjaar 2024
De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatie-opbrengsten in dat jaar. De netto lasten zoals die in de voorliggende begroting AGV zijn geraamd, komen ten laste van de kostendragers van AGV (zuiveringsbeheer en watersysteembeheer) en worden gefinancierd uit de inkomstenbronnen zuiverings-heffing, verontreinigingsheffing en watersysteemheffing. Eventuele voorcalculatorische exploitatietekorten met betrekking tot deze waterschapheffingen worden gedekt door te beschikken over de desbetreffende tariefegalisatiereserves; overschotten worden aan die reserves toegevoegd. Er zal te allen tijden sprake zijn van een sluitende begroting.

Classificatie: Intern

Financiering kapitaaluitgaven 2024

Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken. De omvang van deze benodigde middelen, de kapitaalbehoefte, voor 2024 staat hieronder; het is de resultante van de investeringen plus de aflossing op lopende geldleningen minus de afschrijving op bestaande activa en plus of min de mutaties in de reserves.

Geraamde kapitaalbehoefte	2024		Bedragen x €1 miljoen
Boekwaarde activa per 1 januari			587,3
+ kapitaaluitgaven (netto, excl. West)			71,9
			659,2
– afschrijving (netto, excl. West)			41,1
Boekwaarde activa per 31/12			618,1
Restant geldleningen per 1 januari	561,6		
– reguliere aflossing geldleningen	35,4		
		526,2	
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari	0,0		
– mutaties in de reserves	-14,2		
		14,2	
			540,3
Totaal			**77,8**

De berekende kapitaalbehoefte is exclusief de financiering van de RWZI Amsterdam-West. Hiervoor wordt projectfinanciering toegepast. Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen gemiddeld 4,7% rente. Op gezette tijden moet de financiering worden aangevuld, in 2024 met € 5 miljoen, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde.
Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente is teruggelopen.

Financiering kapitaaluitgaven ná 2024

Op dezelfde wijze als voor 2024 is ook voor de navolgende jaren de kapitaalbehoefte bepaald, onder andere op basis van de geplande investeringen conform het MIP 2025-2028.

Exclusief de financiering van de RWZI Amsterdam-West

Geraamde kapitaalbehoefte		**2025 t/m 2028**		**(bedragen x €1 miljoen)**	
Jaar	investering	Afschrijving op activa	Aflossing van geldleningen	Mutaties in reserves	**TOTAAL**
	-1-	-2-	-3-	-4-	1-2+3-4
2025	141	44	36	20	**114**
2026	163	48	40	15	**141**
2027	157	54	45	10	**138**
2028	118	58	49	10	**99**

Classificatie: Intern

Liquiditeitsbegroting 2024
Op basis van het geplande uitgaven- en inkomstenverloop wordt de liquiditeitsbegroting opgesteld. Met dit instrument wordt de ontwikkeling van de netto vlottende schuld geprognosticeerd.
Op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten wordt deze planning periodiek bijgewerkt en wordt de ruimte tot aan de kasgeldlimiet benut. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet zal –mede afhankelijk van de actuele marktomstandigheden en -ontwikkelingen- tijdig omzetting plaatsvinden van (goedkopere) financiering met kort geld naar financiering met lang geld.

Risicobeheer
Als gevolg van de Wet FIDO zijn er wettelijke normen gesteld waaraan minimaal moet worden voldaan: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast is leidend dat financiering alleen plaatsvindt ten behoeve van de uit te voeren publieke taak, zoals die via de Waterschapswet is opgedragen aan AGV.

Renterisicobeheer
Economische situaties bepalen de marktontwikkelingen, inclusief die op het gebied van de rentetarieven. Door deze continue bewegingen zijn risico's nooit geheel uit te sluiten.

Kasgeldlimiet korte of vlottende schuld
De kasgeldlimiet is ingesteld om al te grote fluctuaties in de rentelasten te vermijden. De kasgeldlimiet is bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2024 komt de limiet uit op een bedrag van circa € 71 miljoen. Het totaal van de netto vlottende schuld (korter dan 1 jaar) mag de kasgeldlimiet in principe niet overschrijden. Dit wordt voortdurend bewaakt.
Indien een overschrijding dreigt van langere duur dan dient de vlottende financiering (rekening-courant krediet) omgezet te worden in een meer permanente financieringsvorm (langlopende geldleningen). Indien de kasgeldlimiet gedurende drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden is er de verplichting om een plan op te stellen dat gericht is op het wegwerken van deze overschrijding.

Kasgeldlimiet 2024 (bedragen x € 1.000)	Prognose 1e kwartaal	Prognose 2e kwartaal	Prognose 3e kwartaal	Prognose 4e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet (1)				
In % van de grondslag: 23				
- grondslag (= begrotingstotaal)	308.910	308.910	308.910	308.910
- bedrag kasgeldlimiet	71.100	71.100	71.100	71.100
Omvang vlottende schuld (2)	180.132	164.324	120.466	70.907
Vlottende middelen (3)	0	0	0	0
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (4); (2-3)	180.132	164.324	120.466	70.907
Toegestane kasgeldlimiet (1)	71.100	71.100	71.100	71.100
Ruimte (+) Overschrijding (-); (1-4)	-109.032	-93.224	-49.366	193

De verwachting is dat de kasgeldlimiet de eerste 3 kwartalen van 2024 zal worden overschreden. Dit zal meegenomen worden in het herstelplan richting de provincie. De verwachte overschrijding wordt veroorzaakt door de kasgeldleningen uit 2023 die in de loop van 2024 worden afgelost. Deze tellen mee in de berekening van de kasgeldlimiet.
In 2024 is het nodig om 3 kasgeldleningen aan te trekken (in totaal € 49 miljoen), deze kasgeldleningen worden in 2024 afgelost. Met de aflossing van deze kasgeldleningen worden alle korte leningen uit 2023 en 2024 in 2024 afgelost.

Classificatie: Intern

Renterisico lange of vaste schuld

De renterisiconorm is ingesteld om het renterisico bij herfinanciering te beperken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn, dat het risico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt begrensd. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd behoeft te worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. In de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden is de norm voor de waterschappen gesteld op 30% van het begrotingstotaal. De som van de renteherziening (1) en de aflossingen (2) mag de norm (6) niet overschrijden.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2024	2025	2026	2027	2028
Renterisico's:					
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Aflossingen	47,6	48,8	52,7	57,5	62,2
3. Renterisico's (1+2)	47,6	48,8	52,7	57,5	62,2
Berekening renterisiconorm					
4. Begrotingstotaal	308,9	299,5	311,5	323,2	330,2
5. Percentage renterisiconorm	30	30	30	30	30
6. Renterisiconorm (4*5/100)	92,7	89,9	93,5	97,0	99,1
Toets renterisiconorm					
7. Renterisiconorm (6)	92,7	89,9	93,5	97,0	99,1
8. Renterisico op vaste schuld (3)	47,6	48,8	52,7	57,5	62,2
9. Ruimte (+) / Overschrijding (-); (7-8)	**45,0**	**41,1**	**40,7**	**39,4**	**36,8**

Conclusie

Aangezien de renterisiconorm de komende jaren tot en met 2028 niet overschreden zal worden, is de opbouw van de leningenportefeuille voor de middellange termijn goed. De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. Aangezien de begrotingstotalen na 2024 nog zonder inflatie zijn, zal de norm nog stijgen.

<u>Rentegevoeligheid op de begroting</u>

AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor rente-schommelingen.
De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa is grotendeels afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.
Het ongedekte deel wordt zolang mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Het totaal van de rente voor 2024 is begroot op 2,4%. Dit percentage wordt de omslagrente genoemd; het gemiddelde van alle geldleningen en de rente op de rekening-courant.

Renteschommelingen kunnen er enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1,8 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen rekening courant plus 1% van € 100 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,5% op de exploitatie-begroting van totaal € 308,9 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

Korte financiering

Dit vindt geheel plaats via de rekening courant van de NWB. De kredietlimiet bedraagt € 45 miljoen.

Classificatie: Intern

Lange financiering
Gelet op het streven naar zo laag mogelijke financieringskosten wordt zo lang mogelijk –binnen de kasgeldlimiet- gebruik gemaakt van de bovengenoemde rekening-courantfaciliteit; ook nieuwe investeringen worden dus in eerste instantie gefinancierd met kort geld. Periodiek vindt omzetting plaats naar vaste financiering, door het aantrekken van langlopende geldleningen.
Alle afgesloten leningen zijn niet vervroegd aflosbaar en hebben een vaste rente die niet tussentijds kan worden aangepast. Zij hebben een gemiddelde (resterende) looptijd van circa 20 jaar en het gemiddelde rentepercentage bedraagt 1,8%.

Voor de projectfinanciering van de RWZI Amsterdam-West zijn geldleningen afgesloten. Ook deze zijn niet vervroegd aflosbaar en hebben een vaste rente die niet tussentijds kan worden aangepast.
Zij hebben een gemiddelde (resterende) looptijd van circa 17,1 jaar en het gemiddelde rentepercentage bedraagt 3,4%.

Om te kunnen voorzien in de geraamde kapitaalbehoefte voor 2022 wordt in de planning rekening gehouden met af te sluiten geldleningen, inclusief voor de RWZI Amsterdam-West, tot een totaalbedrag van € 76 miljoen.

Rentevisie
De kortgeldrente (rekening-courant) vertoont al geruime tijd een stijgende lijn en schommelt nu tussen de tussen de 3,8% en 4,1%. De rente voor langlopende geldleningen voor 25 jaar vast, schommelde de afgelopen periode rond de 3,5%.
Het huidige leningenpakket en de in de komende jaren aan te trekken geldleningen bepalen de gemiddelde omslagrente, die voor 2024 is geraamd op 2,4%. Gezien de blijvende onzekerheid op de financiële markten, overige ontwikkelingen op politiek en economisch gebied en de rente verhogingen van het ECB is de verwachting dat de rente de komende periode verder zal gaan stijgen.
Met ingang van 1 september 2023 bedraagt de rentevergoeding van de rekening-courantfaciliteit bij de NWB 0,125% bovenop het tarief van de ECB.

Voorgestelde transacties en mandaat
Met de huidige kennis en gelet op het streven naar zo laag mogelijke financieringskosten, wordt voorgesteld:

- de kasgeldlimiet volledig te benutten door de exploitatiekosten geheel en de investeringskosten zo lang mogelijk met kort geld te financieren via de rekening-courant en eventueel met kasgeldleningen;
- voor 2023 in de financieringsbehoefte boven de kasgeldlimiet te voorzien door externe financiering, via het aantrekken van langlopende geldleningen tot een totaalbedrag van € 83 miljoen (inclusief RWZI Amsterdam-West). Bij de keuze van de rentevaste periode van die leningen wordt telkens een afweging gemaakt van de dan geldende prijs en wordt een rentevaste periode aangehouden tussen de 25 en 40 jaar;
- aantrekken van kasgeldleningen in 2024 van in totaal € 49 miljoen;
- van de oorspronkelijke planning af te wijken, als (markt)ontwikkelingen daar aanleiding voor geven;
- het jaarlijks verhogen/verlagen van de rekeningcourantlimiet bij de NWB tot 23% van het begrotingsvolume (percentage 23% conform Wet Fido).

In artikel 14 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV (verordening ex artikel 108 Waterschapswet) is de uitvoering van het financieringsbeleid opgedragen aan het Dagelijks bestuur.

Classificatie: Intern

1.9 Vreemd vermogen

Vreemd vermogen is onvermijdelijk voor een kapitaalintensieve organisatie als een waterschap, waarin voortdurend investeringen nodig zijn om de wettelijke taak adequaat te kunnen uitoefenen. Tevens is het voor de waterschappen vanaf 2011 verplicht om bij te dragen aan het nationale Hoogwaterbeschermings-programma. Voor AGV is de bijdrage voor 2023 bepaald op circa € 17 miljoen.
Daar komt bij dat AGV om historische redenen een hoge schuld heeft én over een beperkt eigen vermogen kan beschikken.

Het vreemde vermogen van AGV bestaat uit een leningenportefeuille, die volgens de laatste vastgestelde jaarrekening per eind 2022 € 793 miljoen bedroeg (langlopende leningen). Hiermee is de totale boekwaarde van investeringen gefinancierd. Door investeringen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe; door afschrijving neemt dit af. Daarnaast zijn mutaties op reserves, die voor financiering kunnen worden ingezet, van invloed op het aan te trekken vreemd vermogen.

Verloop schuldquote

	Schuldquote	Absolute schuld (x 1 mln.)
Gerealiseerd 2021	351%	796
Gerealiseerd 2022	346%	793
Begroot 2023	359%	821
Begroot 2024	345%	839

Toelichting op de tabel
De schuldquote geeft de verhouding aan tussen uitstaande schulden en de netto-opbrengst waterschaps-belastingen. Er is niet gekwantificeerd of genormeerd (ook niet in de Wet Hof) wat de maximale schuldpositie van decentrale overheden zou mogen zijn.

Classificatie: Intern

1.10 Verbonden partijen

Onder verbonden partij wordt verstaan die organisatie (een derde partij), waarmee AGV een bestuurlijke én een financiële relatie heeft als gevolg van een bepaalde samenwerking om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit én belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij. AGV kent zes verbonden partijen (VP), de Stichting Waternet, de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis, de Unie van Waterschappen, AGV Groengas BV, AquaMinerals BV en de Gemeenschappelijke Regeling Slib/HVC.

Waternet	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Amsterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Het uitvoeren van alle waterschapstaken die aan AGV zijn opgedragen.
Wijze van behartiging	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Beide opdrachtgevers zijn vertegenwoordigd in het bestuur van Waternet in de persoon van respectievelijk de dijkgraaf van AGV en de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Amsterdam voor de watertaken. De middelen worden binnen de gezamenlijke stichting Waternet georganiseerd. Beide opdrachtgevers behouden het politiek primaat en mandateren dit jaarlijks via de begroting.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2024	€ 117 miljoen
Bereikte resultaten	De aan Waternet opgedragen taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Voor AGV verzorgt Waternet alle waterschapstaken. Voor Amsterdam zorgt Waternet voor de riolering, de drink-watervoorziening, en het ondiepe grondwater. Zowel de gemeente Amsterdam als AGV zijn in verhouding van de kosten van de opgedragen taken volledig aansprakelijk voor eventuele tekorten van Waternet. Voor AGV is dit aandeel 37%, dat onder andere van toepassing is op de garantstellingen: Waternet heeft geldleningen met een oorspronkelijk bedrag van € 106,6 miljoen aangetrokken waarvan de restantleningen per 31-12-2021 € 83,9 miljoen bedraagt. Daarnaast heeft Waternet een rekening-courantkrediet faciliteit die op 31-12-2021 € 27,2 miljoen bedraagt. (roodstand).
Het Waterschapshuis	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Amersfoort
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Ondersteuning AGV – met name op het vlak van automatisering en ICT- bij het uitvoeren van diens taken.
Wijze van behartiging	Het Waterschapshuis is opgericht door alle waterschappen tezamen. AGV is lid van het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis en wordt daarin vertegenwoordigd door een lid van het Dagelijks bestuur van AGV.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2024	€ 475.000
Bereikte resultaten	De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De waterschappen dus ook AGV zullen op grond van artikel 41 van de Gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorgdragen dat Het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Classificatie: Intern

Unie van Waterschappen (UvW)	
Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsplaats	Den Haag
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Behartiging van de belangen van de Nederlandse waterschappen op nationaal, Europees en internationaal niveau, alsmede de ontwikkeling van een gezamenlijke visie en het bepalen van gezamenlijke standpunten van haar leden en het verlenen van service aan haar leden.
Wijze van behartiging	In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2024	Contributie: € 765.000
Bereikte resultaten	De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De UvW heeft een rekening-courantkrediet faciliteit tot maximaal € 2 miljoen waarvan AGV voor 6% garant staat. AGV staat garant voor de 25-jaars geldlening (mei 2017) van de UvW ter financiering van het kantoorpand. De restantwaarde van de geldlening bedraagt in 2023 afgerond € 4,6 miljoen, waarvan AGV voor maximaal 6% garant staat (€ 330.000). Oorspronkelijk lening bedrag bedraagt afgerond € 6 miljoen.

AGV Groengas BV	
Rechtsvorm	BV
Vestigingsplaats	Amsterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Het besluit tot de bouw van een groengas installatie past in de bestuurlijke ambities inzake circulaire economie. Met het besluit over de juridische inrichting wordt invulling gegeven aan de uit fiscaal oogpunt noodzakelijke vormgeving van deze activiteiten.
Wijze van behartiging	Een lid van de Waternet directie is bestuurder van de AGV Groengas BV.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2024	€ 9,8 miljoen
Bereikte resultaten	De AGV Groengas BV is sinds 2021 operationeel.
Risico's vanwege de relatie met de VP	AGV heeft in 2020 een 15-jaars geldlening aan de BV verstrekt ter financiering van de groengasinstallatie (oorspronkelijk bedrag € 11.616.000). De restantwaarde van de geldlening bedraagt per 31 december € 9,8 miljoen. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 751.958.

AquaMinerals BV	
Rechtsvorm	BV
Vestigingsplaats	Nieuwegein
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Samenwerkingsverband van de watersector (drinkwaterbedrijven en waterschappen) dat stoffen afkomstig uit de (afval-)waterbehandeling een tweede leven geeft
Wijze van behartiging	AGV heeft een minderheidsbelang in AqM en 1 directielid van Waternet zit in de Raad van Commissarissen.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2024	Gestort aandelenkapitaal: € 72.855,25 Bijdrage AGV 2023: € 127.322
Bereikte resultaten	Het verlenen van diensten aan participanten om voor huidige en in de toekomst te verwachten grondstoffen uit de watercyclus economische- en duurzaamheidswaarde te creëren
Risico's vanwege de relatie met de VP	De gebruikelijke risico' s die verbonden zijn aan het aandeelhouderschap

Classificatie: Intern

Gemeenschappelijke Regeling Slib / NV HVC	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Waterschap AGV vindt het van belang om het slib op een zo duurzaam mogelijke wijze en tegen op termijn zo laag mogelijke maatschappelijke kosten te (laten) verwerken. Op basis van die afweging heeft het Algemeen bestuur op 2 juli 2020 het principebesluit genomen om het zuiveringsslib te laten verwerken via de beoogde slibdrooginstallatie van en bij N.V Huisvuilcentrale HVC (HVC) in Alkmaar en tevens het gedroogde slib in beheer van HVC te verwerken. Voorwaarde voor de verwerking van slib door en bij HVC is deelname door Waterschap AGV in HVC.
Wijze van behartiging	Binnen deze Gemeenschappelijke Regeling werkt het Dagelijks bestuur van Waterschap AGV samen met de andere dagelijks besturen van de in HVC deelnemende waterschappen.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2024	Waterschap AGV heeft 114 aandelen B (16,7%) van HVC verworven en heeft deze vervolgens overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking. Waterschap AGV heeft aan HVC een achtergestelde lening ter beschikking gesteld met een looptijd van 15 jaar. In 2022 is de 1e helft van de lening verstrekt voor een bedrag van € 1,37 miljoen. In 2023 wordt de 2e helft van de lening verstrekt. Het totaalbedrag van de lening bedraagt € 2,75 miljoen.
Bereikte resultaten	De slibverwerking is doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	Waterschap AGV staat samen met de andere in de GR Slib deelnemende waterschappen garant voor uitstaande en toekomstige leningen die HVC aangaat voor van alle slibactiviteiten. De totale gegarandeerde lening van de aandeelhouders B bedraagt voor 2022 € 22,8 miljoen*. AGV staat naar rato van het aandeelhouderschap in de GR Slib garant (16,7%). AGV ontvangt hiervoor een jaarlijkse garantstellingsprovisie van 1%.

Daarnaast heeft AGV een financiële relatie met onderstaande partijen. De bestuurlijke relatie loopt via verbonden partij Waternet:

- Stichting Waterproef;
- Stichting Wereld Waternet.

Deelnemingen

De AGV-HVC Windpark BV is op 16 november 2022 is opgericht. AGV is samen met NV HVC aandeelhouder. AGV bezit 51% van de aandelen. De BV heeft tot doel om windturbines nabij de RWZI Amsterdam-West te exploiteren. Met de opgewekte stroom kunnen op termijn de RWZI Amsterdam-West en de installaties van AGV GroenGas BV gevoed worden.

Deelneming
Nederlandse Waterschapsbank
AGV Groengas BV
AquaMinerals BV
AGV-HVC Windpark BV

Classificatie: Intern

1.11 Bedrijfsvoering

Onder bedrijfsvoering wordt het geheel verstaan van interne organisatieonderdelen en processen, die de primaire processen van het waterschap ondersteunen. Deze organisatieonderdelen zijn ondergebracht bij Waternet, evenals de afdeling bestuursondersteuning. Het is daarom dat deze paragraaf in de AGV-begroting niet van toepassing is.

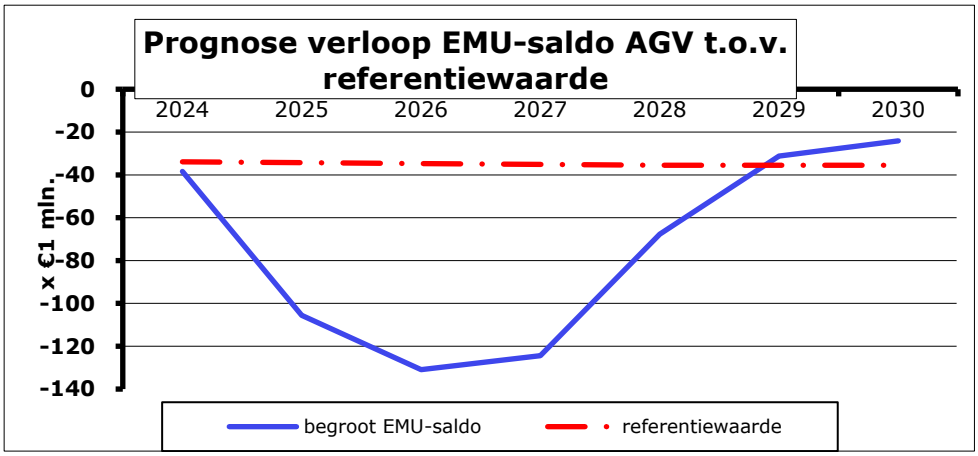
1.12 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Dit is het totale begrotingstekort dan wel -overschot van alle Nederlandse overheden en de sociale fondsen. Het EMU-saldo wordt weergegeven in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Ter bescherming van de euro heeft de Europese Unie het Stabiliteits- en groeipact vastgesteld, dat op 1 januari 1999 van kracht werd. Hierin zijn regels over de begroting en de schuldenlast vastgelegd. Bepaald is dat het EMU-tekort van elke lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het BBP.

De Rijksoverheid is met de lagere overheden bestuurlijk hun maximale aandeel in het EMU-saldo overeengekomen. De ruimte voor de decentrale overheden bedraagt in 2024 0,4% van het BBP.
Het (indicatief) toegestane aandeel voor AGV in het EMU-tekort bedraagt voor 2023 € 33,9 miljoen.

Door de coronacrisis is de nationale staatsschuld flink toegenomen. Het is nog niet bekend of deze ontwikkelingen gevolgen gaan hebben voor de lopende afspraken met de decentrale overheden over hun aandeel in het EMU-saldo.

Zoals de tabel aangeeft blijft AGV vanaf 2029 binnen de referentiewaarde.

Classificatie: Intern

Waterschappen moeten in de begroting een overzicht opnemen van het verwachte verloop van het EMU-saldo. De berekening is in onderstaande tabel opgenomen. Het negatieve EMU-saldo wordt vooral bepaald door geplande investeringswerken.

OPBOUW EMU-SALDO (bedragen x € 1 miljoen)		2024	2023
1. EMU exploitatiesaldo:		14,2	6,6-
2. Invloed investeringen (zie staat van activa):			
-/- bruto investeringsuitgaven	-/-	103,1	100,6
+ investeringssubsidies	+		
+ verkoop van materiële en immateriële vaste activa	+		
+ afschrijvingen	+	50,6	47,9
3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen):			
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	+		
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-/-		
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen			
-/- eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	-/-		
4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen):			
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	+		
-/- eventuele externe vermeerderingen van reserves	-/-		
4. Deelnemingen en aandelen:			
-/- boekwinst	-/-		
+ boekverlies	+		
Totaal		**-38,4**	**-59,3**

Classificatie: Intern

1.13 Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo moet ervoor zorgen dat de overheid meer informatie, sneller en actiever openbaar maakt. Onder de Wob werd dat eigenlijk alleen op verzoek gedaan.
In art 3.5 van de Woo is de verplichting opgenomen om een openbaarheidsparagraaf op te stellen door het bestuur van AGV. In deze paragraaf wordt toegelicht wat AGV doet om aan de verplichtingen van de Woo te voldoen.
Omdat de Woo op 1 mei 2022 in werking is getreden, is dit de eerste keer dat er een openbaarheidsparagraaf wordt geschreven. Er is nog onvoldoende duidelijk hoe een openbaarheidsparagraaf eruit moet zien. AGV zal deze paragraaf steeds verder professionaliseren waar dat nodig zou mogen zijn.
AGV krijgt jaarlijks subsidie van het Rijk die moet worden ingezet voor de implementatie van de Woo. In deze paragraaf wordt, waar mogelijk, aangegeven waar het geld aan wordt besteed. Omdat er op dit moment nog geen subsidie is ontvangen, kan daar nu niet op worden ingegaan.

Subsidie van het Rijk — Bedragen in €

Jaar	Incidenteel	Structureel	Totaal
2024	64.514	181.390	245.904
2025	114.994	213.474	328.468
2026	64.514	213.474	277.988

Er zijn door het Ministerie een aantal punten geformuleerd, waarover in de openbaarheidsparagraaf in ieder geval aandacht moet worden besteed. Dat zijn de volgende punten:

1. de actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo);
2. de inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën (artikel 3.1 Woo);
3. de passieve openbaarmaking (hoofdstuk 4 Woo);
4. de informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo);
5. de aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon (artikel 4.7 Woo);
6. eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

Ad 1.
Dat is nog niet mogelijk via PLOOI[3]. Een aantal verplichte categorieën worden al ontsloten op de eigen website:

- Wet - en regelgeving;
- Organisatiegegevens;
- Vergaderstukken en verslagen (zijn stukken van het AB);
- Jaarstukken en jaarverslagen.

Vergunningen worden al ontsloten via officielebekendmakingen.nl in het elektronisch Waterschapsblad.

Ad 2.
Daar moet door het bestuur nog een beslissing over worden genomen.

Ad 3.
De Woo coördinator is op de hoogte van de kortere beslistermijn en de verandering met betrekking tot de uitsluitingsgronden om informatie te verstrekken. De websites worden aangepast van Wob naar Woo. Tevens zijn er berichten op Bron (Intranet) geplaatst om de collega's te informeren. Er wordt nog onderzocht of er een

[3] Platform Open Overheidsinformatie

Classificatie: Intern

e-learning beschikbaar moet komen om de medewerkers van Waternet op de hoogte te brengen van de eisen uit de Woo.

Ad 4.
De informatiehuishouding van het waterschap is nog niet op orde. Er wordt aan gewerkt om daar wel voor te zorgen. Dat traject is al in gang gezet, vanwege de eisen uit de Archiefwet op dit vlak. In die zin is de plicht om de informatiehuishouding op orde te brengen niet nieuw. De verplichting levert wel een nieuwe impuls om dit op orde te krijgen en te houden.

Ad 5.
De bestuursorganen van het waterschap hebben de directeur Dienstverlening van het waterschap aangewezen als Woo contactpersoon. De werkzaamheden worden feitelijk uitgevoerd door de klachten coördinatoren van de afdeling Marketing en Communicatie.

Ad 6.
Waternet heeft het ready team digitalisering en wetgeving opgericht. Dit team zorgt voor de vertaling van de eisen uit wetgeving (in casu de Woo) naar concrete vereisten voor de organisatie.

Classificatie: Intern

Bijlage 2: Financiële overzichten

2.1 Staat van personeelskosten

Staat van personeelslasten AGV

	PERSONELE STERKTE						PERSONEELSLASTEN						
	Begroting 2024		Begroting 2023		Jaarrekening 2022		Begroting 2024				Begroting 2023	Jaarrekening 2022
	toegestane formatie in f.t.e.	werkelijke formatie in f.t.e.	toegestane formatie in f.t.e.	geraamde formatie in f.t.e.	toegestane formatie in f.t.e.	geraamde formatie in f.t.e.	salarissen eigen personeel	sociale lasten eigen personeel	overige personeelslasten eigen personeel	salarissen tijdelijk personeel	Totaal personeelslasten begroting 2024	Totaal personeelslasten Begroting 2023	Totaal personeelslasten Jaarrekening 2022
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-	-13-	-14-
Huidige bestuur AGV:													
-AGV Dijkgraaf	**1,0**	**1,0**	1,0	1,0	1,0	1,0	294.339		20.428		**314.767**	268.396	111.387
-AGV Secretaris-directeur	**1,0**	**1,0**	0,5	0,5	0,5	0,5	144.381		4.079		**148.460**	126.367	81.444
-AGV Dagelijks bestuur	**4,0**	**4,0**	3,0	3,5*	3,0	3,5*	500.638		100.347		**600.985**	514.899	514.105
-AGV Algemeen bestuur							263.282		93.796		**357.078**	307.294	243.413
Wachtgeldregeling voormalige bestuursleden							404.460		-		**404.460**	359.996	103.840
Totaal	**6,0**	**6,0**	**4,5**	**1,5**	**4,5**	**1,5**	**1.607.100**	**0**	**218.650**	**0**	**1.825.750**	**1.576.952**	**1.054.189**

* 0,5 fte vanwege Uniebestuurdeelname

Classificatie: Intern

2.2 Staat van vaste activa

2.2a Materiële vaste activa

		Aanschaf-prijs	Stand 31 - 12 - 2023 Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek-waarde	Nieuwbouw derden	Mutaties 2024 Ont-vangen subsi-dies	Over-boeking onder-handen werken	Afschrij-vingen	Aanschaf-prijs	Stand 31 - 12 - 2024 Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek-waarde	Wijze/ duur af-schrij-ving	Rente ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrij-ving op investe-ringen
WERKEN IN EXPLOITATIE																
Gronden en terreinen	GR*	38.535.080	7.555.040	0	30.980.040	0	0	0	644.300	38.535.080	8.199.340	0	30.335.740	-	976.050	0
Bedrijfsgebouwen	KA*	9.196.120	2.802.650	0	6.393.480	0	0	0	302.520	9.196.120	3.105.170	0	6.090.950	-	153.440	0
Waterkeringen	WK*	263.437.910	78.830.990	17.437.980	167.168.940	0	0	0	7.971.640	263.437.910	86.802.620	17.437.980	159.197.300	-	3.991.870	20.180
Watergangen, waterkwaliteitskunstwerken en -gemalen	WG*	98.165.630	33.759.030	6.680.800	57.725.820	0	0	0	3.570.080	98.165.630	37.329.110	6.680.800	54.155.720	-	1.352.560	32.860
Zuiveringstechnische werken -transportsysteem (BP12)	ZT*	39.867.730	21.719.350	1.473.480	16.675.050	0	0	0	1.155.550	39.867.730	22.874.910	1.473.480	15.519.350	-	400.200	0
Zuiveringstechnische werken -zuiveringsinstallatie (BP13)	ZT*	494.253.240	196.842.260	12.102.550	285.308.550	0	0	0	20.786.960	494.253.240	217.629.230	12.102.550	264.521.460	-	8.513.570	0
Zuiveringstechnische werken -slibverwerkingsinstallatie (BP14)	ZT*	12.045.080	7.120.570	0	4.924.520	0	0	0	439.310	12.045.080	7.559.880	0	4.485.200	-	118.190	0
Vaarwegen en havens	VW*	10.301.710	8.145.720	0	2.155.990	0	0	0	440.980	10.301.710	8.586.710	0	1.715.000	-	51.750	0
Overige materiele vaste activa	OV*	155.521.690	60.210.040	23.860.720	71.450.930	0	0	0	5.484.470	155.521.690	65.694.510	23.860.720	65.966.470	-	1.714.820	0
TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE		**1.121.324.190**	**416.985.650**	**61.555.530**	**642.783.320**	**0**	**0**	**0**	**40.795.810**	**1.121.324.190**	**457.781.480**	**61.555.530**	**601.987.190**		**17.272.450**	**53.040**
ONDERHANDEN WERKEN																
Gronden en terreinen	GR*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Bedrijfsgebouwen	KA*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Waterkeringen	WK*	17.500.000	0	0	17.500.000	14.980.000	0	0	875.000	32.480.000	875.000	0	31.605.000	-	420.000	0
Watergangen, waterkwaliteitskunstwerken en -gemalen	WG*	10.730.000	0	0	10.730.000	19.415.550	0	0	429.200	30.145.550	429.200	0	29.716.350	-	257.520	0
Zuiveringstechnische werken -transportsysteem (BP12)	ZT*	942.000	0	0	942.000	2.275.000	0	0	33.350	3.217.000	33.350	0	3.183.650	-	22.610	0
Zuiveringstechnische werken -zuiveringsinstallatie (BP13)	ZT*	25.351.000	0	0	25.351.000	25.602.500	0	0	1.703.530	50.953.500	1.703.530	0	49.249.970	-	608.420	0
Zuiveringstechnische werken -slibverwerkingsinstallatie (BP14)	ZT*	0	0	0	0	385.000	0	0	0	385.000	0	0	385.000	-	0	0
Vaarwegen en havens	VW*	878.000	0	0	878.000	529.900	0	0	35.120	1.407.900	35.120	0	1.372.780	-	21.070	0
Overige materiele vaste activa	OV*	4.866.000	0	0	4.866.000	6.898.500	0	0	269.070	11.764.500	269.070	0	11.495.430	-	116.780	0
TOTAAL ONDERHANDEN WERKEN		**60.267.000**	**0**	**0**	**60.267.000**	**70.086.450**	**0**	**0**	**3.345.270**	**130.353.450**	**3.345.270**	**0**	**127.008.180**		**1.446.400**	**0**
TOTAAL GENERAAL		**1.181.591.190**	**416.985.650**	**61.555.530**	**703.050.320**	**70.086.450**	**0**	**0**	**44.141.080**	**1.251.677.640**	**461.126.750**	**61.555.530**	**728.995.370**		**18.718.850**	**53.040**

Classificatie: Intern

		Stand 31 - 12 - 2023				Mutaties 2024				Stand 31 -12 - 2024						
		Aanschaf-prijs	Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek-waarde	Nieuwbouw derden	Ont-vangen subsi-dies	Over-boeking onder-handen werken	Afschrij-vingen	Aanschaf-prijs	Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek-waarde	Wijze/ duur af-schrij-ving	Rente ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrij-ving op investe-ringen
WERKEN IN EXPLOITATIE																
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	O&O*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van																
Overheden ***1**	OVH*	25.233.350	14.113.630	799.200	10.320.530	0	0	0	977.370	25.233.350	15.090.990	799.200	9.343.160	-	247.690	0
Overigen	OVE*	2.926.670	1.214.570	0	1.712.100	0	0	0	117.070	2.926.670	1.331.630	0	1.595.040	-	41.090	0
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma	HW*	41.786.140	35.624.650	0	6.161.490	0	0	0	2.638.960	41.786.140	38.263.610	0	3.522.530	-	147.880	0
Overige immateriele vaste activa ***2**	OVI*	24.491.620	8.088.260	11.918.740	4.484.620	0	0	0	1.200.840	24.491.620	9.289.100	11.918.740	3.283.780	-	107.630	0
TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE		**94.437.780**	**59.041.110**	**12.717.940**	**22.678.740**	**0**	**0**	**0**	**4.934.240**	**94.437.780**	**63.975.330**	**12.717.940**	**17.744.510**		**544.290**	**0**
ONDERHANDEN WERKEN																
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	O&O*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van																
Overheden ***1**	OVH*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Overigen	OVE*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma	HW*	1.810.000	0	0	1.810.000	1.859.000	0	0	362.000	3.669.000	362.000	0	3.307.000	-	43.440	0
Overige immateriele vaste activa ***3**	OVI*	400.000	0	0	400.000	0	0	0	80.000	400.000	80.000	0	320.000	-	9.600	0
TOTAAL ONDERHANDEN WERKEN		**2.210.000**	**0**	**0**	**2.210.000**	**1.859.000**	**0**	**0**	**442.000**	**4.069.000**	**442.000**	**0**	**3.627.000**		**53.040**	**0**
TOTAAL GENERAAL		**96.647.780**	**59.041.110**	**12.717.940**	**24.888.740**	**1.859.000**	**0**	**0**	**5.376.240**	**98.506.780**	**64.417.330**	**12.717.940**	**21.371.510**		**597.330**	**0**

2.2c Financiële vaste activa

	Stand 31 - 12 - 2023			Mutaties 2024			Stand 31 - 12 - 2024		
	Aan-schaf-prijs	Cumula-tieve verminde-ringen	Boek-waarde	Ver-meer-de-ringen	Her-waar-de-ring	Ver-min-de-ringen	Aan-schaf-prijs	Cumula-tieve verminde-ringen	Boek-waarde
Deelnemingen en effecten									
Aandelen A van de Nederlandse Waterschapsbank	31.880	-	31.880	-	-	-	31.880	-	31.880
Aandelen B van de Nederlandse Waterschapsbank	6.810	-	6.810	-	-	-	6.810	-	6.810
Aandelen AGV Groengas BV	1		1	-	-	-	1	-	1
Aandelen AquaMinerals	72.855		72.855	-	-	-	72.855	-	72.855
Windpark BV	6		6	-	-	-	6	-	6
	111.552	**-**	**111.552**	**-**	**-**	**-**	**111.552**	**-**	**111.552**

Classificatie: Intern

2.3 Staat van vaste schulden

STAAT VAN VASTE SCHULDEN AGV	2024		
Omschrijving	tbv rwzi West	tbv overige activa	Totaal
1. Aantal leningen per 1-1	9	42	51
2. Oorspronkelijk bedrag van de leningen	320.300.000	989.200.000	1.309.500.000
3. Restant bedrag geldleningen per 1-1	153.883.000	650.240.000	804.123.000
4. Nominaal bedrag af te sluiten leningen	5.000.000	77.800.000	82.800.000
5. Bedrag van aflossing	12.247.000	35.381.000	47.628.000
6. Restant bedrag geldleningen per 31-12	146.636.000	692.659.000	839.295.000
7. Rentelast	5.248.000	12.199.000	17.447.000
8. -Gemiddeld rentepercentage	3,4%	1,8%	
9. Gemiddelde restant looptijd in jaren	16,2	20,3	

Classificatie: Intern

2.4 Staat van reserves en voorzieningen

bedragen x €1.000 RESERVES EN VOORZIENINGEN	per 1/1 2024	per 31/12 2024
Algemene reserves		
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer	-13.043.460	0
- Algemene reserve Watersysteembeheer	2.570.660	2.673.490
- Algemene risicoreserve	0	15.000.000
Totaal algemene reserves	-10.472.800	17.673.490
Bestemmingsreserves (en -fonds)		
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing	0	1.500.060
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	3.402.820	3.006.810
- Nazorg sanering De Vecht	636.960	536.960
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)	4.039.780	5.043.830
TOTAAL	**-6.433.020**	**22.717.320**

Classificatie: Intern

2.5 Berekening renteomslagpercentage

BEREKENING RENTE - OMSLAG AGV

Financieringsmiddelen AGV

Boekwaarde activa per 1 januari				587.295.098
Restant geldleningen per 1 januari	2024		561.573.830	
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari	2024		0	
				561.573.830
Tekort (-)/overschot (+) aan financieringsmiddelen:				25.721.268-

Rentelasten

a. rente van geldleningen (bijlage 3):				12.198.560
b. kosten van sluiten, vervroegde aflosssing en disagio van geldleningen:				0
c. rente tijdelijke financiering kapitaaluitgaven via rekening courant:				1.710.000
d. rente algemene en bestemmingsreserve:				257.920
Totale rentelast:				14.166.480 (A)

Boekwaarde

Boekwaarde van de kapitaaluitgaven per 1 januari		2024		587.295.098
Gemiddelde geraamde boekwaarde van de vermeerderingen in het dienstjaar:				0
Totale boekwaarde:				587.295.098 (B)

Rente-omslagpercentage voor **2024**

(A) 14.166.480 x 100 % = **2,4%**

(B) 587.295.098

De omslagrente is bepaald exclusief de financiering van de rwzi West te Amsterdam.
Hiervoor geldt een uitzonderingsrente, die is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de voor dit project afgesloten geldleningen.

Classificatie: Intern

2.6 Meerjareninvesteringsprogramma

Meerjareninvesteringsprogramma 2024 - 2028 (x€ 1.000)							
Effect	categorie	OMSCHRIJVING	2024	2025	2026	2027	2028
1		AANLEG/ONDERHOUD WATERKERINGEN					
	C/A	- Programma waterkeringen De Ronde Hoep	4.400	1.800	1.000	2.000	100
	A	- Opgave uit toetsing 2024		5.000	5.000	5.000	5.000
	C/A	- Groot onderhoud WK	14.000	15.000	15.000	16.000	18.000
	C/B	- Bijdrage in HWBP	1.859				
	C/A	- Toetsing regionale keringen	3.000				
2/3		INRICHTING/ONDERHOUD WATERSYSTEMEN					
		Aanleg/verbetering/onderhoud watersystemen:					
	A/B	- Waterinrichtingsplannen/NBW	3.300	3.000	3.000	3.000	3.000
	B	- KRW/SGBP3 Spoor 1	500	1.500	7.500	7.500	600
	A/B	- KRW/SGBP3 Spoor 2 t/m 4	3.680	20.400	24.400	12.300	5.300
	A/B/C	- Baggeren waterlopen/saneren waterbodems*	1.815	1.900	12.000	14.800	7.500
	C/B	- Horstermeer, baggeren	550	400			
	B	- Aanpak Oude Haven en Gooise Vaart (H'sum)	200	550			
	B	- Polders op diepte	1.650	100	100		
	C/B	- Technische systemen (incl. upgrade modems)	24.785	39.400	45.700	40.350	29.950
	C	- Beheer hoeveelheid water, implementatie Omgevingswet					
	C/B	- Beheer hoeveelheid water, fysieke beveiliging	1.100	1.000	1.000		
	C/B	- Dual datacenter	150				
	B	- Dageraadskering		167	155	103	
4		BOUW/EXPLOITATIE ZUIVERINGTECHNISCHE WERKEN					
	C	- RWZI Amstelveen optimalisatie					
	A	- RWZI Blaricum/Huizen samenvoegen; voorbereiding	3.300	4.000			
	A	- RWZI Blaricum/Huizen samenvoegen; uitvoering			10.000	13.000	13.000
	C	- Aankoop woningen op terrein RWZI Huizen	675				
	A	- RWZI Amsterdam-West en/of Westpoort uitbreiding	4.420	7.000	15.000	30.000	30.000
	C	- RWZI Horstermeer, struvietinstallatie					
	C/B	- Diverse rwzi's, gasveiligheidsmaatregelen en optimalisaties	250				
	C/B	- Fysieke beveiliging installaties	770	250			
	B	- Optimalisaties zuiveringen	2.200	2.200			
	C	- Rwzi Amsterdam-West; aanpassen fakkel en skimmers fase 2	440				
	A	- RWZI Amsterdam-West, verlagen lachgasemmissie (afdekken Uitgegistslibbuffer)	550	4.000	500		
	B	- Aanpassen nood- en oogdouches+Verbetering gasveiligheid fase 2	1.760	1.300			
	B	- Priva (gebouwenbeheersysteem) verbeteren/vervangen					
	B	- Dual datacenter en WAN/LAN verbeteren					
	A	- Procesautomatisering 7 rwzi's deel 2	3.300	1.200			
	A	- RWZI Amstelveen, aanpassingen	220				
	A/B	- Aanpassingen zuiveringen	8.300	2.500			
	B	- Vervangingsinvesteringen zuiveringen 2020-2021	1.140				
	B	- Vervangingsinvesteringen zuiveringen t/m 2028	4.950	10.500	21.000	21.250	21.250
	B	- Persleiding j de jongh/Krijn Breurstraat, uitvoering	150	950			
	B	- RWZI Amsterdam-WestEffluentleidingen verleggen	1.340	14.500	250		
	B	- Gemalen en leidingen in stand houden	1.210	1.100	1.100	1.250	1.250
	B	- Transportsysteem rwzi Amsterdam-West/Westpoort	550	2.000	2.000		
	B	- Civiele herstelmaatregelen uit inspectie					
	B	- RWZI Horstermeer, pilot extra zuiveringstrap					
	A	- RWZI Horstermeer, fullscale extra zuiveringstrap	2.350				
	A	- RWZI Uithoorn, extra zuiveringstrap					
	A	- RWZI De Ronde Venen, extra zuiveringstrap	1.300	11.400	24.000	16.000	
	A	- RWZI Loenen, extra zuiveringstrap					
	A	- RWZI Amstelveen, extra zuiveringstrap	1.000	23.000	12.500	500	
	A	- RWZI Hilversum, extra zuiveringstrap	200	600	1.700	14.000	10.000
	A	- RWZI Weesp, extra zuiveringstrap					
	A	- RWZI Amsterdam west extra zuiveringsstap				500	500
	A	- RWZI Westpoort extra zuiveringsstap					200
	A	- Projecten Wind					
	A	- Projecten zon	pm				
	A	- Energie efficiency programma					
	A	- Proefinstallatie Aquathermie Sloterplas					
	A	- Aquathermieprojecten (TEO/TEA) initiatieven derden	1.000	1.000			
5		INRICHTING/ONDERHOUD VAARWEGEN EN HAVENS					
	C	- Loosdrechtse plassen	307	238	199	199	
	B	- Boot VTH (voorbereiding, handhaving en toezicht)	450				
		Totaal	103.121	177.955	203.104	197.752	145.650

Categorie: A: Besluitvorming in AB per kredietaanvraag / B: Verzamelbesluit AB met opdrachtverlening aan DB / C: Kredietbesluit al genomen

De projecten zijn voor 100% in dit overzicht opgenomen. Voor de berekening van de kapitaallasten wordt uitgegaan van een percentage van 60% van de verwachte realisatie m.u.v. de bijdrage in HWBP (=100%).

*Brutobedragen (90% wordt door het Rijk gefinancierd)

Classificatie: Intern

2.7 Overzicht netto-kosten naar beleidsproduct (inclusief meerjarenraming)

Beleidsproduct	Begroting 2024	Meerjarenprognose 2025	2026	2027	2028
1. Eigen plannen	14.028.012	13.809.642	13.093.632	12.378.112	12.207.312
2. Plannen van derden	3.646.972	3.646.972	3.646.972	3.646.972	3.646.972
3. Beheersinstrument waterkeringen	1.725.234	1.728.754	1.794.924	1.791.924	1.791.924
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen	43.306.441	45.694.591	49.062.211	51.684.891	52.982.741
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	246.570	241.340	236.110	230.880	225.650
6. Beheersinstrumenten watersystemen	8.429.177	8.429.177	8.429.177	8.429.177	8.429.177
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	20.364.391	19.940.111	21.004.921	22.746.311	23.661.511
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen	10.691.419	9.216.709	9.446.499	9.443.199	9.481.859
9. Beheer hoeveelheid water	23.482.816	25.561.886	28.746.966	30.881.826	32.636.736
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen	788.870	788.870	788.870	788.870	788.870
11. Monitoring watersystemen	4.544.708	4.544.708	4.494.708	4.494.708	4.494.708
12. Getransporteerd afvalwater	5.861.499	5.700.459	6.338.319	6.488.339	6.503.569
13. Gezuiverd afvalwater	89.857.906	79.421.416	83.061.006	87.604.636	90.652.486
14. Verwerkt slib	25.077.737	25.356.837	26.019.777	27.403.137	27.658.897
15. Afvalwaterbehandeling door derden	2.175.512	2.175.512	2.175.512	2.175.512	2.175.512
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	3.086.520	3.207.440	3.125.310	3.042.670	2.958.340
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en haver	249.553	249.553	249.553	249.553	249.553
23. Vergunningen en meldingen	4.672.215	4.521.465	4.520.715	4.519.965	4.519.215
24. Adviezen vergunningen	398.815	398.815	398.815	398.815	398.815
25. Toezicht	2.720.441	2.720.441	2.720.441	2.720.441	2.720.441
26. Handhaving	1.995.484	1.995.484	1.995.484	1.995.484	1.995.484
27. Regulering lozingen	1.597.858	1.565.948	1.539.568	1.510.418	1.467.458
31. Belastingheffing	15.449.212	13.449.212	13.449.212	13.449.212	13.449.212
32. Invordering	4.926.979	5.926.979	5.926.979	5.926.979	5.926.979
33. Bestuur	14.484.207	14.092.027	14.091.847	14.091.667	14.091.487
34. Externe communicatie	5.101.568	5.101.568	5.101.568	5.101.568	5.101.568
Totaal	**308.910.121**	**299.485.921**	**311.459.101**	**323.195.271**	**330.216.481**

Classificatie: Intern